

SLUŽBENI VJESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVI • BROJ: 2 (94) • 2023.

FOTO: Durand

29. nacionalno i 63. međunarodno vojno hodočašće u Lourdes

FOTO: MORH/D. Jonjić

V^{SLUŽBENI} JESNIK

VOJNOG ORDINARIJATA

GODINA: XXVI • BROJ: 2 (94) • 2023.

SLUŽBENI VJESNIK VOJNOG ORDINARIJATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Izdavač: Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, Ksaverska cesta 12, 10000 ZAGREB

tel: 01/4670-660; 01/4670-659; faks: 01/4670-662

www.vojni-ordinarijat.hr; e-pošta: vojni.ordinarijat@morh.hr

Odgovara: Msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij

„MIR VAM OSTAVLJAM, MIR VAM SVOJ DAJEM“

Poruka msgr. Jure Bogdana, vojnoga ordinarija uz proslavu blagdana Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta – zaštitnice Vojnoga ordinarijata, Dana pobjede i domovinske zahvalnosti, Dana hrvatskih branitelja i 28. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“, 5. kolovoza 2023.

1. Mir – Božji dar u našim srcima

Draga braćo i sestre, riječi u naslovu ove naše poruke riječi su koje je Krist Gospodin izgovorio opraštajući se na Posljednjoj večeri od svojih učenika. Donosi ih evanđelist Ivan u svojem Evandjelju.¹ Trenutci i ambijent u kojima ih Gospodin izgovara neizrecivo su važni: Isus svojim učenicima daje zapovijed ljubavi, pere im noge pružajući im tako vlastiti primjer služenja, ustanovljuje sakramente euharistije i svećeničkog reda, priprema ih na svoju muku i smrt... I baš tada im kao svoju oporuku izgovara ove riječi. To svjedoči o tomu koliku im važnost Isus pridijeva, koliku važnost pridijeva onomu što ostavlja svojim učenicima a to je: njegov mir. O tomu će izvanredno poticajno progovoriti papa Franjo: „Prije svega mir vam ostavljam. Isus se oprašta riječima koje izražavaju naklonost i spokoj, ali to čini u trenutku koji je sve samo ne miran. Juda ga je izašao izdati, Petar će ga zanijekati, a gotovo svi će ga napustiti: Gospodin to zna, ali on ne upućuje prijekore, ne koristi teške riječi, ne drži oštre govore. Umjesto da pokaže uznemirenost, ostaje nježan do kraja. Jedna poslovice kaže da se umire kako se i živjelo. Posljednji Isusovi sati zapravo su kao srž cijelog njegova života. Osjeća strah i bol, ali ne daje mjesta srdžbi i protestu. Ne daje gorčini da ga obuzme, nije nestrpljiv. On je u miru i to je mir koji dolazi iz njegova krotkog srca, u kojem prebiva povjerenje. I to je izvor mira koji nam Isus ostavlja. Jer ne možete ostaviti mir drugima ako ga nemate u sebi. Ne možete

¹ Iv 14, 27.

dati mir ako sami niste u miru.”² Eto, draga braćo i sestre, poruke svakomu od nas: svatko od nas pozvan je u svom srcu tražiti mir, gajiti mir, čuvati mir. I onda ga prenositi drugima.

Taj mir ne možemo sami sebi dati. Papa Franjo će u molitvi Anđeoskog pozdravljenja 1. siječnja 2022. godine, na Svjetski dan mira, istaknuti da mir dolazi od Boga i da je plod

² Papin nagovor na molitvi Anđeoskog pozdravljenja 1. siječnja 2022., dostupno na: <https://www.vatican.va/content/francesco/hr/angelus/2022/documents/20220522-regina-caeli.html> (pristupljeno: 12. 7. 2023.)

zajedničkoga zauzimanja. On je dar, kaže Papa, stoga ga trebamo moliti od Isusa jer ga nismo u stanju očuvati bez njegove pomoći. Uistinu možemo graditi mir jedino ako ga imamo u srcu, ako ga primimo od Isusa koji je, kako ga Sveto pismo naziva, *Knez mira* – te se i mi trebamo posvetiti miru, i to činjenjem svojih konkretnih djela.³ To onda znači biti mirotvorcima. Svatko od nas pozvan je to biti.

2. Mir – Božji dar u našoj Domovini

Naša je Domovina uz goleme žrtve izborila svoj mir. Mir je plaćen visokom cijenom – ljudskim životima tisuća naših dragih i milih branitelja i civila, poginulih, ranjenih, nestalih... i silnim materijalnim razaranjima. Nikada ne smijemo zaboraviti tu preskupu cijenu. Toga se svega baš danas, na ovaj dan – Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja – trebamo sa dubokom zahvalnošću sjećati. I dok je našom Domovinom još bjesnio rat, papa Ivan Pavao II. nam je, za svoga prvoga pohoda Hrvatskoj, 11. rujna 1994. u Zagrebu poručio da put jedinstva i mira nitko ne smije izbjegavati. Njega, istaknuo je ovaj Papa, iziskuje sam razbor, a još prije – vjera.⁴

Taj Papin poziv jednako je aktualan i danas, kada obilježavamo i 28. obljetnicu vojno-redarstvene operacije „Oluja” koja je bila presudni čin oslobođenja naše Domovine, ponovne uspostave mira. I danas, u današnjim našim uvjetima, mir i jedinstvo u našoj Domovini iziskuje i razbor i vjera. Od svakoga od

nas traži se razborito postupanje, a to znači odgovorno postupanje, postupanje puno zauzetosti za dobro Domovine, za njezin napredak i njezino učvršćenje na svakom polju... To je dug svakog od nas našoj Domovini i svim žrtvama koje su za nju podnesene. Očuvanje mira svakomu od nas jest nezaobilazan zadatak. To se na poseban način odnosi na nas vjernike i upravo se na nas u prvom redu odnosi ono što nam je poručio papa Ivan Pavao II. kad je rekao da mir iziskuje razbor a – još više! – vjera. Da, draga braćo i sestre, mir doista iziskuje naša kršćanska vjera. Jer, ona je, naša vjera – „dobro za sve, ona je zajedničko dobro, (...) ona je ona koja nam pomaže izgrađivati naša društva na takav način da mogu kročiti prema budućnosti u znaku nade.”⁵ Ona prosvjetljuje društveni život i ona posjeduje ono kreativno svjetlo za svako novo povijesno doba jer ona sve događaje dovodi u suodnos s izvorom i određenjem svega stvorenoga u Ocu koji nas ljubi.⁶ Stoga nas koji smo Kristovi vjernici, kršćani, na putu traženja mira, na putu građenja mira, na putu očuvanja mira u našoj Domovini ništa ne smije obeshrabriti. Isus nam je pokazao da je to moguće pa će svima nama papa Franjo poručiti: „On želi da budemo krotki, otvoreni, poučljivi, sposobni smiriti svađe i tkati sklad. To je Isusovo svjedočenje i vrijedi više od tisuću riječi i mnogih propovijedi. Svjedočanstvo mira. Zapitajmo se ponajprije li se, mi Isusovi učenici, u mjestima u kojima živimo ovako: smirujemo li napetosti, obuzdavamo li sukobe? Jesmo li i mi s kime u svađi, uvijek spremni reagirati, eksplodirati, ili znamo odgovoriti nenasiljem, znamo li odgovoriti gestama i riječima mira? Kako ja reagiram? „Neka se svaki od nas to zapita.”⁷ Eto svakodnevnog zadatka svakomu od nas.

3 „Mir je dar i plod zajedničkoga zauzimanja”, Papin nagovor uz molitvu Anđeoskog pozdravljenja, 1. siječnja 2022.; dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2022-01/papa-franjo-ange-01-sijecnja-2022-mir-dar-zauzimanje.html> (pristupljeno 12. 7. 2023.).

4 „Ti, Crkvo u Hrvatskoj, pozvana si biti apostol obnovljene sloge”. Propovijed Svetoga Oca na svečanomu euharistijskom slavlju, Zagreb, 11. 9. 1994., dostupno na: <https://ika.hkm.hr/govori-pape-ivana-pavla-ii-hrvatima/govori-pape-ivana-pavla-ii-hrvatima-1994-godina/> (pristupljeno: 12. 7. 2023.).

5 Papa Franjo, Enciklika *Lumen fidei*, KS, Zagreb 2014., br. 51.

6 Isto, br. 55.

7 Papin nagovor na molitvi Anđeoskog pozdravljenja, 1. 1. 2022., dostupno na: <https://www.vatican.va/content/francesco/hr/angelus/2022/documents/20220522-regina-caeli.html> (pristupljeno: 12. 7. 2023.).

3. Mir – Božji dar cijelom svijetu

Živimo, svjedoci smo, u svijetu punom nemira. Štoviše, čini se kako, kada govorimo o miru, odmah pomislimo na rat i dok razgovaramo o miru ili za njega molimo, naše misli odlaze u dijelove svijeta gdje vladaju napetosti i sukobi, uvijek na ono što se događa izvana, u neku zemlju ili neku određenu situaciju.⁸ Papa Franjo nas neumorno poziva na prestanak nasilja, sukoba i gomilanja oružja te ističe da sve to odražava glad bratstva koja vlada današnjim svijetom te da je došlo vrijeme da se kaže odlučno „ne” ratu.⁹ „Najgori učinak današnje gladi bratstva su oružani sukobi i ratovi, koji stvaraju neprijatelje ne samo pojedinaca već cijelih naroda, a čije negativne posljedice odjekuju generacijama. Sukobi su sve češći, a stabilnost sve više ugrožena, te se čini – ističe Papa – da živimo Treći svjetski rat koji se vodi u dijelovima, a koji se širi dalje kako vrijeme prolazi.”¹⁰ Unatoč svemu tomu: „Mir je moguć ako se to istinski želi; mir je Božji san za čovječanstvo. No, ne može se ne primijetiti s velikim žaljenjem da se taj divni san pretvara u noćnu moru zbog ratova.”¹¹

Pitamo se, dakle, što nam je činiti da svi doprinesemo da u ovom svijetu zavlada mir? I

8 „Istinski se mir sije u srcu”, Propovijed na misi u Domu svete Marte (9. 1. 2020.), dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa-franjo/misa-svetaa-marta/2020-01/papa-franjo-istinski-se-mir-sije-srcu.html> (pristupljeno: 12. 7. 2023.).

9 Poruka pape Franje Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda u New Yorku (14. 6. 2023.); dostupno na: <https://www.vaticannews.va/hr/papa/news/2023-06/papina-poruka-vijecu-sigurnosti-ujedinjenih-naroda.html>; Cijeli govor na talijanskom jeziku (*Discorso del Santo Padre al Consiglio di Sicurezza delle Nazioni Unite, letto da S.E. Mons. Paul R. Gallagher, Segretario per i Rapporti con gli Stati e le Organizzazioni Internazionali*), dostupna na: <https://www.vatican.va/content/francesco/it/speeches/2023/june/documents/20230614-consigliosicurezza-onu.html> (pristupljeno: 13. 7. 2023.).

10 Isto.

11 Isto.

na to nam pitanje odgovara Sveti Otac: „Moramo moliti za mir u svijetu, uvijek moramo imati pred sobom Božji dar mira i tražiti ga za sve!”¹² To nas nužno vraća na onu misao koju smo istaknuli na početku ove poruke, a koju ovdje valja opet ponoviti služeći se Papinim riječima: „Mir među ljudima ili u nekoj zemlji sije se u srcu. Ako u srcu nemamo mira, kako možemo očekivati da će u svijetu biti mira?” i „ako je u mom srcu rat, onda će biti rat i u mojoj obitelji, u mom susjedstvu i na radnom mjestu.”¹³ Stoga je zadatak svakoga od nas moliti Boga da nam daruje svoj mir i da ga daruje ovomu nemirnomu svijetu. Za apostola Pavla Božji je mir iznad svakog razuma i taj nas mir čuva: „I mir Božji koji je iznad svakog razuma čuvat će srca vaša i vaše misli u Kristu Isusu.” (Fil 4, 6-7).

Drugi korak na tom teškom putu jest gajenje ljudskog bratstva. S time u vezi Papa kaže kako još ima vremena da se ispiše novo poglavlje mira u povijesti, a to možemo učiniti tako da rat pripada prošlosti, a ne budućnosti. Ključna, odlučujuća riječ s time u vezi jest, naglašava Papa: bratstvo. „Bratstvo ne može ostati apstraktna ideja, već – kaže Papa – mora postati stvarno polazište.”¹⁴ Da bismo to bratstvo mogli živjeti s drugima, potrebno je najprije živjeti ga među nama samima, u našim obiteljima, u našim kršćanskim zajednicama, pa nam stoga Sveti Otac poručuje: „Od kršćana iz svih zajednica želim zatražiti osobito svjedočanstvo bratskog zajedništva koje postaje privlačno i sjajno. Neka se svi dive kako se brinete jedni za druge, kako se uzajamno hrabrite i jedni druge pomažete i pratite na životnom putu: ‘Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge’ (Iv 13, 35).”¹⁵

12 „Istinski se mir sije u srcu”, Propovijed na misi u Domu svete Marte (9. 1. 2020.).

13 Isto.

14 Poruka pape Franje Vijeću sigurnosti Ujedinjenih naroda u New Yorku (14. 6. 2023.).

15 Papa Franjo, Apostolska pobudnica *Evangelii Gaudium*, KS, Zagreb, 2015., br. 99.

Draga braćo i sestre, unatoč tolikim nemirima koji nas okružuju i koji ulijevaju zebnju u naša srca zbog neizvjesne sadašnjosti i još neizvjesnije budućnosti, naša nas kršćanska vjera poziva na nadu. Doista, „življena vjera otvara srce Božjoj milosti koja oslobađa od pesimizma”.¹⁶ „Ne dopustimo, poručuje nam Papa, da nam se ukrade nada!”¹⁷ Jer, „naša se nada temelji na Bogu, i to ne na bilo kojem bogu, već Bogu koji ima ljudsko lice i koji nas je do kraja ljubio: svakog od nas pojedinog i čovječanstvo u cjelini.”¹⁸ To je Isus Krist! On – uskrsli i proslavljeni – izvor je naše nade.¹⁹

16 Propovijed pape Benedikta XVI. na misi otvaranja *Godine vjere*, 11. 10. 2012; na hrvatskom jeziku dostupno na: <https://www.ktabkbih.net/hr/poruke-i-poslanice/propovijed-svetoga-oca-na-misi-otvaranja-godine-vjere-u-vatikanu/35064>; na talijanskom jeziku dostupna na: https://www.vatican.va/content/benedict-xvi/it/homilies/2012/documents/hf_ben-xvi_hom_20121011_anno-fede.html (pristupljeno: 13. 7. 2023.).

17 Papa Franjo, *Evangelii Gaudium*, br. 86.

18 Papa Benedikt XVI., Enciklika *Spes salvi*, KS, Zagreb 2008., br. 31.

19 Papa Franjo, Apostolska pobudnica *Evangelii Gaudium*, br. 275.

On je „isti jučer, danas i zauvijek.” (Heb 13, 8). Neka nam njegova majka Marija, koju zazivamo kao Zvijezdu nade i Majku nade, po čijem je „da” Božja Riječ – ta „tisućljetna nada postala stvarnost i ušla u ovaj svijet i u njegovu povijest”²⁰, izmoli milost da se neizmjerni dar Božjeg mira nastani i ostane u našim srcima, u našoj Domovini i cijelom svijetu.

Svima vama i vašim obiteljima od srca čestitam blagdan Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta – zaštitnice Vojnoga ordinarijata, Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Dan hrvatskih branitelja i 28. obljetnicu vojno-redarstvene operacije „Oluja”!

Na sve vas zazivam obilje Božjega blagoslova!

Vaš biskup

✠ msgr. Jure Bogdan,
vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj

20 Papa Benedikt XVI., Enciklika *Spes salvi*, br. 50.

SVETA STOLICA

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 3. SVJETSKI DAN DJEDOVA, BAKA I STARIJIH OSOBA

23. srpnja 2023.

“Od koljena do koljena dobrota je njegova” (Lk 1, 50)

Draga braćo i sestre!

»Od koljena do koljena *dobrota* je njegova« (Lk 1, 50) tema je 3. Svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba. Ta nas tema vraća na blagoslovljeni susret mlade Marije s njezinom starijom rođakinjom Elizabetom (usp. Lk 1, 39-56). Ova, ispunjena Duhom Svetim upravlja Majci Božjoj riječi koje, više od dva tisućljeća kasnije, nastavljaju odjekivati u našoj svakodnevnoj molitvi: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!« (r. 42). Duh Sveti, koji je već sišao na Mariju, nadahnjuje ju da odgovori s *Veliča* (*Magnificat*) u kojem naviješta da se Gospodinovo milosrđe proteže s naraštaja na naraštaj. Taj isti Duh blagoslivlja i prati svaki plodan susret između različitih naraštaja, između djedova i baka i unuka, između mladih i starih. Bog, naime, želi da mladi razvesele srca starijih, kao što je Marija učinila Elizabeti, i da na temelju njihovih životnih iskustava steknu mudrost. No, Gospodin, prije svega, želi da starije ne ostavljamo same, da ih ne guramo na marginu života, kao što se nažalost danas često događa.

Lijepo je što su ove godine proslava Svjetskog dana djedova, baka i starijih osoba i Svjetski dan mladih kalendarski tako blizu. Oba događaju imaju za temu Marijinu “žurbu” (usp. r. 39) u pohodu Elizabeti i tako nas navode na razmišljanje o vezi između mladih i starijih. Gospodin se nada da će mladi u susretu sa starijima prihvatiti poziv na čuvanje sjeća-

nja i prepoznati, zahvaljujući njima, dar pripadnosti jednoj većoj povijesti. Prijateljstvo s nekom starijom osobom pomaže mlađoj da svoj život ne svodi život na sadašnjost i da se sjeti da ne ovisi sve o njezinim sposobnostima. Starijoj osobi pak prisutnost mlađe osobe daje nadu da ono što je doživjela neće biti izgubljeno i da će se njezini snovi ostvariti.

Ukratko, Marijin pohod Elizabeti i svijest da se Gospodinovo milosrđe prenosi s koljena na koljeno otkrivaju da sami ne možemo napredovati, a kamoli spasiti se, te da su Božja prisutnost i djelovanje uvijek dio nečeg većeg, povijesti jednog naroda. Sama Marija to kaže u svom *Veliča*, kličući od radosti u Bogu koji je učinio nova i iznenađujuća čudesa, vjeran obećanju danom Abrahamu (usp. rr. 51-55).

Da bi se bolje razumjelo način na koji Bog djeluje podsjećamo da vrijeme treba promatrati u cjelini, zato što se najveće stvarnosti i najljepši snovi ne ostvaruju u trenu, nego kroz jedan rast i sazrijevanje: u hodu, u dijalogu, u odnosu. Zato onaj koji se usredotočuje samo na trenutačno, na vlastite probitke koje treba postići brzo i pohlepno, na “odmah i sada”, gubi iz vida Božje djelovanje. Njegov naum ljubavi proteže se, međutim, kroz prošlost i budućnost, obuhvaća i povezuje naraštaje. Taj je plan veći od nas samih, ali u njemu je svaki od nas važan i prije svega je pozvan *nadići sebe*. Za mlađe to znači nadići prolaznu sadašnjost u koju nas virtualna stvarnost može zarobiti, koja

nas često odvraća od konkretnog djelovanja. Za starije to pak znači da ne razmišljaju o svojim snagama koje kopne i opadaju i žale za propuštenim prilikama. Gledajmo naprijed! Pustimo da nas oblikuje Božja milost koja, od naraštaja do naraštaja, oslobađa tromosti u djelovanju i žaljenja za prošlošću!

U susretu između Marije i Elizabete, između mladih i starijih, Bog nam daruje svoju budućnost. Marijin pohod i Elizabetin pozdrav otvaraju vrata za očitovanje spasenja: kroz njihov zagrljaj njegovo milosrđe prodire s radosnom blagošću u ljudsku povijest. Želim stoga pozvati sve da razmišljaju o tom susretu, pa i više od toga: da sklope oči i zamisle, kao na fotografiji, taj zagrljaj između mlade Majke Božje i starije majke svetog Ivana Krstitelja; da ga predoče u svom umu i vizualiziraju u svom srcu, kako bi im se taj prizor urezao u srce kao sjajna duhovna slika.

Pozivam vas, zatim, da prijedete s mašte na stvarnost i učinite nešto da se zagrljaju djedove i bake i starije osobe. Ne ostavljajmo ih same. Njihova prisutnost u obiteljima i zajednicama je dragocjena, posvješćuje nam da dijelimo istu baštinu i da smo dio jednog naroda u kojem se korijeni čuvaju. Dà, starije osobe su te koje nam prenose pripadnost svetom Božjem narodu. Crkva, jednako kao i društvo, ih treba. Oni predaju sadašnjosti jednu prošlost koja je prijeko potrebna za izgrađivanje budućnosti. Poštujmo ih, ne uskraćujmo sebi

njihovo društvo i ne prikraćujmo njih za naše, ne dopustimo da budu odbačeni.

Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba želi biti mali, nježni znak nade za njih i za čitavu Crkvu. Ponavljam stoga moj poziv svima – biskupijama, župama, udrugama, zajednicama – da ga proslave, stavljajući u središte preobilnu radost koja izvire iz obnovljenog susreta između mladih i starijih. Vama, mladi, koji se pripremate otputovati za Lisabon ili ćete Svjetski dan mladih proslaviti u mjestima u kojima živite, želim poručiti: prije nego što krenete na put posjetite djeda i baku, posjetite neku stariju osobu koja živi sama! Njihove će vas molitve štititi i u svom srcu ćete nositi blagoslov tog susreta. Vas starije molim da svojim molitvama pratite mlade koji budu slavili Svjetski dan mladih. Ti mladi su Božji odgovor na vaše molitve, plod onoga što se posijali, znak da Bog ne napušta svoj narod, nego ga uvijek pomlađuje maštom Duha Svetoga.

Dragi djedovi i bake, draga starija braćo i sestre, neka blagoslov zagrljaja Marije i Elizabete siđe na vas i vaša srca ispuni mirom. Od srca vas blagoslivljam. A vi, molim vas, molite za mene.

*Rim, Sveti Ivan Lateranski, 31. svibnja 2023.,
blagdan Pohoda Blažene Djevice Marije.*

FRANJO

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA SVJETSKI DAN MOLITVE ZA SKRB O STVORENOM SVIJETU

1. rujna 2023.

“Nek’ poteku pravda i mir”

Draga braćo i sestre!

“Nek’ poteku pravda i mir” ovogodišnja je tema Ekumenskog vremena stvorenoga, nadahnuta na riječima proroka Amosa: »Pravda nek’ poteče kao voda i pravica k’o bujica silna« (5, 24).

Ova dojmljiva slika proroka Amosa govori nam što Bog želi. Bog želi da vlada pravda, što je za naše živote djece stvorene na Božju sliku jednako važno kao voda za naše fizičko preživljavanje. Ta pravda mora niknuti tamo gdje je potrebna, ne smije se sakrivati preduboko ili nestati poput vode koja ispari prije nego li uspije utažiti našu žeđ. Bog želi da svaki pojedinac nastoji biti pravedan u svakoj prilici, da se uvijek trudi živjeti u skladu s njegovim zakonima i tako omogućiti da život procvjeta u svoj svojoj punini. Kad najprije tražimo Božje kraljevstvo (usp. Mt 6, 33), održavajući ispravan odnos s Bogom, ljudima i prirodom, tada pravda i mir mogu teći poput nepresušnog toka bistre vode, hraneći čovječanstvo i sva stvorenja.

Jednog lijepog ljetnog dana u srpnju 2022. razmišljao sam o tim temama na svom hodočašću na obali Jezera svete Ane, u pokrajini Alberti, u Kanadi. To je jezero bilo i još je uvijek hodočasničko mjesto za mnoge naraštaje domorodaca. Kao što sam rekao u toj prigodi, praćen zvukom bubnjeva: »Kolika su srca ovdje došla željna i tjeskobna, noseći breme života, i u ovim vodama našla utjehu i snagu za dalje! Ovdje također, uronjeni u stvoreni svijet, možemo osjetiti i drugi otkucaj, majčinski otkucaj srca zemlje. I kao što su otkucaji srca djece, još od majčine utrobe, u skladu s otkucajima njezina srca, tako i

mi, da bismo rasli kao ljudska bića, moramo uskladiti ritmove života s ritmovima stvorenog svijeta koji nam daje život«¹.

U ovom Vremenu stvorenoga zadržimo se na tim otkucajima srca: našeg vlastitog srca, srca naših majki i naših baka, otkucaju srca stvorenog svijeta i Božjega srca. Danas oni nisu usklađeni, ne kucaju zajedno u pravdi i miru. Mnogi su spriječeni napajati se na tom bogatom izvoru. Poslušajmo stoga apel da budemo uz žrtve ekološke i klimatske nepravde i da prekinemo ovaj besmisleni rat protiv stvorenog svijeta.

Vidimo posljedice tog rata u mnogim rijekama koje presušuju: »Vanjskih je pustinja sve više u svijetu zato što su unutarnje pustanje postale tako goleme«, rekao je jednom prigodom Benedikt XVI.² Gramzivi konzumerizam, koji hrane sebična srca, remeti ciklus vode na planeti. Neobuzdano korištenje fosilnih goriva i uništavanje šuma dovode do porasta temperatura i velikih suša. Strahovite nestašice vode sve više pogađaju naše domove, od malih ruralnih zajednica do velikih gradova.

Usto, grabežljive industrije iscrpljuju i onečišćuju naše izvore pitke vode ekstremnim postupcima poput hidrauličkog frakturiranja (eng. hydraulic fracturing) za vađenje nafte i plina, nekontroliranih megaprojekata vađenja ruda i intenzivnog uzgoja životinja.

¹ Homilija kod Jezera svete Ane (Lac Ste. Anne), Kanada, 26. srpnja 2022.

² Homilija prigodom svečanog početka petrinske službe, 24. travnja 2005.

„Sestrica voda“, kako je naziva sveti Franjo, opljačkana je i pretvorena u »robu podložnu zakonima tržišta« (Enc. *Laudato si'*, 30).

Predstavnici Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) tvrde da ako se hitno poduzmu koraci vezano uz klimu može se osigurati da ne propustimo priliku za stvaranje održivijeg i pravednijeg svijeta. Možemo i moramo spriječiti gore posljedice. »Uistinu, mnogo se može učiniti« (*isto*, 180) ako se, kao mnogi potočići i potočići, na kraju slijemo u moćnu rijeku kako bismo navodnili život našeg čudesnog planeta i naše ljudske obitelji za buduće generacije. Udružimo se i poduzmimo hrabre korake kako bi pravda i mir tekli cijelom Zemljom.

Kako možemo pridonijeti moćnoj rijeci pravde i mira u ovom Vremenu stvorenoga? Što mi, osobito kao kršćanske zajednice, možemo učiniti da ozdravimo naš zajednički dom kako bi ponovno vrvio životom? Moramo odlučiti promijeniti svoja *srca*, svoje *stilove života* i *javne politike* koje upravljaju našim društvima.

Kao prvo, pridonosimo toj moćnoj rijeci preobrazbom svojih *srdaca*. Ovo je bitno ako se želi započeti bilo koju drugu preobrazbu. To je ono „ekološko obraćenje“ na koje nas je potaknuo sveti Ivan Pavao II.: obnova našeg odnosa sa stvorenim svijetom tako da ga više ne promatramo kao objekt koji treba iskoristavati, nego da ga čuvamo kao sveti dar našeg Stvoritelja. Trebamo, nadalje, shvatiti da cjeloviti pristup poštivanju okoliša uključuje četiri odnosa: s Bogom, s našom braćom i sestrama, današnjom i budućom, sa čitavom prirodom i sa samima sobom.

Što se tiče prve od tih dimenzija, papa Benedikt XVI. je prepoznao hitnu potrebu da se shvati kako su stvaranje i otkupljenje neraskidivo povezani: »Otkupitelj je Stvoritelj i ako ne naviještamo Boga u toj njegovoj punoj veličini – kao Stvoritelja i kao Otkupitelja – mi ujedno umanjujemo vrijednost otkupljenja«³. Stvaranje je vezano uz tajanstveni

i veličanstveni Božji čin stvaranja ovog veličanstvenog i prekrasnog planeta i svemira ni iz čega kao i uz trajni plod toga čina, koji doživljavamo kao neiscrpan *dar*. Tijekom liturgije i osobne molitve u »velikoj katedrali stvaranja«⁴ sjetimo se velikog Umjetnika koji stvara takvu ljepotu i razmišljajmo o misteriju te odluke Boga ljubavi o stvaranju svemira.

Kao drugo, pridonosimo kretanju te moćne rijeke promjenom *načina života*. Polazeći od zahvalnog divljenja Stvoritelju i stvorenju, pokajmo se za svoje „ekološke grijeh“, kako ističe moj brat, ekumenski patrijarh Bartolomej. Tim se grijesima nanosi štetu svijetu prirode i našoj braći i sestrama. Usvojimo, uz pomoć Božje milosti, stilove života s manje otpada i manje nepotrebne potrošnje, osobito tamo gdje su proizvodni procesi toksični i neodrživi. Potrudimo se što je više moguće paziti na svoje navike i ekonomske odluke, kako bi svima bilo bolje: našim bližnjima, ma gdje bili, ali i budućim naraštajima. Surađujmo u Božjem stalnom djelu stvaranja pozitivnim izborima: što je moguće štedljivije korištenje dobara, radosna umjerenost, odlaganje i recikliranje otpada te veće korištenje dostupnih proizvoda i usluga koji su ekološki i društveno odgovorni.

Na kraju, da bi ta moćna rijeka nastavila i dalje teći, moramo stubokom promijeniti *javne politike* koje upravljaju našim društvima i oblikuju živote današnjih i sutrašnjih mladih. Ekonomske politike koje potpomažu skandalozna bogaćenja nekolicine privilegiranih i ponižavajuće uvjete za mnoge druge znače kraj mira i pravde. Očito je da su bogatije države nagomilale „ekološki dug“ (*usp. Laudato si'*, 51).⁵

3 Razgovor u katedrali u Bressanoneu, 6. kolovoza 2008.

4 Poruka za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu, 21. srpnja 2022.

5 »Postoji... pravi „ekološki dug“, poglavito između Sjevera i Juga svijeta, vezan uz tržišne neravnoteže s posljedicama po okoliš, kao i nerazmjerno korištenje prirodnih izvora od strane nekih zemalja tijekom dugoga vremenskog razdoblja« (*Laudato si'*, 51).

Svjetski čelnici koji će se okupiti na samitu COP28 u Dubaiju od 30. studenog do 12. prosinca moraju poslušati znanost i pokrenuti brzu i pravednu tranziciju kako bi se okončalo eru fosilnih goriva. Dopuštati da se i dalje nastavljaju istraživanja i širenje infrastruktura za fosilna goriva u suprotnosti je s obvezama preuzetim Pariškim sporazumom o obuzdavanju globalnog zatopljenja. Dignimo svoj glas kako bismo stali na kraj toj nepravdi prema siromašnima i prema našoj djeci, koja će snositi najgore posljedice klimatskih promjena. Apeliram na sve ljude dobre volje da se ponašaju u skladu s ovim pogledima na društvo i prirodu.

Druga paralelna perspektiva odnosi se na predano zalaganje Katoličke crkve za sinodalnost. Ove će se godine završetak Vremena stvorenoga 4. listopada, na blagdan svetoga Franje, poklopiti s otvaranjem Sinode o sinodalnosti. Poput rijeka u prirodi, u koje se slijevaju bezbrojni potočići i veći potoci i rječice, sinodski proces koji je započeo u listopadu 2021. poziva sve koji su u njega uključeni, bilo kao pojedinci, bilo kao zajednica, da se sliju u veličanstvenu rijeku razmišljanja i obnove. Čitav je Božji narod pozvan uključiti se u hod sinodskog dijaloga i obraćenja.

Poput riječnoga sliva s brojnim velikim i malim pritocima, Crkva je zajednica bezbrojnih mjesnih Crkava, redovničkih zajednica i udruga koje se napajaju istom vodom. Svaki izvor daje svoj jedinstven i nezamjenjiv doprinos, sve dok se svi konačno zajedno ne uliju u golemi ocean Božje milosrdne ljubavi.

Kao što je rijeka izvor života za okoliš koji je okružuje, tako i naša sinodska Crkva mora biti izvor života za naš zajednički dom i sve njegove stanovnike. I kao što rijeka daje život raznim vrstama životinja i biljaka, tako i sinodska Crkva mora vršiti životvornu ulogu šireći pravdu i mir na svakom mjestu do kojeg stigne.

U srpnju 2022., u Kanadi, spomenuo sam Galilejsko jezero gdje je Isus liječio i tješio mnoge i gdje je navijestio "revoluciju ljubavi". Doznao sam da je i Jezero svete Ane također mjesto ozdravljenja, utjehe i ljubavi, mjesto koje nas »podsjeća da je bratstvo stvarno kada okuplja one koji su daleko, da se poruka jedinstva koju Nebo šalje na zemlju ne plaši različitosti i poziva nas na zajedništvo, na zajedništvo različitosti, kako bismo krenuli zajedno, zato što smo svi – svi! – hodočasnici na putu«⁶.

U ovom Vremenu stvorenoga, kao Kristovi sljedbenici na svom zajedničkom sinodskom putu, živimo, radimo i molimo da naš zajednički dom ponovno obiluje životom. Neka Duh Sveti i dalje lebdi nad vodama i vodi nas u »obnavljanju lica zemlje« (usp. Ps 104, 30).

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 13. svibnja 2023.

FRANJO

⁶ Homilija na Jezeru svete Ane (Lac Ste. Anne), Kanada, 26. srpnja 2022.

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 109. SVJETSKI DAN SELILACA I IZBJEGLICA

24. rujna 2023.

“Slobodni birati – iseliti ili ostati”

Draga braćo i sestre!

Današnji migracijski tokovi izraz su složenog i razgranatog fenomena. Njegovo razumijevanje iziskuje pažljivu analizu svih aspekata koji karakteriziraju različite faze migracije – od odlaska do dolaska – uključujući i eventualni ponovni povratak. Želeći pridonijeti tom naporu i nastojanju oko razumijevanja te stvarnosti, odlučio sam Poruku za 109. Svjetski dan migranata i izbjeglica posvetiti slobodi koja uvijek treba obilježavati odluku o napuštanju vlastite zemlje.

“Slobodni otići – slobodni ostati” (“Liberi di partire, liberi di restare”) glasio je naziv inicijative solidarnosti koju je prije nekoliko godina pokrenula Talijanska biskupska konferencija kao konkretan odgovor na izazove suvremenih migracija. Neprestano oslušivanje glasa partikularnih Crkava omogućilo mi je otkriti da jamčenje te slobode predstavlja raširenu i zajedničku pastoralnu brigu.

»Anđeo se Gospodnji u snu javi Josipu: “Ustani, reče, uzmi dijete i majku njegovu te bježi u Egipat i ostani ondje dok ti ne rekнем jer će Herod tražiti dijete da ga pogubi”« (Mt 2, 13). Bijeg Svete obitelji u Egipat nije bio njihov slobodan izbor, kao što to, uostalom, nisu bile ni mnoge seobe koje su obilježile povijest Izraelskog naroda. Migracija bi uvijek trebala biti slobodan izbor, ali, u stvarnosti, u mnogim slučajevima, pa i danas, tomu još uvijek nije tako. Sukobi, prirodne katastrofe ili jednostavno nemogućnost da žive dostojanstveno i u blagostanju u vlastitoj zemlji prisiljavaju milijune ljudi na iseljavanje. Već je 2003. godine sveti Ivan Pavao II. izjavio kako »stvaranje konkretnih uvjeta za mir, kad je

riječ o migrantima i izbjeglicama, znači prije svega ozbiljno poraditi na tome da se osigura pravo na ostanak, odnosno pravo na dostojanstven i miran život u vlastitoj domovini« (Poruka za 90. Svjetski dan selilaca i izbjeglica, 3). »Uzmu sa sobom svoje blago i dobra što ih bijahu stekli u zemlji kanaanskoj te stignu Jakov i sve njegovo potomstvo u Egipat« (Post 46, 6). Teška glad nagnala je Jakova i cijelu njegovu obitelj da pobjegnu u Egipat, gdje im je njegov sin Josip osigurao opstanak. Progoni, ratovi, vremenske nepogode i siromaštvo ubrajaju se među najvidljivije uzroke današnjih prisilnih migracija. Migranti bježe zbog siromaštva, straha, očaja. Kako bi se otклонilo te uzroke i time stalo na kraj prisilnim migracijama, prijeko je potrebno zajedničko zalaganje sviju, svakog pojedinog prema njegovoj odgovornosti. To zalaganje počinje time da se zapitamo što možemo, ali jednako tako i što moramo prestati činiti. Moramo nastojati zaustaviti utrku u naoružanju, ekonomski kolonijalizam, otimačinu tuđih dobara i devastaciju našeg zajedničkog doma.

»Svi koji prigrliše vjeru bijahu združeni i sve im bijaše zajedničko. Sva bi imanja i dobra prodali i porazdijelili svima kako bi tko trebao« (Dj 2, 44-45). Ideal prve kršćanske zajednice čini se tako dalekim kad se usporedi s današnjom stvarnošću! Da bi migracija postala istinski slobodan izbor, moramo nastojati osigurati svakome pravičan udio u općem dobru, poštivanje temeljnih prava i pristup cjelovitom ljudskom razvoju. Samo na taj način moći će se svima pružiti priliku da žive dostojanstveno i da se ostvare osobno i kao obitelj. Jasno je da je to ponajprije zadaća zemalja porijekla i onih koji u njima obnašaju vlast, koji su pozvani voditi dobru,

transparentnu, poštenu i dalekovidnu politiku u službi svijetu, a posebno najranjivijih. Te zemlje, međutim, moraju biti stavljene u položaj da to čine a da se pritom ne nađu u situaciji da im se otkriva prirodne i ljudske resurse i da ne bude vanjskog uplitanja koje pogoduje interesima malobrojnih. A tamo gdje okolnosti dopuštaju izbor iseliti ili ostanuti, važno je, ipak, osigurati da odluka, kakva god da ona bila, bude informirana i dobro promišljena, kako bi se spriječilo da mnogi muškarci, žene i djeca postanu žrtve rizičnih zabluda ili beskrupuloznih trgovaca ljudima. »Te jubilejske godine neka se svatko vrati na svoju očevinu« (*Lev* 25, 13). Proslava jubileja predstavljala je za Izraelski narod čin kolektivne pravde: svakome je omogućen »novi početak, uz brisanje svih dugova, vraćanje zemlje i pružanje mogućnosti da ponovno uživa slobodu vlastitu svakom članu Božjeg naroda« (*Kateheza*, 10. veljače 2016.).

Dok se približavamo jubilarnoj 2025. godini, dobro je podsjetiti na taj vid jubilejskih slavlja. Prije nego je potreban zajednički napor pojedinih zemalja i međunarodne zajednice, kako bi se svima zajamčilo pravo da ne moraju emigrirati, odnosno mogućnost da žive u miru i dostojanstveno u vlastitoj zemlji. To pravo nije još uvijek uzakonjeno, ali je od temeljne važnosti te njegovo jamčenje treba shvaćati kao dio zajedničke odgovornosti svih država za jedno opće dobro koje nadilazi nacionalne granice. Naime, budući da zemljina dobra nisu neograničena, razvoj ekonomski siromašnijih zemalja ovisi o sposobnosti zajedničkog dijeljenja koje se može generirati između svih zemalja. Sve dok to pravo ne bude zajamčeno – a do toga je još dug put – mnogi će i dalje morati emigrirati u potrazi za boljim životom.

»Jer ogladnjeh i dadoste mi jesti; ožednjeh i napojiste me; stranac bijah i primiste me; gol i zaogrnuh me; oboljeh i pohodiste me; u tamnici bijah i dođoste k meni« (*Mt* 25, 35-36). Ove riječi zvuče kao stalno upozorenje da u doseljeniku prepoznamo ne samo brata ili sestru u potrebi, nego samoga Krista

koji nam kuca na vrata. Stoga, dok radimo na tome da osiguramo da svaka migracija bude plod slobodnog izbora, pozvani smo u najvećoj mogućoj mjeri poštivati dostojanstvo svakog doseljenika, a to znači pratiti i usmjeravati migracijska kretanja na najbolji mogući način, gradeći mostove, a ne zidove, šireći kanale za sigurnu i redovitu migraciju. Gdje god da odlučili graditi svoju budućnost, u zemlji u kojoj smo rođeni ili drugdje, važno je da uvijek postoji zajednica spremna prihvatiti, štiti, promicati i integrirati svakoga bez razlike, ne izostavljajući nikoga. Sinodalni put na koji smo krenuli kao Crkva navodi nas da u najranjivijima – a među njima je mnogo migranata i izbjeglica – vidimo posebne suputnike koje trebamo voljeti i brinuti se o njima kao o braći i sestrama. Samo zajedničkim hodom možemo daleko stići i doći do zajedničkog cilja našeg puta.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 11. svibnja 2023.

FRANJO

* * *

Molitva

Bože, svemogući Oče,
daj nam milost da se revno zalažemo
za pravdu, solidarnost i mir,
kako bi se svoj tvojoj djeci zajamčio
slobodan izbor između iseljavanja i ostanka.

Daj nam hrabrosti da osudimo
sve strahote našega svijeta
i ustanemo protiv svake nepravde
koja nagrđuje ljepotu tvojih stvorenja
i narušava sklad našeg zajedničkog doma.

Krijepi nas snagom svoga Duha,
kako bismo tvoju nježnost očitovali
svakom migrantu kojega dovedeš na naš put
te u svojim srcima i u svakoj sredini
širili kulturu susreta i skrbi.

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE ZA 7. SVJETSKI DAN SIROMAHA

19. studenoga 2023.

“Ne okreći lica od siromaha” (Tob 4, 7)

1. *Svjetski dan siromaha*, plodonosan znak Očeva milosrđa, održava se po sedmi put kako bi podupro naše zajednice na njihovu putu. To je događaj koji Crkva postupno ukorjenjuje u svoj pastoral, kako bi sve više otkrivala središnji sadržaj evanđelja. Svaki dan se zalažemo za prihvaćanje siromašnih, ali to nije dovoljno. Rijeka siromaštva teče kroz naše gradove i postaje sve veća i veća dok se ne prelije iz korita. Ta rijeka kao da nas je preplavila, toliko je glasan vapaj naše braće i sestara koji traže našu pomoć, potporu i solidarnost. I taj glas postaje sve glasniji. Zato se na nedjelju uoči svetkovine Isusa Krista Kralja svega stvorenja ponovno okupljamo oko njegova stola da iznova primimo od njega dar i poslanje živjeti siromašno i biti u službi siromašnih.

»Ne okreći lica od siromaha« (Tob 4, 7). Te nam riječi pomažu shvatiti bit našeg svjedočenja. Zaustaviti se u dubljem razmišljanju nad Knjigom o Tobiji, malo poznatom ali očaravajućem i mudrošću bogatom tekstu Staroga zavjeta, omogućit će nam bolje proniknuti sadržaj koji sveti pisac želi prenijeti. Pred nama se odvija prizor iz obiteljskog života: otac, Tobit, pozdravlja sina, Tobiju, koji se sprema na dalek put. Stari Tobit se boji da neće više nikada vidjeti sina i zato mu ostavlja svoju “duhovnu oporuku”. On je bio sužanj u Ninivi i sad je slijep. Snašla ga je, dakle, dvostruka bijeda, ali je uvijek imao jednu sigurnost, koju izražava ime što ga nosi: “Gospodin mi je bio dobar”. Taj čovjek, koji se uvijek uzdao u Gospodina, kao dobar otac želi ostaviti sinu ne toliko neko materijalno dobro, koliko svjedočanstvo o putu kojim treba ići u životu, pa mu kaže: »Svakog dana, sine, sjeti se Gospodina Boga našega; nemoj grijehiti ili kršiti njegovih zapovijedi.

Čini pravedna djela svega svog vijeka i ne kroči putovima nepravde« (4, 5).

2. Kao što se može odmah primijetiti, sjećanje koje stari Tobit traži od sina nije ograničeno na neki puki čin sjećanja ili molitvu upućenu Bogu. On cilja na konkretna djela, kao što je činjenje dobrih djela i pravedno življenje. Taj poticaj postaje još konkretniji: »ako činiš po istini, uspijevat ćeš u djelima svojim, kao svi oni koji čine pravdu. Dijeli milostinju od svoga dobra: kad dijeliš milostinju, neka ti ne bude oko stisnuto« (4, 6-7).

Riječi tog starog mudraca ostavljaju nas u čudu. Ne zaboravimo, naime, da je Tobit izgubio vid upravo nakon što je učinio jedno milosrdno djelo. Kao što on sâm pripovijeda, njegov je život još od malih nogu bio posvećen djelima milosrđa: »Udijelio sam mnogo milostinje svojoj braći i ljudima koji su došli sa mnom u Ninivu, zemlju Asiraca. [...] Hranio sam gladne, odijevao gole, kad bih vidio koga od roda svoga ubijena pa bačena izvan zidina Ninive, brižno bih ga ukopao« (1, 3.17).

Zbog tog njegovog svjedočenja ljubavi kralj mu je oduzeo sva njegova dobra te je ostao puki siromah. Ipak, Gospodin ga je i dalje trebao. Vrativši se na mjesto upravitelja, nije se bojao nastaviti sa svojim načinom života. Poslušajmo njegovu priču koja govori i nama danas: »Kad sam se dakle sa svojom ženom Anom i sa sinom Tobijom opet našao na svome, bijaše mi na Pedeseticu, a to je Blagdan sedmicâ, priređen lijep objed i ja sjedoh da blagujem. Vidjevši ona mnoga jela, rekoh sinu: “Idi i dovedi jednoga od naše braće na koga naiđeš a koji se sjeća Gospodina. Eto, čekat ću te!”« (2, 1-2). Kako bi bilo znakovito

da, na Dan siromaha, ta Tobitova briga bude i naša briga, da, nakon zajedništva oko euharistijskog stola, pozovemo nekog na zajednički nedjeljni ručak. Slavljena bi euharistija zbiljski postala kriterijem zajedništva. Uostalom, ako smo oko oltara Gospodnjeg svjesni da smo svi braća i sestre, koliko bi više to bratstvo bilo vidljivije u dijeljenju blagdan-skog objeda s onima koji su lišeni onog najosnovnijeg!

Tobija je učinio kako mu je otac rekao, ali se vratio s viješću da je neki siromah ubijen i ostavljen nasred trga. Stari se Tobit bez oklijevanja ustao od stola i otišao pokopati toga čovjeka. Nakon što se umoran vratio kući, zaspao je u vrtu; na oči mu je pao ptičji izmet i on je oslijepio (usp. 2, 1-10). Koje li ironije sudbine: učiniš djelo milosrđa i snađe te nesreća! Moglo bi se tako pomisliti, ali vjera nas uči ići dublje. Tobitina sljepoća postat će njegova snaga da prepozna još bolje mnoge oblike siromaštva kojima je bio okružen. A Gospodin će se pobrinuti da u svoje vrijeme vrati starom ocu vid i radost da ponovno vidi sina Tobiju. Kad je došao taj dan: »Ugledavši sina, zagrlj ga, zaplaka i probesjedi: "Blagoslovljen da si, Bože, blagoslovljeno tvoje ime uvijek i blagoslovljeni svi tvoji sveti anđeli! Jer si me udario pa se smilovao na me: evo gledam svoga sina Tobiju!"« (11, 13-14).

3. Možemo se zapitati: odakle Tobit crpi hrabrost i unutarnju snagu koji mu omogućuju služiti Bogu usred poganskog naroda i toliko ljubiti bližnjega da je spreman izložiti pogibelji svoj vlastiti život? Pred nama je jedan izvanredan primjer: Tobit je vjeran suprug i brižan otac. Progнан je daleko od domovine i nepravedno trpi. Prognone ga kralj i njegovi vlastiti susjedi... Premda je čovjek dobra srca stavljen je na kušnju. Bog, kao što nas Sveto pismo često uči, ne pošteđuje kušnji one koji čine dobro. Kako to? On to ne čini zato da nas ponizi, već da ojača našu vjeru u njega. Tobit u časovima kušnje otkriva vlastito siromaštvo koje ga čini sposobnim prepoznati siromahe. Vjeran je Božjem zakonu i drži se zapovijedi, ali to mu nije dovoljno. On može

pokazati aktivnu brigu za siromašne zato što je iskusio siromaštvo na vlastitoj koži. Zato su riječi koje upućuje sinu Tobiji njegova prava baština: »*Ne okreći lica od siromaha*« (4, 7).

Ukratko, kad se susretnemo sa siromahom ne smijemo okretati glavu na drugu stranu, jer bismo time spriječili same sebe susresti lice Gospodina Isusa. Obratimo pozornost na ovaj izraz »od *svakog* siromaha«. Svatko je naš bližnji. Bez obzira na boju kože, društveni položaj, porijeklo... Ako sam siromašan, mogu prepoznati tko je uistinu brat koji me treba. Pozvani smo susresti se sa svakim siromahom i svakom vrstom siromaštva i otresti se ravnodušnosti i otrcanih fraza kojima štitimo prividno blagostanje.

4. Živimo u povijesnom trenutku koji ne pridonosi posvećivanju pažnje najsiromašnijima. Pozivi na blagostanje su sve glasniji, dok se glasove onih koji grcaju u siromaštvu ušutkava. Prisutna je tendencija ignoriranja svega što se ne uklapa u životni stil namijenjen prije svega mlađim generacijama, koje su najosjetljivije na kulturne promjene koje se trenutno događaju. Ono što je neugodno i uzrokuje patnju gura se u stranu, dok se tjelesne kvalitete uzdiže za najvažniji cilj koji treba postići. Virtualna stvarnost zamjenjuje stvarni život i sve je lakše pobrkati ta dva svijeta. Siromasi postaju slike koje mogu dirnuti na nekoliko trenutaka, ali kad na ulici susretnemo konkretnoga siromaha, dolazi do uznemirenosti i marginalizacije. Užurbanost, ta svakodnevna čovjekova suputnica, sprječava nas da zastanemo, pomognemo i pobrinemo se za drugoga. Prispodoba o milosrdnom Samarijancu (usp. Lk 10, 25-37) nije priča o prošlosti, već propituje sadašnjost svakoga od nas. Lako je prebacivati teret odgovornosti na druge, davati novac kako bi drugi mogli činiti dobra djela velikodušan je čin, ali ono na što je svaki kršćanin pozvan jest osobno se uključiti.

5. Zahvalni smo Bogu što ima toliko muškaraca i žena koji se predano posvećuju i dijele ono što imaju sa siromašnima i marginaliziranim:

ljudi svih dobi i društvenih slojeva koji gostoljubivost pokazuju na djelu i na strani su onih koji se nalaze u situaciji marginaliziranosti i patnje. Nisu to neki nadljudi, već "susjedi" koje svakodnevno susrećemo i koji u tišini dijele sudbinu siromašnih. Ne ograničavaju se na to da daju nešto: slušaju, razgovaraju, pokušavaju razumjeti situaciju i njezine uzroke, kako bi dali odgovarajući savjet i ispravne preporuke. Paze na materijalne, ali i duhovne potrebe, na cjelovito promicanje osobe. Božje je kraljevstvo prisutno i vidljivo u tom velikodušnom i besplatnom služenju; ono je doista poput sjemena koje je palo u dobro tlo života tih ljudi i donosi svoj plod (usp. Lk 8, 4-15). Zahvalnost mnogim volonterima treba se pretočiti u molitvu kako bi njihovo svjedočanstvo bilo plodonosno.

6. Na 60. obljetnicu enciklike *Pacem in terris* prijeke je potrebno dozvati u pamet riječi svetog pape Ivana XXIII.: »čovjek ima pravo na život, na tjelesnu nepovredivost, na sredstva prikladna za častan život; to su naročito hrana, odjeća, stan, počinak, liječenje i, na kraju, neophodne službe što ih država ima pružiti pojedincu. Iz toga slijedi da čovjek uživa i pravo da bude zbrinut, ako ga zadesi bolest, ako se povrijedi na poslu i radu, ako obudovi, ako ostari, ako bude prisiljen ostati bez posla i, napokon, ako bude bez ikakve svoje krivnje lišen sredstava svakako potrebnih za život« (br. 6).

Koliko je još posla pred nama da te riječi postanu stvarnost, također kroz ozbiljno i učinkovito političko i zakonodavno zalaganje! Unatoč ograničenjima, a ponekad i nedorslosti politike da vidi i služi općem dobru, može se razviti solidarnost i supsidijarnost mnogih građana koji vjeruju u vrijednost dobrovoljnog zalaganja za siromašne. Svakako je riječ o poticanju pa i vršenju pritisku na javne institucije kako bi kvalitetno odradile ono što su dužne činiti. Ali nema smisla pasivno čekati da sve padne "s neba": oni koji žive u uvjetima siromaštva također moraju biti uključeni i praćeni na putu promjene i odgovornosti.

7. Moramo, nažalost, ponovno konstatirati kako se prethodno opisanim pridodaju novi oblici siromaštva. Tu posebno mislim na one koji žive u ratnim područjima, posebno na djecu lišenu bezbrižne sadašnjosti i dostojanstvene budućnosti. Nitko se nikad neće moći naviknuti na tu situaciju. Nastavimo činiti sve kako bi se mir afirmirao kao dar Gospodina Uskrslog i plod predanog zalaganja za pravdu i dijalog.

Ne mogu propustiti spomenuti špekulacije koje, u raznim područjima, dovode do dramatičnog porasta troškova što mnogobrojne obitelji gura u još veće siromaštvo. Plaće se brzo troše pa su ljudi prisiljeni na odricanja kojima se srozava dostojanstvo svakog čovjeka. Kad obitelj mora birati između hrane i lijekova, tada se mora dići glas onih koji zahtijevaju pravo na oba ta dobra u ime dostojanstva ljudske osobe.

Kako, usto, ne istaknuti etički nered koji karakterizira svijet rada? Nehumano postupanje s mnogim radnicima i radnicama; nedovoljna naknada za obavljeni posao; pošast nesigurnog zaposlenja; prevelik broj žrtava nesreća na radu, često kao posljedica mentaliteta koji preferira brzu zaradu nauštrb sigurnosti... U misli nam se vraćaju riječi svetog Ivana Pavla II.: »Prvi temelj vrednovanja rada [je] sam čovjek [...] čovjek [je] određen i pozvan raditi, rad postoji "radi čovjeka", a ne čovjek "radi rada" « (Enc. *Laborem exercens*, 6).

8. Taj, već sam po sebi dramatičan, popis daje tek djelomičnu sliku situacija siromaštva koje su dio našeg svakodnevnog života. Ne mogu, na poseban način, propustiti spomenuti jednu nevolju koja je svakim danom sve uočljivija, a tiče se svijeta mladih. Koliko je samo frustriranih života pa čak i samoubojstava mladih, razočaranih kulturom koja ih dovodi do toga da se osjećaju "neispunjenima" i "promašenima"! Pomožimo im othrvati se tim zlokočnim poticajima kako bi svaki mladić i djevojka mogli pronaći put koji vodi do stjecanja snažne i velikodušne osobnosti.

Lako je, kad se govori o siromasima, upasti u retoriku. Podmukla je napast također zaustaviti se na statistikama i brojevima. Siromasi nisu brojevi, imaju lica, povijest, srca i duše. To su braća i sestre sa svojim vrlinama i manama, kao i svi drugi, i važno je sa svakim od njih ući u jedan osoban odnos.

Knjiga o Tobiji uči nas konkretnosti našeg djelovanja sa siromašnima i za siromahe. To je pitanje pravde koje nas sve obvezuje da tražimo i susrećemo jedni druge, kako bismo jačali prijeko potreban sklad da svaka zajednica može biti prepoznata kao takva. Zanimanje za siromahe ne smije se, stoga, iscrpiti u brzopletom davanju milodara, nego poziva na ponovnu uspostavu ispravnih međuljudskih odnosa koji su narušeni siromaštvom. Tako ovo "ne okreći lica od siromaha" dovodi do primanja blagodat milosrđa, ljubavi koja daje smisao i vrijednost čitavom kršćanskom životu.

9. Neka našu brigu za siromahe uvijek karakterizira evanđeoski realizam. Dijeljenje mora biti odgovor na konkretne potrebe drugoga, a ne oslobođanje od onoga što mi je suvišno. I ovdje je potrebno razlučivanje, pod vodstvom Duha Svetoga, kako bismo prepoznali stvarne potrebe naše braće, a ne vlastite težnje. Ono što im je sigurno prijeko potrebno jest naše čovjekoljublje, naše srce otvoreno ljubavi. Ne zaboravimo: »Pozvani smo otkriti Krista u njima, posuditi im naš glas u njihovim traženjima, ali također biti njihovi prijatelji, slušati ih, razumjeti i prihvatiti tajanstvenu mudrost koju Bog želi preko njih podijeliti s nama« (*Evangelii gaudium*, 198).

Vjera nas uči da je svaki siromah Božje dijete i da je u njemu ili njoj prisutan Krist: »što god učiniste jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste!« (*Mt 25, 40*).

10. Ove se godine obilježava 150. obljetnica rođenja svete Terezije od Djeteta Isusa. U jednom tekstu svoje *Povijesti jedne duše* piše ovako: »Ah! Sada razumijem da se savršena ljubav sastoji u tome da trpimo pogreške drugih, da se ne snеbivamo zbog njihovih slabosti, da nas izgrađuju čak i najmanja kreporna djela koja vidimo da čine, ali sam nasdasve shvatila da ljubav prema bližnjemu ne smije ostati zatvorena u dubini srca: "Nitko, rekao je Isus, ne užije svjetiljku da je stavi u zakutak ili pod posudu, nego na svijećnjak da svijetli svima u kući". Čini mi se da ta svjetiljka predstavlja ljubav koja treba prosvijetliti i razveseliti ne samo meni drage osobe, nego sve koji su u kući, bez iznimke« (*Ms C, 12r: Opere complete*, Rim 1997., 247).

U tom domu koji je svijet svi imaju pravo biti prosvijetljeni ljubavlju, nitko ne smije biti za to prikraćen. Neka postojana ljubav svete male Terezije nadahne naša srca na ovaj Svjetski dan, neka nam pomogne "ne okretati lica od siromaha" i svoj pogled uvijek držati čvrsto uperen u ljudsko i božansko lice Gospodina Isusa Krista.

Rim, sveti Ivan Lateranski, 13. lipnja 2023., spomen svetog Antuna Padovanskog, zaštitnika siromaha.

FRANJO

PORUKA DIKASTERIJA ZA EVANGELIZACIJU POVODOM SVJETSKOG DANA TURIZMA

27. rujna 2023.

1. "Turizam i zelena ulaganja", tim se izrazom, koji je predložila Svjetska turistička organizacija, spremamo 27. rujna proslaviti 44. Svjetski dan turizma. Crkva želi zajedno s državama, udrugama i brojnim stvarnostima koje potpadaju pod turistički sektor podijeliti ovo vrijeme posebnog zalaganja kako bi se na temelju učiteljstva pape Franjo moglo na djelotvorniji i pozitivniji način povećati skrb za stvoreni svijet, taj bitan cilj za život ljudi.

Održiva ulaganja za skrb o stvorenom svijetu

2. U svojoj enciklici *Laudato si'* papa Franjo ističe potrebu predanog zalaganja u korist održivih ulaganja: "Bilo je također nekih ulaganja u načine proizvodnje i transporta koji troše manje energije i iziskuju manju količinu sirovina, kao i u načine gradnje i obnove zgrada koji će poboljšati njihovu energetske učinkovitost. No još uvijek smo daleko od toga da te dobre prakse budu široko rasprostranjene" (br. 26).

Poticati održiva ulaganja ujedno je svjedočanstvo za vjeru u vidu poštivanja prirode, koju je Bog stvorio i nama povjerio. Naime, poruka o pažljivom odnosu prema stvorenom svijetu i njegovu očuvanju sadržana je u samoj Bibliji. Dovoljno je prelistati prve stranice Svetoga pisma pa da se jasno prepozna tu dimenziju. Božje djelo stvaranja je, prije svega, izraz njegove ljubavi koja se širi i koja želi dostići vrhunac time da uključi muškarca i ženu u isti projekt: "Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog i reče im: »Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite! Vladaite ribama u moru i pticama u zraku i svim živim stvorovima što puze po zemlji!« I doda Bog: »Evo, dajem vam sve bilje što se sjeme-

ni, po svoj zemlji, i sva stabla plodonosna što u sebi nose svoje sjeme: neka vam budu za hranu!«" (Post 1, 27-29).

Kršćansko gostoprimstvo

3. Kršćanska zajednica izravno osjeća potrebu da promiče susrete posvećene tim temama, posebno u ljetnom razdoblju kad ljudi, iz mnogih dijelova svijeta, kreću na put radi odmora, boravka u prirodi i uživanja u ljepotama umjetnosti. Teško je ne vidjeti u tome povlaštenu prigodu za kršćansku zajednicu ne samo da podrži razne organizacije čija je zadaća omogućiti da se vrijeme odmora iskoristi što bolje, nego ponajprije da izrazi osjećaj gostoprimstva koji karakterizira duh naših zajednica u snazi življene vjere.

Turisti su posebno osjetljivi na to kako ih se prima. Oni odmah osjete primaju li ih domaćini toplo i srdačno ili je riječ o čisto formalnom i često distanciranom dočeku onih koji ih smatraju samo klijentima. U kulturnom okruženju gdje ima ravnodušnosti preko svake mjere od presudne je važnosti da kršćani budu svjedoci gostoprimstva koje će dati osobi da se osjeća ugodno i da iskusi bratstvo. Provoditi vrijeme u razgovoru, zanimati se za to kako da odmor bude iskustvo mira, ublažiti formalnosti kako bi se uzelo u ruke evanđelje ili štiva koja bude zanimanje za molitvu i duhovnost, neki su od znakova koji daju smisao vremenu odmora.

Održiva ekonomija i ljudsko dostojanstvo

4. Pozornost prema stvorenom svijetu omogućuje kršćanima promicati također oblik ekonomije koji nema za cilj maksimalizaciju profita što često dovodi do nasilja prema prirodi, s teškim posljedicama po dostojanstvo

osobe. Utrka za zaradom ne smije potamniti primat etike. Time se ne kani zaustaviti tehnološki napredak ili ekonomski razvoj. Na pažnju i potporu održivim ulaganjima, dakle, ne smije se gledati kao na nešto što predstavlja smetnju tom razvoju. Ona radije predstavlja dugoročnu viziju koja otvara dugoročnim projektima, ne upadajući u kratkovidnost neposredne zarade. Nužno je dati prostora kreativnosti naraštajâ kako bi se omogućilo ponovno otkriti dostojanstvo svake osobe. Naime, kao što podsjeća papa Franjo u enciklici *Laudato si'*: "vrjednije je, hrabro i odgovorno koristiti svoj um za promicanje održivog i pravednog razvoja u kontekstu šireg koncepta kvalitete života" (br. 192). Na tom je putu nadasve hitno da politika s uvjerenjem i povjerenjem podupire putove koje se otkriva, kako bi se mudro raspoznalo najprikladnije projekte koji imaju za cilj dobro svijui i povećavaju kvalitetu života, posebno osoba koje pripadaju najslabijim društvenim skupinama.

Ulaganja i očuvanje kulturne i duhovne baštine

5. Crkva je uvijek prepoznavala i podupirala vrijednost i važnost umjetnosti, kulture i njihova očuvanja kako bi omogućili upoznavanje Boga i očuvanje kršćanskih korijena živim. Put ljepote je sastavni dio našeg poslanja navješćivanja evanđelja i promicanja duhovnog rasta vjernikâ. Zato je potrebno da ulaganja ne budu usmjerena samo na masovni turizam, kao moguće sredstvo gubitka kulturnog i vjerskog identiteta. Korisno je, naprotiv, dok se ulaganja koncentriraju na infrastrukturu, unaprjeđivati dostojanstvo svih djelatnika iz turističkog sektora, tako da pridonose povećanju kvalitete svoga rada i samog turizma. U pažnji prema umjetničkim djelima, koja su već stoljećima baština čovječanstva i koja privlače turiste iz cijeloga svijeta, korisno je potvrditi da je njihova zaštita zadaća svijui i zato treba odlučno osuditi svaki oblik nasilja kojim se nasrće na njihove očuvanje.

Odgovoran turizam za zajednički dom

6. Ekonomija i ekologija uzajamno upućuju na "zajednički dom" u kojem živimo i za koji se svi, bez iznimke, trebaju osjećati odgovornima na način koji odgovara ulozi koju vrše i zanimanju koje obavljaju. Zagovaranjem vizije turizma koji poštuje osobu i okoliš utire se put shvaćanju dobrote Oca koji svojom ljubavlju ide ususret svima. Djelatnici u turizmu imaju u svojim rukama mogućnost ponuditi korisne i djelotvorne prilike za ponovno otkrivanje drugačijeg odmora: odmora koji će biti više u znaku solidarnosti, a manje u znaku konzumerizma; koji će više poštivati prirodu i znati promatrati ljepotu u njezinim mnogolikim izrazima. I odmor, dakle, može postati poticaj za usvajanje ponašanja i načina života koji pomažu iznova upraviti pogled prema Nebu, ponovno otkrivajući dobrotu vjere, snagu ljubavi i sigurnost nade. Odatle svaki pojedinac mora krenuti iznova kako bi dao razlog za poštivanje prirode i kako bi se predano posvetio cjelovitij ekologiji.

Djelatnici u turizmu – važan resurs

7. Hvala svim djelatnicima koji turizam čine svojim profesionalnim i pastoralnim izborom što to predano zalaganje održavaju živim, noseći u srcu istu želju pape Franje da se, također u pogledu idućeg redovnog jubileja 2025., ne zanemaruje promatranje ljepote stvorenog svijeta u brizi za naš zajednički dom, koji nam je Bog povjerio. Neka se zato priprava za iduću Jubilejsku godinu slavi i živi s tom pozornošću prema stvorenom svijetu, održavajući čvrstu nadu u zajedničko izgrađivanje budućnosti.

26. svibnja 2023.

Spomen sv. Filipa Nerija

✠ Rino Fisichella

Proprefekt Dikasterija za evangelizaciju
Odsjek za temeljna pitanja evangelizacije u svijetu

HRVATSKI BISKUPI

PRIOPĆENJE S IZVANREDNOG ZASJEDANJA HBK

Izvanredno zasjedanje Sabora Hrvatske biskupske konferencije (HBK) održano je u četvrtak poslijepodne, 1. lipnja 2023., u sjedištu HBK-a u Zagrebu. Na početku zasjedanja sudjelovali su generalni tajnik Biskupske sinode kardinal Mario Grech i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua.

Pozdravljajući nazočne predsjednik HBK-a zagrebački nadbiskup Dražen Kutleša zahvalio je kardinalu Grechu što je u jeku priprema za XVI. redovnu opću skupštinu Biskupske sinode, koja će se u listopadu održati u Rimu, našao vremena posjetiti Hrvatsku. Potom je dao riječ uvaženom gostu iz Rima koji je sinodalni proces u Crkvi prikazao kao prigodu za oslušivanje Duha Svetoga i prepoznavanje volje Božje za Crkvu u našem vremenu. Naglasio je specifičnost katoličkog značenja sinode u odnosu na njezino razumijevanje u drugim kršćanskim Crkvama, a koje sadrži tri temeljna elementa: sinodalnost, kolegijalnost i jedinstvo s Petrovim nasljednikom. Ako nedostaje jedan od tih elemenata ne može se govoriti o katoličkoj sinodi, rekao je kardinal Grech dodavši kako će novost na zasjedanjima Biskupske sinode u listopadu ove i 2024. godine biti sudjelovanje 70 osoba koje nisu biskupi što do sada nije bio slučaj.

Usljedio je otvoreni dijalog s biskupima u kojem su produbljena neka pitanja vezana za značenje same sinode i njezine ciljeve. Istaknuto je kako sinoda nije primarno mjesto za rješavanje aktualnih izazova u Crkvi nego

prije svega traženje načina kako uključiti sve krštenike u evangelizaciju suvremenog čovjeka i društva.

Na ovom su zasjedanju biskupi počeli promišljati na koji način obilježiti 1100. obljetnicu Hrvatskog kraljevstva (2025.) i 1400. obljetnicu pokršćavanja Hrvata (2041.).

Za početak su se prisjetili na koji način su visoke obljetnice tih dvaju važnih datuma hrvatske nacionalne i crkvene povijesti proslavljene 1925., odnosno velikim projektom 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata koji je zbog Drugog svjetskog rata morao biti odgođen da bi konačno bio ostvaren sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća te je završen velebnim Nacionalnim euharistijskim kongresom 1984. godine u Mariji Bistrici. Prijedlozi za proslavu bit će razmatrani na budućim zasjedanjima.

Biskupima je predstavljen i rad Centra Hrvatskog katoličkog sveučilišta za promicanje dobrobiti ranjivih osoba koji je počeo s radom 1. ožujka 2021. Dani su poticaji da što više svećenika i drugih pastoralnih djelatnika i suradnika sudjeluje u programima koje Centar nudi s ciljem preveniranja raznih oblika nasilja i zaštite ranjivih osoba.

Nakon zasjedanja biskupi su sudjelovali u proslavi Papinog dana u povodu 10. obljetnice pontifikata pape Franje koja je upriličena u Apostolskoj nuncijaturi.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 29. NACIONALNOM I 63. MEĐUNARODNOM VOJNOM HODOČAŠĆU U LURD

Crkva Sv. Križa na zagrebačkom Sijetu, 9. svibnja 2023.

Dj 14, 19-28; Ps 145 (144), 10-11.12-13ab.21; Iv 14, 27-31a;

Draga braćo i sestre

1. Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira i ove godine hodočašće katoličkih vjernika iz Hrvatske vojske, policije i branitelja Majci Božjoj Lurdskoj u Francusku. Ovo je naše 29. nacionalno vojno hodočašće u Lurd. Voditelj i glavni koordinator hodočašća je generalni vikar Vojnog ordinarijata i kapelan na Hrvatskome vojnom učilištu don Marko Medo. Naše hodočašće u Lurd od 9. do 16. svibnja ove godine, odvija se u sklopu 63. međunarodnog vojnog hodočašća s geslom „Želim da ovdje izgrade kapelicu...“ Riječi su to koje je Blažena Djevica Marija uputila Bernardici prilikom ukazanja u Lurdu. Na hodočašće polazimo sa 16 autobusa. Predviđeno je da ove godine na međunarodnome vojnom hodočašću sudjeluju predstavnici iz više od trideset država s raznih strana svijeta, predstavnici vojnih, policijskih, redarstvenih snaga, veteranskih udruga, vatrogasne zajednice, itd.

Naše hodočasnike prate i duhovno asistiraju vojni i policijski kapelani sa svojim pomoćnicima, nekoliko svećenika iz drugih biskupija, članovi Samostalnog odjela za potporu Vojnome ordinarijatu (MORH), članovi Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) i djelatnici Vojnog Ordinarijata. S nama su dvije klape i vojni orkestar: Klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“ i Policijska klapa „Sv. Mihovil“. I orkestar i klape polaze s nama da bi animirali liturgijsko pjevanje, druge pobožnosti i događaje na ovome hodočašću. Svi ste dobili ili ćete dobiti „Molitvenik – vodič“ sa cjelokupnim pro-

gramom, pa vas molim da ga stalno nosite sa sobom i koristite u svim sv. misama i drugim pobožnostima. Dakako, u vodiču ćete naći i više drugih korisnih informacija.

Draga braćo svećenici, pred vama je opsežan dušobrižnički zadatak i visoki cilj: hodočašće je uvijek uspješno ako pomogne svakom sudioniku hodočašća da doživi iskustvo osobne vjere u susretu s Bogom dobrote. U Djelima apostolskim piše da su u Antiohiji Kristovi učenici nazvani kršćanima (*Dj 11,26*). Mi krećemo na put u toj vjeri i spoznaji, da smo Kristovi vjernici, braća i sestre u vjeri, pripadnici jedne svete, katoličke i apostolske Crkve.

Dakako, na međunarodno hodočašće dolazimo iz Hrvatske. Predstavljamo svoju zemlju Hrvatsku, svoj narod, hrvatsku vojsku, policiju, hrvatske branitelje, hrvatske vatrogasce, ustanove u kojima djelujemo. Znamo da ćete se svi truditi izvršiti svoju zadaću. Vama dragi svećenici, izričem posebnu zahvalnost za vašu spremnost da pružite duhovnu potporu svim sudionicima puta. I sami ste hodočasnici, ali istovremeno duhovni vođe i duhovni asistenti.

U Lurdu će s nama sudjelovati na međunarodnim programima naši sunarodnjaci, pripadnici oružanih snaga Bosne i Hercegovine koje predvodi nadbiskup metropolit vrhbosanski i apostolski upravitelj vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini msgr. Tomo Vukšić.

Na sve vas koji ste s nama danas u Crkvi Sv. Križa, na sve vas predstavnike medija i

sve koji ćete nam se pridružiti na putu i koji ćete nas pratiti svojom molitvom, pažnjom, brigom i ljubavlju, zazivam Božji blagoslov, Njegovu ljubav i dobrotu.

Pozdravljam izaslanika ministra obrane RH brigadnog generala Pericu Turaliju, izaslanika ministra hrvatskih branitelja državnog tajnika u ministarstvu hrvatskih branitelja gosp. Špiru Janovića, izaslanika glavnog ravnatelja policije Jozu Šukera, zapovjednika 29. vojnog hodočašća brigadnog generala Ivana Raosa, zamjenike zapovjednika hodočašća Stjepana Milkovića i brigadnog generala Željka Ljubasa, izaslanika ministra hrvatskih branitelja brigadnog generala Kornelija Brkića, zapovjednika Hrvatske vatrogasne zajednice Slavka Tucakovića. Pozdravljam sve vas iz drugih ustanova, kao i rodbinu, članove obitelji, prijatelje, suborce. Neki će nam se na hodočašću pridružiti u Lurdu, a tamo će doći drugim sredstvima.

Pozdravljam sve vas hodočasnike pripadnike Hrvatske vojske (Ministarstvo obrane), hrvatske policije (MUP), hrvatske branitelje (Ministarstvo hrvatskih branitelja), hrvatske vatrogasce, kadete sa Hrvatskog vojnog učilišta, polaznike Policijske akademije, sve vas koji sudjelujete na hodočašću i sve vas koji ste ih došli ispratiti. S nama je u pratnji medicinsko osoblje iz Hrvatske vojske.

2. Dragi hodočasnici, draga braćo i sestre. Zajedno krećemo, iz Crkve Svetoga Križa na zagrebačkom Sigetu na dugi hodočasnički put Majci Božjoj u Lurd. Svatko od nas hodočasti u stvarnosti svoga života, s tjeskobama i nadama, sa svojim brigama i tegobama, ali uvijek u vedrini onih koji u nadi, vjeri i ljubavi gledaju prema nebu, ne sami i izolirano, nego zajednički, kao članovi naroda

Božjega – Crkve, Kristove Crkve. Idemo k Mariji, idemo na mjesto gdje su se na poseban – gotovo jedinstven način susreli nebo i zemlja, na mjesto osobitih Božjih milosti već 165 godina, sve tamo od 1858. godine... Želimo na ovome hodočašću, i kroz duljinu puta i težinu osobne žrtve prinesene s ljubavlju, preporučiti Bogu i Gospi sebe, svoje obitelji, svoje bližnje, svoj narod i svoju Domovinu. Molimo i za teške bolesnike i patnike koji su se preporučili u naše molitve, osobito za one koji se osjećaju prazni, beskorisni, bez životnoga smisla. Molimo za mir u svijetu! U Ukrajini! Mir u našem susjedstvu! Mir u našoj domovini! Molimo za kulturu života u našoj sredini naspram razorne kulture smrti, za otvorenost i zaštitu svakog ljudskog života od začeca do prirodne smrti, do odlaska u Božji zagrljaj.

Ovo hodočašće promatramo i kao osobni hod u vjeri te stoga želimo, kroz sakrament Božjega milosrđa i ljubavi prema čovjeku, u osobnoj sakramentalnoj svetoj ispovijedi i pričesti, obnoviti svoje duhovne snage za nastavak svih naših životnih putovanja, za sve ono što jesmo i što želimo biti, za sve ono dobro i plemenito, što je u našem srcu i u našim mislima.

Ovo hodočašće u Lurd, u tomu ima svoj temeljni smisao i značenje, svoj glavni cilj i svoju svrhu: da nam u svemu onomu što ćemo na njemu doživjeti i proživjeti, pomogne i potakne nas da što bolje, kao ljudi i kao Kristovi vjernici, odhodočastimo dionicu života i da tako postignemo sretnu vječnost, u zajedništvu sa svima svetima u nebu.

Bezgrješnoj Djevici, našoj Majci, Gospi velikog hrvatskog krsnog zavjeta, sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću i bl. Ivanu Merzu povjeravam sve nas na ovome hodočašću. Amen.

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 29. NACIONALNOM I 63. MEĐUNARODNOM VOJNOM HODOČAŠĆU U LURD

Lurd, Spilja ukazanja, 11. svibnja 2023.

*Obrazac mise „Blažena Djeвица Marija u uskrsnuću Gospodnjem“¹
Otk, 21, 1 – 5a; Ps 61, 10a – d. f. 11; 62, 2-3; Mt 28, 1 – 10*

Javite njegovim učenicima da uskrsnu.

**„Raduj se Majko svjetlosti: Isus, Sunce pravednosti, pobijedi tamu groba
i rasvijetli sav svijet, aleluja.“²**

Draga braćo i sestre!

1. Na ovom svetom mjestu, u Lurdu, pred Špiljom ukazanja Blažene Djevice Marije djevojčici Bernardici, čuli smo evanđeoski izvještaj o Gospodinovu uskrsnuću. Prva poruka koju je uskrsli Krist Gospodin uputio ženama koje su došle pogledati grob jest: „Ne bojte se“. Prilazi im On sam, Uskrsli, i veli im: „Ne bojte se“. Preko žena - Marije Magdalene i druge Marije - taj pozdrav Gospodin upućuje i svima nama. Svima nama On govori: „Ne bojte se!“. Ove dvije žene na grob su Gospodnji došle „u osvit prvog dana u tjednu“. Došle su tužne i žalosne zbog Učiteljeve smrti, jer na grob se ne dolazi radovati nego tugovati. Došle su sa svojim strahovima i tegobama. Došle su zasigurno razočarane, jer je Učiteljev život tako tragično završio. One nakon njegove smrti na križu nisu imale vremena niti da mu iskažu počast kakovu su Židovi iskazivali svojim pokojnicima, jer se približavala subota. I zato sada dolaze na grob. Ali, što se događa? Anđeo Gospodnji im navješćuje da je Isus raspeti i na križu umrli, koga su one tražile – uskrsnuo! A onda im se i On sâm, uskrsli Gospodin, ukazuje. I sve se mijenja.

1 „Blažena Djeвица Marija u uskrsnuću Gospodnjem“, u *Zbirka misa o Blaženoj Djevici Mariji s čitanjima Kršćanska sadašnjost*, Zagreb, 1988., str. 53-61.

2 Ulazna pjesma „Blažena Djeвица Marija u uskrsnuću Gospodnjem“

Odlazak na grob, postaje susret sa novim životom. Grob više nije mjesto tugovanja, nego neizmjerne radosti. Tužni i diskretni odlazak na grob koji je trebao biti zavijen tišinom i orošen suzama, transformira se, završava povratkom ispunjenim radošću, u hitnji da se taj susret i poruka prenese drugima. Grob je prazan, Isus je živ; praznina je ispunjena životom, štoviše puninom života, smrt više nema posljednju riječ. Gospodin nas susreće i hrabri, poručuje nam „Ne bojte se!“.

2. Draga braćo i sestre, i mi smo u našem životu često poput ovih dviju žena. I tužni i slomljeni i razočarani. Teško nam je, i život nas sa svih strana pritišće svojim tegobama i izazovima. I mi često odlazimo na mjesta našeg tugovanja, jer smo ljudi i sve nas ono teško i tragično duboko dira. Ali na tom našem putovanju prilazi nam Gospodin, Uskrsli, i poručuje nam: „Ne bojte se“. On je živ, On je s nama, prilazi nam, hrabri nas i tješi. Tješi nas onom utjehom kojom nas može utješiti samo Bog! Taj nam Gospodnji uskrsli pozdrav i danas navješćuje Kristova Crkva. Ona nam ga navješćuje i ovdje na ovom svetom mjestu. Ona nas pozdravlja i u Kristovo ime nas tješi pozdravom: „Ne bojte se!“.

Ovdje nam, na ovom svetom mjestu, i danas odzvanjaju riječi svetog Ivana Pavla II., velikoga marijanskog pape, koje je izrekao na početku svoje papinske službe 22. listopada 1978. na Trgu svetog Petra u Rimu. A tada

je rekao: „Ne bojte se. Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu! Neka se njegovoj spasonosnoj snazi otvore državne granice, ekonomski i politički sustavi, široka polja kulture, uljudbe i razvoja. Ne bojte se! Krist zna „što je u čovjeku“. Samo on to zna! Tako često danas čovjek ne zna što je u njemu, u dubinama njegova uma i srca. Tako je često nesiguran o značenju života na ovoj zemlji. Salijeće ga sumnja, koja se pretvara u beznađe. Stoga od vas tražim, molim vas ponizno i s povjerenjem, dopustite Kristu da govori čovjeku. Samo on ima riječi života, da, vječnoga života.“³ A papa Franjo, u onim strašnim trenucima pandemije koja nas je sve tako jako pogodila, u molitvi na praznom Trgu sv. Petra 27. ožujka 2020., svima nam je poručio: „Početak vjere je svijest o tome da nam je potrebno spasenje. Nismo sami sebi dovoljni, sami tonemo: trebamo Gospodina kao drevni moreplovci zvijezde. Pozovimo Isusa u lađu našega života. Predajmo mu svoje strahove da ih On pobijedi. Poput učenikâ iskusit ćemo da s njim na lađi nećemo doživjeti brodolom. Jer to je snaga Božja: okrenuti na dobro sve što nam se događa, pa i loše stvari. On donosi spokoj u naše oluje, jer s Bogom život nikada ne umire.“⁴

3. Ovo Gospino svetište u Lurdu ima osobito snažnu baš tu dimenziju: dimenziju utjehe i ohrabrenja, dimenzije ponovnog pronalaska smisla i ponovnog pronalaska života i životne nade, tjelesnog i duhovnog ozdravljenja. I to se događa često baš onda kad se čini da je sve potonulo, da je sve gotovo, da više ništa nema smisla. Kad smo mi, poput ovih žena koje dolaze na grob, upućeni na svoje poteškoće, probleme, praznine i razočaranosti, prilazi nam Krist Gospodin, On koji je živ, i

ohrabruje nas i danas ovdje, u Lurdu, i govori nam: „Ne bojte se!“. Poručuje nam to ovdje preko svoje Majke koja je najbolja posrednica i najbolji tumač njegove poruke. To osjećamo mi, to osjećaju milijuni ljudi koji ovamo neprestance dolaze... Ova je špilja i ovo mjesto milosni izvor Božje utjehe i ohrabrenja koje Bog ovdje obilato izlijeva na rijeke onih koji ovamo dolaze i Bogu se utječu. Marija, Isusova Majka, ona Bezgrješna Djevica poznaje, prima i svome Sinu posreduje naše molitve, naše želje, naše nakane. Ona je onaj „grad Božji u kojemu pravednost prebiva“. Ona, koja je u svojem krilu začela i nosila Božjeg Sina i tako doista postala „Šator Božji s ljudima“ o kojemu govori današnje prvo čitanje – ona to najbolje zna! Ovdje se, doista, na jedinstven način, okupljaju mnoštva, da dožive i osjete da je Bog s njima, da je njegova Majka s njima, i da nisu sami i zaboravljeni. Ovdje se brišu mnoge suze s naših očiju. Ovdje, u Lurdu, ispunila se na jedinstven način Marijina želja koju je ona u trećem ukazanju, u četvrtak, 18. veljače 1858., izrazila maloj Bernardici, rekavši joj: „Željela bih ovdje vidjeti mnogo ljudi.“⁵

4. Draga braćo i sestre, i mi smo svojim dolaškom u Lurd, odgovorili na ovaj Gospin poziv. Time smo iskazali i iskazujemo i svoju čvrstu vjeru u Krista Gospodina kojega zajedno s papom Franjom i danas iz svega srca molimo: „Gospodine, blagoslovi svijet, daj zdravlje tijelima i utjehu srcima. Tražiš od nas da se ne plašimo, ali naša je vjera slaba i bojimo se. Ali Ti, Gospodine, ne ostavi nas na milost i nemilost oluji. Ponovi još jednom: „Ne bojte se“ (Mt 28, 5). A mi, zajedno s Petrom, „svu svoju brigu povjeravamo Tebi jer Ti se brineš za nas (usp. 1 Pt 5, 7).“⁶ Amen.

3 Prva propovijed pape Ivana Pavla II.: 'Ne bojte se! Štoviše, širom otvorite vrata Kristu!', dostupno na: <https://www.bitno.net/vjera/aktualnosti/prva-propovijed-pape-ivana-pavla-ii-ne-bojte-se-stovise-sirom-otvorite-vrata-kristu/> (pristup: 5. 5. 2023.).

4 Papa Franjo, Urbi et orbi. Molitva i blagoslov s Presvetim na Trgu sv. Petra u Vatikanu u petak, 27. ožujka 2020., dostupno na: <https://duhovnost.net/papa-franjo-gospodine-ne-ostavi-nas-na-nemilost-ovoj-oluj-p-onovi-jos-jednom-ne-bojte-se/> (pristup: 5. 5. 2023.).

5 Lurdska ukazanja. Kronologija ukazanja u Lurdu maloj vidjelici Bernadette Soubirous, dostupno na: <https://gospa-lurdska.hr/lurdska-ukazanja/> (pristup: 5. 05. 2023.).

6 Papa Franjo, Urbi et orbi. Molitva i blagoslov s Presvetim na Trgu sv. Petra u Vatikanu u petak 27. ožujka 2020., dostupno na: <https://duhovnost.net/papa-franjo-gospodine-ne-ostavi-nas-na-nemilost-ovoj-oluj-p-onovi-jos-jednom-ne-bojte-se/> (pristup: 5. 05. 2023.).

PROPOVIJED VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA NA 29. NACIONALNOM I 63. MEĐUNARODNOM VOJNOM HODOČAŠĆU U LURD

Lurd, Bazilika sv. Pija X., 13. svibnja 2023.

*Obrazac mise: subota V. vazmenog tjedna
Dj 16, 1-10; Ps 100, 1b-3.5; Iv 15, 18-21.*

„Ako Vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi.“ (Iv 15, 18-21)

Draga braćo i sestre!

1. Riječi iz svetog Evanđelja koje čitamo u petu subotu Vazmenoga vremena izrekao je Isus u dvorani posljednje večere, na Veliki četvrtak, uoči svoje smrti. Ovo je večer u kojoj se Isus oprašta od svojih učenika. Oni nisu svjesni trenutka ni činjenice da već sljedećega dana u isti sat on neće biti među živima. Njegovo će tijelo počivati u hladnome grobu, nedaleko od Cenaculuma – Siona gdje blaguje posljednju večeru - Pashu, a oni uplašeni, zbunjeni i dezorijentirani. Ni Jude neće biti među živima! Kako li će se često sjetiti ovih riječi koje su ostale duboko upisane u njihovo srce: „Ako Vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi“.

Što nam Isus ovim hoće poručiti? Ovdje je ključni pojam – riječ *svijet*. U Svetome pismu, riječ *svijet* je mnogoznačna. *Svijet* je izvršno djelo što ga je Bog na početku stvorio djelatnošću svoje Riječi. Taj svijet trajno svjedoči o Bogu. Bilo bi ipak krivo previsoko ga cijeniti, jer ga čovjek pravom vrijednošću daleko nadilazi: „Ta što će koristiti čovjeku ako sav svijet stekne, a životu svojemu naudi?“ (Mt 16,26) Na koncu valja se sjetiti da je nakon stvaranja, vidljivog i nevidljivog *svijeta*, kruna – vrhunac stvaranja upravo čovjek.

Pojam *svijet* (kozmos) u Ivanovu evanđelju označava ljudsko društvo obilježeno istočnim grijehom. Sveti Ivan je vrlo konkretan. On kaže da je taj svijet označen trostrukom požudom: „Jer što je god svjetovno – požuda tijela, i požuda očiju, i oholost života – nije od Oca, nego od svijeta. Svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje dovijeka“ (1 Iv 2,16-17).

Na taj se svijet referira ovdje Isus u današnjem evanđelju. Suprotnost tome svijetu jest Božji svijet, svijet označen Božjom milošću i ljubavlju, Očevo kraljevstvo, Božje kraljevstvo. Isus nas želi jasno upozoriti na realnost svijeta i života u njemu. Život u ovome svijetu u kojemu vlada zakon svijeta označen grijehom za one koji su Božji, koji su Očevi, za one koji žive po zakonu Kristovu jest trajna borba. Nitko od nas u toj borbi neće proći neokrznut. Tu je svatko na osobnome ispitu, kojeg osobno u savjesti pred Bogom polaže. Svatko od nas, koji smo Kristovi, mora podnijeti svoj osobni teret borbe. Krist nam skreće pozornost na to da je borba nužna i trajna dok smo na ovome svijetu. Ta je borba istovremeno i progonstvo, često i patnja i umiranje, ali i radost i proslava i uskrsnuće, za sve one koji su i koji ostanu Kristovi. To je prva poruka današnjeg Evanđelja.

2. Druga poruka današnjeg Evanđelja jest: slijediti Isusa znači dijeliti njegovu sudbinu.

To znači biti odbijeni i omraženi od „svijeta“ jer su naše vrijednosti različite i često se suprotstavljaju vrijednostima koje nameće ovaj svijet. To, naravno, našu patnju u ovom životu ne čini lakšom. Slijediti Isusa i njegovo Evanđelje nije nikada bilo lagano i bez izazova. Taj put je uvijek bio i ostaje teži put, „uski put“. S onima koji tako žive, Krist se poistovjećuje i mi se poistovjećujemo s njime: „Ako su mene progonili, i vas će progoniti; ako su moju riječ čuvali, i vašu će čuvati.“

Papa Franjo nas, na tom tragu, često poziva da se ne ne suobličujemo mentalitetu ovoga svijeta. „Ne smijemo dopustiti da nas mentalitet ovoga svijeta podvrgne sebi, jer je u središtu našega života Isus i Njegova riječ svjetla, ljubavi i utjehe.“¹ Papa nas poziva na promjenu našega mentaliteta, a to je obraćanje – promjena mentaliteta i promjena života: „To znači ne slijediti više uzore ovoga svijeta, nego Božji primjer koji je, zapravo, Isus, slijediti Isusa, ono što je činio Isus i što je učio Isus. To je odlučujuća promjena pogleda i ponašanja.

Naime, grijeh, prije svega grijeh svjetovnjaštva koji je poput zraka, sveprisutan, u svijet je donio mentalitet samopotvrđivanja nauštrb drugih pa čak i Boga. To je zanimljivo. Koji je tvoj identitet? I mnogo puta čujemo kako se vlastiti identitet izražava u terminima „protiv“. Teško je izraziti vlastiti identitet u duhu svijeta na pozitivan način i u smislu spasenja. Tu je uvijek neko „protiv“: protiv samih sebe, protiv drugih i protiv Boga. I zato, taj mentalitet grijeha, mentalitet svijeta ne oklijeva pribjegavati prijevari i nasilju. Prijevara i nasilje. Vidimo što se događa s prijevarom i nasiljem: požuda, želja za moći, za neslužnjem, ratovi, izrabljivanje ljudi... To je mentalitet prijevara koji zasigurno ima svoj izvor u ocu prijevara, velikom lašcu, đavlu. On je otac laži, tako ga definira Isus. (...) A život je dar Božje beskrajne ljubavi, ali je također vrijeme provjere naše ljubavi prema

¹ Papa Franjo, „Neka nas mentalitet ovoga svijeta ne podvrgne sebi“. Papin nagovor prije i nakon molitve Anđeo Gospodnji u nedjelju 9. 12. 2018.

Njemu. Stoga je svaki trenutak našega života dragocjeno vrijeme za ljubav prema Bogu i bližnjemu, da tako uđemo u vječni život.“²

3. Draga braćo i sestre, nemojmo pokleknuti pred napašću koja nam poručuje da je naš kršćanski život pretežak i da ga stoga valja ublažiti raznim kompromisima. I da onda mislimo, ako tako postupimo, da će nam bit lakše, da ćemo biti sretniji. To je velika varka. Truditi se biti Božji u potpunosti. A to znači voditi život trajne borbe, do zadnjega daha, da ostanemo na Božjem putu, u Božjoj ljubavi. Nalazimo se u gradu sv. Bernardice u Marijinom Lurdu. Bernardičin život primjer je istinskog života po Kristovoj logici, stoga je i primjer borbe i, po Kristu - koji se združuje i poistovjećuje sa svojim - izvojevanje pobjede. Poznat nam je sadržaj trećega ukazanja koje se ovdje, u Lurdu, zbilo u četvrtak, 18. veljače 1858.:

Veoma rano ujutro Bernardica Soubirous je ponovno klečala u špilji. Nekoliko odraslih iz sela došlo je zajedno s njom i dali su joj olovku i papir. Bernardica odlazi u špilju i upita gospođu: „Možete li molim Vas napisati svoje ime?“ Seljani su joj naime rekli da to učini. A zatim začu odgovor: „To nije potrebno.“ Zatim ju gospođa upita: „Hoćeš li biti tako dobra i dolaziti do spilje daljnjih petnaest dana?“ Bernardica joj odgovori: „Da, obećavam to.“ Gospođa joj zauzvat obećava sljedeće: „Obećavam da ću te usrećiti, ali ne u ovome svijetu nego u idućem.“³

Draga braćo i sestre, Isus i Marija i svakomu od nas ne obećavaju sreću po mjerilima ovoga svijeta, što znači: sreću po mjerilima egoizma, kompromisa, komoditeta, prilagođavanja grešnom mentalitetu, razvodnjavanja Evanđelja i njegovih zahtjeva... Sv. Bernardica

² Papa Franjo, „Svaki je trenutak našega života dragocjeno vrijeme za ljubav“, Papin nagovor prije i nakon molitve Anđeo Gospodnji u nedjelju 24. siječnja 2021.

³ Lurdska ukazanja. Kronologija ukazanja u Lurdu maloj vidjelici Bernadette Soubirous. Dostupno na: <https://gospa-lurdska.hr/lurdska-ukazanja/> (pristup: 5.05. 2023.).

nije po tim svjetskim mjerilima uživala sreću na ovom svijetu! Ne, to nam Isus i Marija ne obećavaju.

Molimo se danas sv. Bernardici koja je u ovom zemaljskom životu prošla kroz mnoge kušnje i protivštine da nam izmoli milost hrabrog i čvrstog prijanjanju uz Isusa Krista

i njegovo Evanđelje te ustrajnost u vjeri do kraja, u zgodno i nezgodno vrijeme.

„Ako Vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi.“ (Iv 15, 18-21).

PROMIŠLJANJA

TRINAEST STOLJEĆA KRŠĆANSTVA U HRVATA (1975. – 1984.) USUSRET 50. GODIŠNJICI OD POČETKA HRVATSKIH JUBILEJSKIH GIBANJA

IV. dio: Nacionalni euharistijski kongres 1984. godine – Završno slavlje

Marko TROGRLIĆ

Otvorenje NEK-a

„Nacionalni euharistijski kongres Crkve u Hrvata, kao završni čin slavlja trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata i proslave tristo-te obljetnice našašća zavjetnog kipa Majke Božje Bistričke, svečano je otvoren u subotu 8. rujna Godine Gospodnje 1984. na blagdan rođenja Blažene Djevice Marije u 17 00 sati istodobno u zagrebačkoj katedrali i u svetišću Majke Božje Bistričke.“¹

Tako će kroničar zapisati o događaju koji je, kako smo i u naslovu ovog teksta naveli, predstavljao završno slavlje „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata“, ali i njegov vrhunac. Komentator *Glasa Koncila* već pod konac lipnja 1984. zapisat će kako „upravo saznajemo da bi se devet nedjelja kroz srpanj i kolovoz u svim našim crkvama trebalo posvetiti razmišljanju o Euharistiji, a posljednjih 13 dana pred sam kongres propovjednici bi u svakoj našoj crkvi imali vjernike iz dana u dan voditi kroz trinaest stoljeća našega kršćanstva. Za trinaestdnevnicu, nastaviti će ovaj tekst, vrijedi iznova uzeti u ruke znamenitu biskupsku poslanicu „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata“ i građu za vjeronaučnu olimpijadu „Turnir kraljice Jelene“, što je izdana u knjizi „Mali ključ povijesti Crkve u Hrvata“.

Za propovijed kroz devet nedjelja svećenici će dobiti dobro pripremljenu građu.“² Već ovi redci sami po sebi govore o važnosti onoga što je nadolazilo i što se u svijesti naše vjerničke javnosti predstavljao kao događaj vrijedan svake priprave. Komentator *Glasa Koncila*, nadalje, vrlo će smisleno protumačiti nadolazeće slavlje kao vrhunac i svojevrsni zaglavni kamen proslavljene Devetnice sagledavajući ju kroz svetopisamsku prizmu i prizmu Euharistije:

„Biblija je susret s Bogom otaca, Euharistija s Kristom i braćom u posadašnjenu vazmenog otajstva. Očito je, dakle, Crkva u Hrvata slažući ovu veliku devetnicu najprije od slavljenja naše crkvene prošlosti a zatim od euharistijskih kongresa, pronašla pravi obrazac biblijskog Izlaska. To je bez sumnje jamstvo autentičnosti i sudbinske važnosti cijeloga slavljenja kroz ovih devet godina. Bog otaca i jaganjac – povijest i Euharistija – odgovorni ponos na temelju prošlosti i čvrsto zajedništvo oko prostrtog stola: eto jasnog i doista smislenog sadržaja koji se može pretočiti u geslo što ga vjernički narod doista može i shvatiti i prihvatiti. Vjernicima je doista potrebno učvrstiti ponos da se svoje vjere ne stide i povezati ih čvrstom slogom kako bi mogli vjeru živjeti i naviještati.“³

1 Eduard Peričić – Antun Škvorčević (ur.), *Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata/NEK 1984*, Zagreb 1986., str. 111.

2 „Program ponosne sloge“, u: *Okovana Crkva u Hrvatskoj. Komentari Glasa Koncila (1975.-1981.)*, svezak III, Zagreb, 2013., str. 132.

3 Isto, str. 133.

U tom je dakle ozračju dočekan Nacionalni euharistijski kongres Crkve u Hrvata, popularno nazivan skraćenicom: NEK. Dočekan, no intenzivno pripreman, iščekivan... Zagrebačka prvostolnica bila je poput ulaznih vrata u ovo velebno slavlje. Ispred njezina oltara stajala je uskrсна svijeća, „znak Krista kojemu smo povjerovali i koji nas je prosvijetlio“ te uz nju, u naravnoj veličini „odljev najznamenitijega spomenika pokrštenja Hrvata: krstionica kneza Višeslava iz Nina“.⁴ Iza njih, na glavnom oltaru „blistao je odljev zavjetnog kipa Majke Božje Bistričke, ne samo kao znak povezanosti završnih slavlja trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata i tristote godišnjice bistričkog svetišta, nego još više kao bjelodani izričaj stvarnosti da je tijekom svih svojih trinaest stoljeća kršćanstva hrvatski narod uvijek bio na poseban način privržen i nebeskoj Majci Mariji.“⁵

4 Eduard Peričić – Antun Škvorčević (ur.), *Trinaest stoljeća...*, str. 111.

5 Isto.

Kopija Višeslavove krstionice u svetištu zagrebačke katedrale na otvorenju NEK-a

U subotu 8. rujna 1984. u 17 sati zazvonila su zagrebačkih crkava i sva katolička zvona širom naše zemlje.⁶ Posred golemoga vjerničkog mnoštva krenula je procesija iz Nadbiskupskog dvora. Papinski izaslanik, uz još trojicu kardinala i velik broj domaćih i stranih biskupa, bio je bečki kardinal Franz König. „Pođi stoga – pisalo je u buli imenovanja – časni brate, i u Naše ime pozdravi sve ono mnoštvo naših sinova i kćeri. Potakni ih da se drže! Da čuvaju u svom srcu čistu i bez natruha kršćansku vjeru u kojoj se za sve ljude nalazi jedino vječno spasenje!... Izruči također pozdrav građanskim vlastima s najboljim željama. A budući da te u svemu resi razbor, odanost Bogu i vjernost Petrovoj Stolici, dobro znamo da ćeš povjereno ti poslano izvršiti odano i sveto...“⁷

Kardinal je König Kongres proglasio otvorenim, započevši svoj govor na hrvatskom a nastavivši ga na njemačkom jeziku, zatim je kardinal domaćin Franjo Kuharić izmolio sljedeću molitvu:

„Gospodine, Bože otaca naših, Bože vremena i vjekova! Ti si narod naš pratio vjernom ljubavlju do dana današnjega: otvarajući Nacionalni euharistijski kongres, kojim zaključujemo slavlje „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata“, mi ti s ovoga mjesta javno zahvaljujemo za premnoga dobročinstva. Preporučujući ti sve sinove i kćeri ove zemlje, lijepe naše domovine, sve prisutne i odsutne, sve koji žive u rodnom kraju ili su iselili u dalek svijet; preporučujući ti žive i mrtve, naše i nama susjednih naroda; preporučujući ti čitav ljudski rod, molimo te za obilje darova Svetoga Duha sada i ubuduće. Po Kristu, Gospodinu našem.“⁸

Uslijedila je zatim svečana *Večernja* s vjerničkom molitvom koju su izrekli mladi na hrvatskom, slovenskom, mađarskom, albanskom i slovačkom jeziku te narječjem

6 Isto, str. 112.

7 Isto, str.112. Kompletan tekst Papine Bule nalazi se ovdje, str. 122- 123.

8 Isto, str. 113-114.

gradišćanskih i moliških Hrvata.⁹ Nakon svečane *Večernje* nastavilo se s pozdravnim govorima, koje je u jednom trenutku valjalo prekinuti kako bi vjernici čuli poruku pape Ivana Pavla II. koju im je uputio putem *Radio Vatikana*, na hrvatskom jeziku. Znak Papine osobite bliskosti našem narodu tako je snažno izrečen u njegovoj poruci upućenoj kardinalu Kuhariću a preko njega i svim biskupima, svećenstvu, redovnicima i redovnicama prigodom trostrukog povijesnog slavlja što ga, kako je tu navedeno, Katolička crkva u Hrvatskoj slavila te godine: „završetak višegodišnje proslave trinaest stoljeća kršćanstva u vašem narodu (641. – 1941.); Nacionalni euharistijski kongres Crkve u Hrvata (8. i 9. rujna 1984.); tristota obljetnica našašća čudotvornog kipa Majke Božje Bistričke.“¹⁰

U svom je govoru kardinal Kuharić, u njegovu prvom dijelu, rekapitulirao prijedni hod velike devetnice „Trinaest stoljeća“, povezujući ga sa znamenitim trenutcima iz hrvatske povijesti, istaknuvši među ostalim i ovo: „Vama je, uzoriti gosp. Kardinale, naša povijest dobro poznata. Dolazite iz Beča, iz onoga Beča s kojim su Hrvati bili povezani 400 godina personalnom unijom pod jednom kraljevskom krunom, što je također imalo sasvim određene utjecaje i duboke tragove u našoj povijesti. Kako god bila teška naša povijest, održali smo se. Danas smo ovdje da zahvalimo Bogu da smo sačuvali vjeru i postojanje, da smo unatoč i svojoj grešnosti i mnogim slabostima ostali vjerni savezu koji su naši pradjedovi sklopili s Isusom Kristom u vremenima svoga krštenja. Na tom dugom putu u srcu i u savjesti nosili su hrvatski katolici osobitu pobožnost prema euharistiji kao i srdačnu ljubav prema blagoslovljenoj Majci Gospodina našega Isusa Krista.“¹¹

„Bdijenje stoljeća“

Nakon završetka slavlja svečanosti otvorenja u zagrebačkoj katedrali, uslijedio je u velikoj dvorani Dječakog sjemeništa na Šalati večernji program Zborovanje mladih vjernika. Sudjelovalo je oko 2000 mladih iz svih krajeva domovine. Mladima se obratio i naš misionar u Indiji o. Ante Gabrić koji im je govorio o značenju euharistije u životu svećenika iznoseći vlastito iskustvo o tomu. Mlade je pozvao na molitvu krunice, a Gospu nazvao „Majkom euharistije“ i „Majkom svete pričesti“.¹² Pozvao ih je na molitvu krunice i ispričao im je što je odgovorio kad su ga pitali nosi li na misijskim putovanjima trocijevku za slučaj napada zmija i tigrova: pokazao je krunicu u ruci: „jedino ovu trocijevku nosim. Nijedan hitac još nije ispalila, a mnoge je upalila“, istaknuo je naš misionar o. Gabrić.¹³

Svoju poruku, punu evanđeoskih poticaja za vjerodostojan kršćanski život, svim sudionicima uputila je i Majka Terezija. „Draga braćo i sestre! Iako sam vruće željela da budem prisutna s vama u Mariji Bistrici za Nacionalni euharistijski kongres – tek se evo javljam i duhovno sam s vama – i ja, i sve moje sestre, i svi oni za koje se mi brinemo – zahvaljujući euharistijskom Isusu i Majci Njegovoj i našoj za sve milosti dane hrvatskom narodu tijekom ovih trinaest stoljeća“ – istaknut će, na početku svoje poruke Majka Terezija.¹⁴

U zagrebačkim crkvama pak u večernjim satima sabrali su se na bdijenje članovi crkvenih pokreta i udruga: u crkvi sv. Blaža Mali tečaj ili *Kursiljo*, neokatekumenska zajednica u župnoj crkvi sv. Josipa, fokolarini u svetištu Gospe Lurdske u Zagrebu, Franjevački treći red u franjevačkoj crkvi na Kaptolu, Zajednica

9 Isto.

10 E. Peričić – A. Škvorčević (ur.), *Trinaest stoljeća...* str. 112-113; Čitav tekst Papina pisma: ovdje, str. 242-246.

11 Isto, str. 118. Čitav govor ovdje, na str. 117- 121.

12 Isto, str. 167.

13 Isto, str. 167.

14 Isto, str. 173.

„Bračni susreti“ u sjemenišnoj crkvi na Šalati... I nacionalne skupine imale su svoja zborovanja: Slovenci u bazilici Srca Isusova, Mađari u crkvi sv. Petra, Albanci u crkvi sv. Vinka u Frankopanskoj ulici, Slovaci u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Novoj Vesi.¹⁵

Oko 20 sati te večeri, 8. rujna, mladi su se vjernici sa svojega zborovanja uputili prema zagrebačkoj katedrali gdje se održalo veliko kongresno bdijenje nazvano i „bdijenjem stoljeća“; bdijenje ispunjeno pjesmom, molitvenim zazivima, dramskim skazanjem „Spomen Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata“, krsnom službom i euharistijskim klanjanjem na koncu kojega je, u jedan sat poslije ponoći, kardinal Kuharić udijelio svečani euharistijski blagoslov.

Istovremeno se i u Mariji Bistrici odvijalo bdijenje.¹⁶ Evo kako će ga opisati kroničar:

„Svečanom zvonjavom zvona u pet sati poslije podne, na isti način i istodobno kad i u Zagrebu, u Mariji Bistrici je na svečan način otvoren NEK. Otvorio ga je zagrebački biskup Mijo Škvorc molitvom za dobro svijeta, naroda i pojedinaca te blagoslovom svijeće – posebnog simbola NEK-a. To je bio početak velike svečanosti koja je završila u nedjelju poslije podneva. Blizu polovine od prisutnih triju tisuća vjernika pratilo je događaje izvan crkve. Mnogi snalažljivi vjernici rasklopiše svoje stolce i posjedoše uokolo na njih, prateći biskupovu propovijed. Propovijed bijaše govor o značenju trinaest stoljeća kršćanstva naših pradjedova za nas danas i za naše spasenje.

15 Usp. isto, str. 173-178.

16 Isto, str. 137- 138.

Izvođači recitala u „Bdijenju stoljeća“ u zagrebačkoj katedrali, trinaest parova mladih u narodnim nošnjama (pozadi) i pjevači Collegium pro musica sacra (sprijeda)

U sumrak je započela procesija NEK-a. (...) Ugođaj i doživljaj procesije trajno se urezuju u svijest. Tama, noć, duga krivudava kolona hodočasnika sa svijećama strpljivo se uspinje „Kalvarijom“. Pjesma živa, zavjetna i razdragana razliježe se prostorom. Doživljaj igre tame i svjetla, pjesme i susreta s ljudima iz udaljenih krajeva – s kojima postoji osjećaj snažnoga zajedništva vjere – otvara u svakom vjerniku duboku vjersku i pjesničku meditaciju. Nakon procesije započinje na otvorenomu dobro pripremljeno skazanje „Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata“.¹⁷

Cijelu su noć pristizale nepregledne kolone vjernika na prostor održavanja svečanosti, bilježi također kroničar: „Posvuda bijaše posebno svečano raspoloženje. Mnoštvo, odat svud sabrano, nošeno zajedničkom mišlju, stegnulo je svako ljudsko srce.“¹⁸

Dana 9. rujna 1984.: „Najveća hrvatska Misa u povijesti“

„Prizor je doista neviđen. Više nego dvostruko mnoštvo Marije Bistrice 1971., znatno brojnije od Nina 1979. Vjernici, svećenstvo, domaći i inozemni novinari – svi smo s nevjericom promatrali gotovo trljajući oči da se možda ne varamo. Kad je trebalo procijeniti broj nazočnih, jedva se usudismo izricati vlastite procjene. Neki inozemni novinari i snimatelji rekoše da svijeta ima više od pola milijuna. Naše su se prve procjene htjele zaustaviti na tristo tisuća. Napokon moradosmo provesti točno mjerenje površine gusto ispunjene mnoštvom, primijenismo određenu fotografsku ekspertizu, uzesmo u obzir i faktor strmine obronka „Kalvarije“. Računi idu prema četiristo tisuća. A rijeke dolaznika još su se slijevale u svetišni prostor, a cio prilaz od tog prostora do trga i cio trg i zapravo cijelo mjesto Marija Bistrica bilo je stalno puno, ispunjeno ljudima koji dođoše zbog toga što se toga dana ovdje slavio

NEK 1984.“¹⁹ U tom ozračju, u 9.30 započela je veličanstvena povorka od bazilike Majke Božje Bistričke prema kongresnom prostoru. Na njezinu čelu bio je u srebru oblikovan križ kneza Višeslava – „znak krsne vjernosti naše još tamo od praskozorja povijesti naše kršćanske pa dalje do danas.“²⁰ U procesiji su djevojke u nošnjama nosile „glavna dva Gospina lika koji označuju povijesni hod hrvatskog štovanja Isusove Majke“ – lik Gospe Velikog Hrvatskog Zavjeta i pravi kip Majke Božje Bistričke.²¹ Mnoštvo svećenika, biskupa, nadbiskupa: „Veličanstveni mimohod, najsvečanija, najbrojnija i najznakovitija procesija približava se kraju. Uz buran pljesak, kakav se rijetko može čuti, uz oltar su stali uzvanici, na čelu s našim kardinalom i Papinim legatom.“²² Ovdje je nemoguće donijeti sve detalje toga doista velebnog slavlja. Kao svojevrsni sažetak donosimo samo sljedeći sažeti, ali sadržajni i znakoviti opis: „Tijekom mise sjećali smo se svoje prošlosti, a napose slobodnog prihvaćanja krštenja i zahvaljivali smo Bogu za sva dobra koja nam je udijelio u proteklih 13 stoljeća i molili ga za sretnu budućnost. Svetu Misu slavili smo pjevajući i moleći se. Svaka pjesma zanosno se pjeva, a jeka se razliježe ovim pitomim krajem u koji već stoljećima stižu romari iz Hrvatske i ostalih krajeva.“²³

Misu predvodi Papin legat kardinal König koji je u svojoj riječi posebno istaknuo i ovo: „Osvrt na 13 stoljeća kršćanske Hrvatske treba biti povod da obnovite ono što je uvijek bila vaša snaga, vaša neslomiva životna jakost. To znači: gdje god kao vjerni kršćani katolici živjeli, i danas ste po krštenju i potvrdi pozvani da ne samo vi sami vjerujete nego da se kao vjernici jedne prave vjere zalažete za oslobođenje čovjeka po istini. Pri tome morate biti svjesni odgovornosti da baklju

¹⁷ Isto, str. 179.

¹⁸ Isto, str. 182.

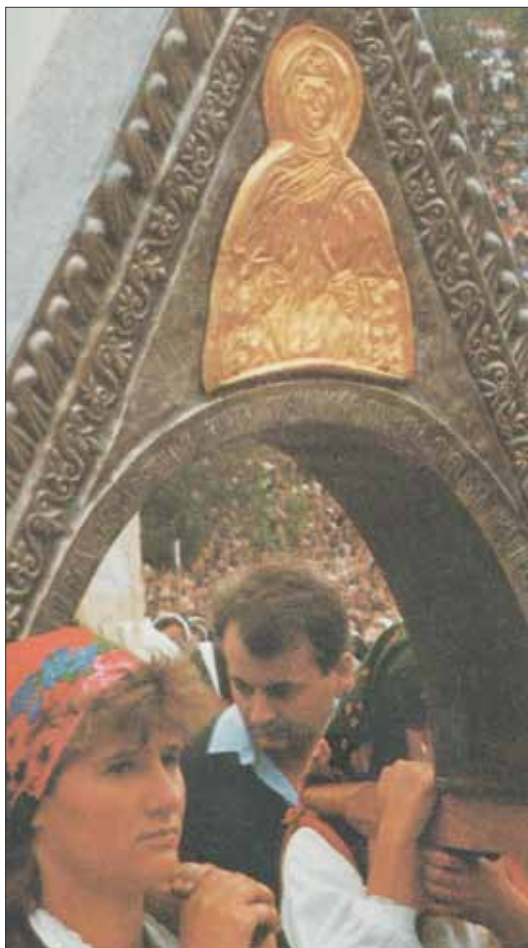
¹⁹ Isto, str. 188.

²⁰ Isto, str. 191.

²¹ Isto, str. 191.

²² Isto, str. 198.

²³ Isto, str. 201.

Djevojke u narodnim nošnjama nose lik Gospe Velikog Hrvatskog Zavjeta i kip Majke Božje Bistričke

vaše kršćanske vjere u vašoj dragoj domovini uvijek nanovo palite. Morate znati da ste dužni tu baklju vaše vjere, koja je od vaših pređa preko 1000 godina iz generacije u generaciju prenošena, istom vjernošću prenositi u budućnost..

Za to nije dostatna samo tradicionalna kulturna povezanost nego je tu potrebna osobna ispovijest životom i radom.

Ljudi našega vremena ne žele samo informacije, nego žele naviještanje Evanđelja svjedočenjem kršćanskim životom. To se tiče svih.“²⁴

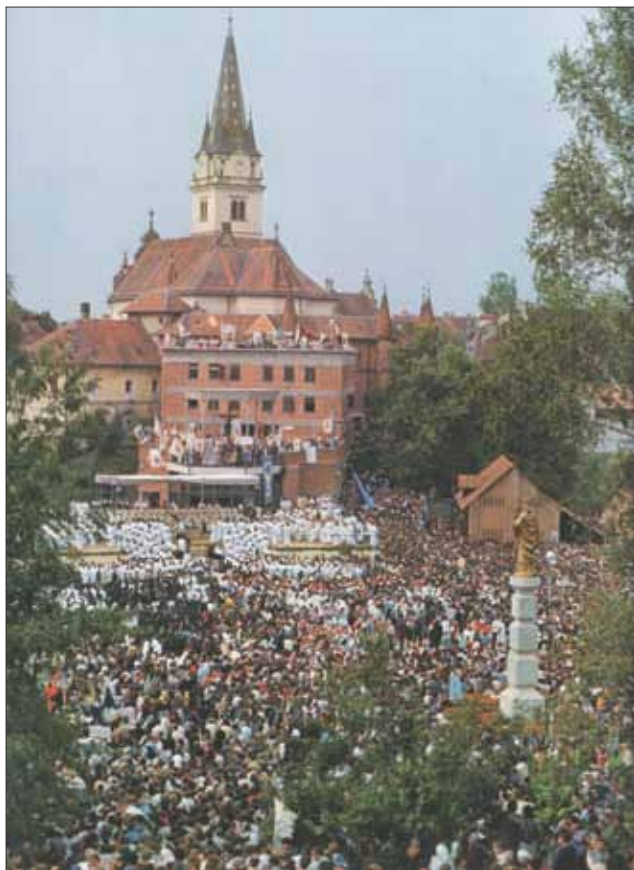
Kardinal pak Kuharić, taj „prvi vjernik u Hrvata govori kako to zahtijeva ovaj svečani tre-

nutak: toplo, spontano, uvjerljivo.“²⁵ U dugoj i sadržajnoj propovijedi u kojoj je rekapitulirao jubilejski hod, ali i povijesni hod Crkve u hrvatskom narodu kroz znamenite trenutke njegove povijesti, snažan je i za ondašnje političke okolnosti zaista vrlo hrabar naglasak u ime Crkve stavio za potpunu slobodu vjerskog života privatno i javno, saževši na neki način u sljedećim riječima svu poruku i sadržaje devetogodišnjeg jubilejskog hoda:

„Ovim Nacionalnim euharistijskim kongresom završavamo svečano i radosno slavlje velikog jubileja. Hoćemo li svetu baštinu vjere katoličke ponijeti u buduća stoljeća? Neka ovaj dan do kojeg smo stigli dugim hodom trinaeststoljetne, često krvlju i suzama zalivena povijesti bude svjetla postaja na tom velikom našem hodočašću! Neka to bude dan

²⁴ Isto, str. 216.

²⁵ Isto, str. 202.

Nacionalni euharistijski kongres: Golemo mnoštvo vjernika na kongresnom prostoru na Mariji Bistrici 9. rujna 1984.

naše čvrste odluke i usrdne molitve: "Dođi, Gospodine Isuse, Maranatha!" Dođi, vrati se u naše savjesti, u naše obitelji, u naš osobni i javni život! A On nam odgovara: "Dođite k meni svi vi izmoreni i opterećeni, i ja ću vas odmoriti" (Mt 11, 28). S Njime nećemo biti umorni za dobro. U ovaj svečani i radosni dan, u ovom svetom zajedništvu, sabrani iz svih krajeva naše domovine i izvan nje, okupljeni u svetištu Majke Božje Bistričke oko svoga Boga i Spasitelja koji nam se dariva pod prilikama kruha i vina radosti, utvrdimo svoj Savez s Bogom. Ponovno se čvrsto i neopozivo opredijelimo za Isusa Krista, da nam bude danas, sutra i uvijek Put, istina i Život (usp. Iv 14, 6)! Probudimo i učvrstimo svoju pobožnost prema blagoslovljenoj Majci našega Gospodina i Majci naše kršćanske povijesti! Osvijestimo vjernu odanost i poslušnost rimskom biskupu, koji je vidljivi znak jedinstva Crkve u istini i ljubavi. Ponovimo svoj Veliki Zavjet iz Solina 1976. i prevažne odluke iz Nina 1979. "Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi misu."

To vrijedi za svaku katoličku obitelj u svakom narodu i za sva vremena."²⁶

Na završetku kongresne mise kardinal Kuharić je pred likom Majke Božje Bistričke svu Crkvu u Hrvata posvetio Bezgrešnom Srcu Marijinu²⁷: „Ovdje – molit će u toj molitvi kardinal - u tvome majčinskom domu na Mariji Bistrici, mi se danas, svi i svaki od nas, posvećujemo Tebi, Majko naše prošlosti! Ti bude Majkom i naše sadašnjosti i budućnosti.“²⁸ S misnog slavlja upućen je i papi Ivanu Pavlu II. brzoglasni sljedećeg sadržaja:

„Sveti Oče,

Svečanim Euharistijskim kongresom u Zagrebu i Mariji Bistrici, kojemu dostojno predsjedava Vaš legat uzor. g. kard. Franz König, zaključujemo veliki jubilej 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata, posvećujući sebe i sve svoje Bezgrešnom Srcu Marijinu. Biskupi Hrvatske i Jugoslavije, zajedno s klerom i njezinim narodom, uvijek Kristu Otkupitelju odani, Vama, Sveti Oče, Petrovu nasljedniku i Kristovu namjesniku na zemlji, veoma zahvalni za dragocjenu poruku, obnavljamo vjernost i poštovanje naših otaca. Ne prestajemo predbrom Bogu upućivati svoje molitve da nebeskim blagoslovima prati sva Vaša apostolska putovanja, a osobito u ovo najnovije sada u Kanadu.

Moleći apostolski blagoslov u ime svih prisutnih kardinala, biskupa, odličnih gostiju i cijeloga Božjeg naroda zajedno s klerom i redovničkim zajednicama.

Franjo kardinal Kuharić“²⁹

²⁶ Isto, str. 226-227.

²⁷ Tekst *Posvetne molitve*, ovdje, na str. 248. Donosimo ga u cijelosti na koncu ovoga našeg priloga.

²⁸ Isto, str. 206.

²⁹ Isto, str. 210.

Osvrćući se na završno slavlje NEK-a, kroničar će zabilježiti:

„Bio je to nezaboravni dan, 9. rujna 1984. Crkva u Hrvata snažno je i odgovorno zakoračila u buduće stoljeće. Zaista, NEK je veliki znak za sve katolike Hrvate. Znakovito je bilo vjerničko mnoštvo iz domovine i svijeta. Znakovita je bila velika ljubav nasljedniku Petrovu Ivanu Pavlu II. kojeg je zastupao kardinal König. Veliki je znak dragi Gospin lik bistričkog svetišta. Znakovito je i pisanje katoličkog društvenog tiska u domovini i svijetu. Na temelju svega ovoga dade se zaključiti da Isus Krist vodi svoj narod putovima mira, ljubavi, radosti i sreće.“³⁰

Komentator *Glasa Koncila* će pak, osvrćući se na završeno slavlje, naglasiti sljedeće:

„Taj dosada u povijesti najbrojniji skup hrvatskih katolika (koliko nam je poznato, i najbrojniji skup naših ljudi uopće) zacijelo svjedoči o snažnom utjecaju Crkve u narodu i o nezaobilaznoj privrženosti vrlo brojnih građana toj Crkvi. Riječ je o novijoj, sa crkvene strane još nedovoljno proučenoj pojavi, da se rastuće simpatije naroda prema Kristovoj Crkvi manje iskazuju redovitim pohađanjem nedjeljnih bogoslužja, a više općim zanimanjem za vjerska pitanja i molitveni život te osobito sve većim i radosnijim okupljanjem na velike crkvene skupove. Čini se ipak da je sadržaj i uspjeh tih skupova manje određen umješnošću organizatora, a mnogo više jednostavnom željom naroda da zajedno posvjedoči svoju vjeru, da se uz Božju pomoć utvrdi u ljudskom dostojanstvu, u svojoj narodnoj i kulturnoj samobitnosti; također da s evanđeoskim povjerenjem iskreno i mirotvorno pruži ruku svima koji zajedno žive u domovini i susjedstvu.“³¹

³⁰ Isto, sr. 206.

³¹ „Evanđeoska logika NEK-a '84“ : u: *Okovana Crkva u Hrvatskoj. Komentari Glasa Koncila (1975.-1981.)*, svezak III, Zagreb, 2013., str. 140.

POSVETA BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

Bezgrešna Djevice Marijo,
Majko Isusova i Majko naša!

Obnovili smo krsni Savez
što su ga s Bogom Ocem svemogućim
sklopili naši pradjedovi u zoru našeg kršćanstva.
Mi, njihovi sinovi i kćeri,
želimo do kraja života i do kraja naše povijesti
živjeti krsni Savez s Bogom Trojedinim.
Ovaj svoj djedovski Savez povjeravamo Tebi,
najvjernija Saveznice Gospodnja!
Provedi naš krsni Savez, danas obnovljen,
do zrelosti i punine:
u našem osobnom životu,
u životu naroda našeg,
u životu svake obitelji i redovničke zajednice,
u životu svake župe i biskupije,
u životu i djelovanju cijele Crkve.
Ovdje, u Tvomu majčinskom domu u Mariji
Bistrici,
mi se danas, svi i svaki od nas, posvećujemo
Tebi.
Majko naše prošlosti!
Ti budi Majkom i naše sadašnjosti i budućnosti!
Štovanje i nasljedovanje Tvojih kreposti
nadahnulo je i obilježilo svu našu povijest i
našu dušu.
Na Tvom su se Srcu odgajale naše majke,
tolika ženska, majčinska i sestrinska srca,
naše redovnice, djevice i udovice.
Tebi zahvaljujemo što ni u najmračnijim vremenima
naše kolijevke nisu ostale prazne,
naša se ognjišta nisu ugasila
i molitva nikada nije zanijemila u našem narodu.
Bila si Majka naše Crkve i naroda
u stoljećima kada smo se kao narod i kao crkva
rađali.
Bila si nam Utočište u krvavim vremenima,
kada smo izdisali pod udarcima.
Bila si stijeg naših pobjeda i stalan poticaj naših
obnova.
Uolikim Tvojim prošteništim diljem domovine
svojoj si djeci uvijek ulijevala pouzdanje i
hrabrost,
Ti koja si sama ustrajala pod Križem svoga Sina.

Primamo Te od Isusa i zazivamo kao svoju Majku
i Tebi izručujemo i povjeravamo
narod i Crkvu Hrvata.
Povjeravamo se Tvojim majčinskoj zaštiti i ljubavi.
Ti znaš najbolje sve naše nevolje.
Oci Te naši nazvaše POČETAK SVIJETA
BOLJEGA.
Štujemo Te kao ODVJETNICU HRVATSKE,
NAJVJERNIJU MAJKU.
Posvećujemo Ti svaku našu obitelj.
da postane svetište ljubavi i vjernosti do groba
i Bogom blagoslovljeno rasadište novih života:
sačuvaj sve začete živote da se rode,
i rođene da se u ljubavi podignu i odgoje.
Tebi povjeravamo cvijet naše mladeži,
našu djecu, mladiće i djevojke:
sačuvaj im nevinost i radost života.
Prikazujemo Ti žuljeve težaka na našim njivama,
znoj radnika u tvornicama,
strpljivo služenje liječnika i bolničara.
Prati svojom ljubavlju, mudra Djevice,
napore intelektualaca koji traže istinu;
nadahni naše teologe i novinare.
Blagoslovi sve ljude dobre volje
koji se u bilo kojem pozivu žrtvuju
za istinsko dobro ljudi ove zemlje:
da nastane bolji svijet,
svijet pravednosti i istine, ljubavi i slobode,
svijet istinskog i trajnog mira.

U Tvoje Srce, sućutna Majko Božja,
stavljamo boli naših bolesnika,
tjeskobe i patnje patnika,
i agoniju svih umirućih.
Podigni sve klonule i očajne,
podupri sve bilo kojim križem pritisnute.
Posređuj nadasve za onu našu braću i sestre
koji izgubiše vjeru ili se više ne znaju ni nadati.
Moguć je Bog da u dušama zapali čudesnu
svjetlost,
da i njih obasja kao nekoć Pavla pred Damaskom.
Tebe Majko Velikoga svećenika Isusa Krista,
zazivamo da odgojiš našoj Crkvi mlade ljude,
mladiće i djevojke,
koji će rado i velikodušno darovati cijelo svo-
je biće
Isusu Kristu za djelo spasenja i posvećenja.
Tebi napokon posvećujemo i povjeravamo
sve naše biskupe, svećenike i redovnike:
izmoli nam svima darove Duha
da služimo ovoj Crkvi i ovom narodu
svim zanosom i ustrajnošću.
Dušo duše Hrvatske, Isusova Mati,
Sunce naših stradanja, ne prestani sjati!
Primi ovu našu posvetu
i pomози da živimo svoj krsni Savez.
Neka Tvoj Sin,
blagoslovljeni i ljubljени Gospodin Isus Krist,
ostane sada i do vijeka
NAŠ PUT, ISTINA I ŽIVOT!
O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo! Amen.

IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA

KLASA: 070-02/23-02/04

URBROJ: 512-07-23-63

Zagreb, 19. svibnja 2023.

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA ORGANIZACIJU 29. HODOČAŠĆA U LOURDES

PREDMET: Raščlamba 29. hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Lourdes,
- promjena termina provedbe, dostavlja se

Poštovani,

zbog izvanrednih zadataka pojedinih sudionika koji sudjeluju u raščlambi 29. hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Lourdes, obaviještavamo Vas da je određen novi termin raščlambe.

Raščlamba će se održati u **utorak 6. lipnja 2023.** godine u sjedištu Vojnog ordinarijata u RH, Ksaverska cesta 12, Zagreb, s početkom u 11,00 sati.

U svrhu pravodobne pripreme i organizacije ovog sastanka, ljubazno Vas molimo da ime predstavnika koji će sudjelovati na raščlambi i na ručku nakon sastanka, dostavite do petka 2. lipnja 2023. godine putem elektronske pošte na e-mail: vojni.ordinarijat@morh.hr putem Lotusa na: ROBERT STIPETIĆ/USR/EDOK; telefon: 01/4568-642.

Ukoliko niste u mogućnosti sudjelovati na raščlambi, molimo Vas da na navedene adrese pošaljete svoj pisani osvrt na hodočašće.

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti faksom/e-poštom:

1. zapovjednik 29. hodočašća gbr Ivan Raos
2. zamjenik zapovjednika gbr Željko Ljubas
3. zamjenik zapovjednika za MUP g. Stjepan Milković
4. zapovjednik hrvatskog kontingenta u vojnom kampu brg Božo Poljak
5. MORH – Kabinet ministra, predstavnik
6. MUP – Kabinet ministra, predstavnik
7. MUP – Ured Glavnog ravnatelja policije, predstavnik
8. MHB – Uprava za hrvatske branitelje, predstavnik

9. – 21. Povjerenstvo Vojnog ordinarijata za pripremu i provedbu hodočašća u Lourdes (don Marko Medo, vlč. Frano Musić, don Slavko Rajič, don Ilija Jakovljević, Robert Stipetić, bjn. Andrija Olujić, bjn Ivica Krišto, Ana Jakić, s. Martina Vugrinec, Paula Kovačević, Marina Buzuk, Vladimir Krpan, Luka Norac Kevo)
22. prof. dr. sc. Stanislav Šota
23. MORH – M3 – Služba za potporu, promet i usluge, predstavnik
24. MORH – Služba za odnose s javnošću i informiranje, brg Dražen Jonjić
25. GSOS RH - HVU, predstavnik
26. GSOS RH - ZzP, predstavnik
27. GSOS RH - ZzP - Orkestar OS, predstavnik
28. GSOS RH – GMBR npr Elena Jelavić, službeni liječnik
29. GSOS RH - Pukovnija Vojne policije, predstavnik
30. GSOS RH - PZB, predstavnik
31. Hrvatska vatrogasna zajednica, predstavnik
32. HRT – Religijski program, predstavnik
33. Savez povijenih postrojbi, predstavnik
34. Pismohrana, ovdje

KLASA: 621-01/23-01/01
URBROJ: 512-07-23-2
Zagreb, 19. svibnja 2023.

VOJNIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Ljetovanje djece s teškoćama u razvoju djelatnika MORH-a i OS RH
- obavijest, daje se

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj i ove godine u vojarni "Kovčanje" na Malom Lošinju organizira ljetovanje za djecu s teškoćama u razvoju, djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Oružanih snaga RH u terminima od 26. lipnja do 3. srpnja i od 3. srpnja do 10. srpnja 2023. godine.

Ljetovanje za djecu s teškoćama u razvoju, Vojni ordinarijat u RH će organizirati za obitelji djece koje su u mogućnosti vlastiti prijevozom doći do vojarne „Kovčanje“. Vojni ordinarijat za sve sudionike ljetovanja osigurava troškove smještaja i prehrane.

Prijave su do 16. lipnja 2023. godine ili do popunjenja kapaciteta vojarne „Kovčanje“ putem vojnih kapelanija, a vojni kapelani/pomoćnici dužni su ih proslijediti u Vojni ordinarijat u RH na LOTUS (Marija Vukovojac/usr/edok) na dnevnoj bazi.

MM/MV

Prilog: Obrazac za prijavu.

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:
- Naslovu,
- Pismohrani, ovdje

KLASA: 130-01/23-01/02

URBROJ: 512-07-23-7

Zagreb, 26. svibnja 2023.

PREDMET: Proljetni susret za djelatnike Vojnog ordinarijata u RH, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) i pomoćnika vojnih i policijskih kapelana - obavijest, daje se

Poštovani,

obavještavamo Vas kako Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj, sukladno Planu dušobrižništva Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj za 2023. godinu (KLASA: 813-07/22-01/01, URBROJ: 512-07-22-9 od 25. studenog 2022.), organizira proljetni susret za djelatnike Vojnog ordinarijata, Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu (MORH), Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom (MUP) i pomoćnika vojnih i policijskih kapelana koji će se održati *u razdoblju od 13. do 16. lipnja 2023. godine*. Mjesto održavanja susreta je Policijsko odmaralište „Valbandon“ kraj Pule.

Svi zainteresirani za sudjelovanje na proljetnom susretu mogu se prijaviti putem obrasca koji dostavljamo u prilogu ovog dopisa. Popunjen obrazac prijave potrebno je, putem elektroničke pošte: marija.vukovojac@morh.hr, putem Lotusa na: MARIJA VUKOVOJAC/USR/EDOK, dostaviti u Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj *najkasnije do ponedjeljka 5. lipnja 2023. godine*.

Kontakt osoba je bojniki Ivica Krišto, voditelj Samostalnog odjela za potporu VO: telefon 01/4568-640, mob.: 098/197-3797.

Skup sudionika koji putuju organiziranim prijevozom iz Zagreba planiran je 13. lipnja 2023. u 12:30. sati u zgradi Vojnog ordinarijata. Dolazak sudionika susreta u Valbandon planiran je istog dana do 18:00 sati.

MM/RS

Prilog: Formular za prijavu

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. e_poštom žurno svim djelatnicima:
Vojnog ordinarijata u RH;
Samostalnog odjela za potporu VO u RH (MORH);
Samostalne službe za suradnju s VO u RH (MUP)
pomoćnicima vojnih i policijskih kapelana
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 960-03/23-01/01
URBROJ: 512-07-23-11
Zagreb, 24. svibnja 2023.

VOJNIM KAPELANIMA
POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Sveta misa povodom Dana Oružanih snaga RH,
Dana Hrvatske kopnene vojske i 32. obljetnice
formiranja Oružanih snaga RH
- poziv, dostavlja se

Draga braćo svećenici, vojni i policijski kapelani,

Povodom obilježavanja Dana Oružanih snaga RH, Dana Hrvatske kopnene vojske i 32. obljetnice formiranja Oružanih snaga RH, Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira misno slavlje u zavjetnoj crkvi Sveta Mati Slobode na Jarunu u Zagrebu, u nedjelju 28. svibnja 2023. godine, s početkom u 14.00 sati.

Pozivamo kapelane Zagrebačkog vojnog i Zagrebačkog policijskog dekanata, kao i pomoćnike vojnih i policijskih kapelana navedenih dekanata, da sukladno svojim mogućnostima osobno sudjeluju u Euharistijskom slavlju koje će predslaviti vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Svećenici trebaju ponijeti svoju albu.

Molimo Vas da sudjelovanje potvrdite *najkasnije do 26. svibnja 2023.* na adresu e-pošte robert.stipetic@morh.hr, putem Lotusa na: ROBERT STIPETIĆ/USR/EDOK ili na telefon 01/4568-642.

Pozivamo također, sve vojne i policijske kapelane, da povodom obilježavanja Dana Oružanih snaga RH i Dana Hrvatske kopnene vojske, u dogovoru sa svojim zapovjednicima i načelnicima Uprava, organizirate i slavite u svojim vojnim i policijskim kapelanijama svetu misu za Domovinu i za stradale u Domovinskom ratu.

MM/RS

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e_poštom:
1. Naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-02/23-02/03

URBROJ: 512-07-23-1

Zagreb, 6. lipnja 2023.

**POVJERENSTVO VOJNOG ORDINARIJATA U RH
ZA ORGANIZACIJU I PROVEDBU
IX. POKRAJINSKOG HODOČAŠĆA
HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA
GOSPI SINJSKOJ U SINJU 2023.**

PREDMET: Imenovanje Povjerenstva za organizaciju i provedbu IX. pokrajinskog hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u svetišće Čudotvorne Gospe Sinjske u Sinju 2023.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira IX. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj u Sinj koje će se održati u petak, 28. srpnja 2023. godine. Ovime imenujem članove Povjerenstva za pripremu i provedbu IX. hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Sinj 2023. godine:

vlč. Frano MUSIĆ, biskupski vikar za pastoral u MUP-u i policiji - voditelj Povjerenstva;
don Slavko RAJIĆ, biskupski vikar za pastoral u MORH-u i OS RH,
don Branimir PROJIĆ, vojni kapelan i dekan Splitskog vojnog dekanata;
don Darko POLJAK, policijski kapelan i dekan Splitskog policijskog dekanata;
fra Božo ANČIĆ OFM, vojni kapelan;
fra Ilija MIKULIĆ OFM, vojni kapelan;
o. Ivo TOPALović SVD, vojni kapelan;
don Marko TROGRLIĆ, policijski kapelan;
don Hrvoje RELJA, policijski kapelan;
fra Ivica PAVLOVIĆ OFM, policijski kapelan;
bjn Ivica KRIŠTO, Voditelj Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu;
bjn Andrija OLUJIĆ, ekonom Vojnog ordinarijata u RH;
gosp. Luka NORAC KEVO, pomoćnik policijskog kapelana;
sžn Stipe GAŠPAR, pomoćnik vojnog kapelana;
sžn Mladen ŠEBEK, pomoćnik vojnog kapelana;
nr Darijo RAJČIĆ, pomoćnik vojnog kapelana;

Odmah po imenovanju Povjerenstvo će pristupiti pripremi i organizaciji hodočašća u suradnji s mjerodavnim službama MORH-a, MUP-a, MHB i drugim ustanovama potrebitim za organizaciju i provedbu hodočašća.

Svim članovima Povjerenstva želim uspjeh u radu i na sve Vas zazivam Božji blagoslov.

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti e_poštom:

1. Članovima Povjerenstva, svima
2. Pismohrana, ovdje

KLASA: 070-02/23-02/03

URBROJ: 512-07-23-2

Zagreb, 9. lipnja 2023.

**KAPELANI SPLITSKOG VOJNOG DEKANATA
KAPELANI SPLITSKOG POLICIJSKOG DEKANATA
-svima-**

**PREDMET: IX. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja
Gospi Sinjskoj u Sinj
- obavijest, dostavlja se**

Poštovana braćo svećenici,

obavještavamo Vas kako Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj organizira IX. pokrajinsko hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja Gospi Sinjskoj u Sinj koje će se održati u petak, 28. srpnja 2023. godine. Hodočašće će uključivati mogućnost sakramentalne svete ispovijedi, procesiju i svetu misu koju će predvoditi vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan.

Budući se radi o pokrajinskom hodočašću koje obuhvaća dragovoljno uključivanje pripadnika postrojbi Hrvatske vojske i policije s mjestom službe na području Zadarske, Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, molimo Vas da u svojim postrojbama, odnosno upravama animirate djelatnike na sudjelovanje, a broj prijavljenih osoba, radi poduzimanja daljnjih organizacijskih radnji, dostavite Vojnom ordinarijatu u RH pismenim putem, najkasnije do 14. srpnja 2023. godine.

Osobe za kontakt ispred Vojnog ordinarijata u RH su vlč. Frano Musić, biskupski vikar za pastoral u MUP-u i policiji, mob. 099/2584 982, e-mail: fmusic2@mup.hr i bjn Ivica Krišto, voditelj Samostalnog odjela za potporu Vojnom ordinarijatu u RH, tel. 68640, mob. 098/197 3797.

MM/MV

Prilog: Program hodočašća.

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti:

1. don Branimir Projić
2. fra Božo Ančić
3. fra Ilija Mikulić
4. o. Ivo Topalović
5. don Darko Poljak
6. don Marko Trogrlić
7. don Hrvoje Relja
8. fra Ivica Pavlović
9. Pismohrani, ovdje.

KLASA: 070-02/23-02/09

URBROJ: 512-07-23-20

Zagreb, 7. srpnja 2023.

VOJNIM KAPELANIMA

- svima -

PREDMET: -Duhovne vježbe za djelatnike Ministarstva obrane RH i pripadnike Oružanih snaga RH
- Duhovne vježbe za bračne parove
- obavijest, daje se

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj sukladno Pastoralnom planu rada Vojnog ordinarijata u RH za 2023. godinu, organizira jesenske duhovne vježbe za djelatnike Ministarstva obrane RH i pripadnike Oružanih snaga RH. Smještaj i prehrana za održavanje vježbi Vojni ordinarijat u RH osigurao je na slijedećim lokacijama:

1. od 3. do 6. listopada 2023. godine	
- Mali Lošinj vojarna "Kovčanje"	30 osoba
- Veli Lošinj "Kuća Betanija"	23 osoba
- Franjevački samostan u Iloku	14 osoba
2. od 10. do 13. listopada 2023. godine	
- Mali Lošinj vojarna "Kovčanje"	30 osoba
- Franjevački samostan u Iloku	14 osoba
3. od 17. do 20. listopada 2023. godine	
- Mali Lošinj vojarna "Kovčanje"	30 osoba
- Veli Lošinj "Kuća Betanija"	23 osoba
- Franjevački samostan u Iloku	14 osoba

Lokaciju održavanja duhovnih vježbi će za svaku vojnu kapelaniju odrediti Vojni ordinarijat u RH vodeći računa o vremenskom terminu kojeg će rezervirati vojni kapelani za održavanje vježbi.

Prilikom odabira termina, zbog racionalizacije troškova prijevoza, potrebno je voditi računa da u istoj grupi budu djelatnici koji su po lokaciji iz istog mjesta, ali nije obvezno da pripadaju istoj kapelaniji.

Vojni ordinarijat u RH u mjesecu studenome također organizira i **duhovne vježbe za bračne parove**, djelatnike Ministarstva obrane RH i pripadnike Oružanih snaga RH. Duhovne vježbe za bračne parove održat će se **od 7. do 10. studenoga 2023. godine** u Kući Betanija.

Napominjemo da prednost pri prijavljivanju imaju vojne kapelanije iz područja Knina, Splita i Zadra koje nisu bile obuhvaćane proljetnim duhovnim vježbama za bračne parove. Također, prednost imaju parovi iz navedenih kapelanija koji dosad nisu bili na duhovnim vježbama, a grupa će se zaključiti s prijavljenih 12 parova.

Objedinjene popise djelatnika u kojima ćete dostaviti imena i prezimena prijavljenih iz svoje vojne kapelanije, njihovu vojnu poštu i postrojbu ili ustrojstvenu cjelinu u kojoj rade šalžite Lotusom (osoba za kontakt Marija Vukovojac, telefon: 68 637) u Vojni ordinarijat u RH. Popise sudionika duhovnih vježbi, kao i relaciju kretanja potrebno je dostaviti u Vojni ordinarijat u RH najkasnije do 11. rujna 2023. godine radi pravovremene nabave prijevoza pri Samostalnom sektoru MORH-a za javnu nabavu.

Pozivamo Vas da u svojim vojnim kapelanijama i pripadajućim ustrojstvenim cjelinama izvršite pravovremenu i adekvatnu promidžbu za proljetni turnus duhovnih vježbi, kako bismo uspješno organizirali i proveli ovu važnu pastoralnu aktivnost Vojnog ordinarijata u RH. Također, molimo kapelane, voditelje vježbi da izvješća o provedenim vježbama u pisanom obliku dostave u Vojni ordinarijat.

MM/MV

S poštovanjem,

don Marko Medo
generalni vikar

Dostaviti e-poštom:

- Naslovu,
- Pismohrani, ovdje

KLASA: 960-03/23-01/01
URBROJ: 512-07-23-20
Zagreb, 19. srpnja 2023.

VOJNIM I POLICIJSKIM KAPELANIMA
- svima -

PREDMET: Svetkovina zaštitnice Vojnog ordinarijata u RH
Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta
- poziv

Draga braćo svećenici,

Pred nama je svetkovina naše nebeske zaštitnice Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta i obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja te 28. obljetnica vojno-redarstvene operacije "Oluja 95". Dosadašnjih godina poticao sam Vas na sudjelovanje u Kninskoj proslavi. Taj jedinstveni dan je bio prigoda da na osobit način živimo i svjedočimo naše biskupijsko zajedništvo i povezanost.

I ove godine, proslava će biti u Kninu. Program i tijek same proslave ovih se dana usuglašava s Organizacijskim odborom za središnje obilježavanje Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja.

Predviđeno je da 5. kolovoza svetu misu u Kninu, s početkom u 11.45 sati, predvodi vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, uz sudjelovanje svećenika.

Pozivam sve svećenike Vojnog ordinarijata u RH i pomoćnike vojnih i policijskih kapelana da sudjeluju na proslavi svetkovine naše zaštitnice u Kninu. Svećenici trebaju ponijeti svoju albu. Svećenici i pomoćnici kapelana koji će sudjelovati neka u Vojni ordinarijat putem elektroničke pošte (e-mail: vojni.ordinarijat@morh.hr) potvrde svoje sudjelovanje do 1. kolovoza o. g. Nakon svete mise predviđen je ručak za sve svećenike, djelatnike Ordinarijata i pomoćnike kapelana u franjevačkom samostanu u Kninu. Sudjelovanje na ručku također treba potvrditi do 1. kolovoza o. g.

Sve svećenike potičem da u prigodi 5. kolovoza slave svetu misu u svojim postrojbama i upravama, u dogovoru sa zapovjednikom postrojbe odnosno načelnikom Policijske uprave u kojoj djeluju, koristeći obrazac svete mise koji je predviđen za ovaj blagdan.

I ove godine uputio sam pismenu poruku – poslanicu povodom blagdana zaštitnice naše biskupije Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta. Istu poruku Vam dostavljamo u prilogu i molimo da ju predstavite našim vjernicima. Tiskali smo ju i u Službenome Vjesniku Vojnog ordinarijata (Br. 2. /94/2023) kojeg Vam ovih dana također šaljemo a bit će uskoro postavljen i na biskupijsku web stranicu.

Draga braćo svećenici, pozivam Vas da budemo duhovno blizu i zajedno, u svetkovini naše zaštitnice Blažene Djevice Marije – Gospe velikoga hrvatskog krsnog zavjeta.

Srdačno Vas pozdravljam u Gospodinu.

Prilog: kao u tekstu

Vaš biskup

✠ Msgr. Jure Bogdan
vojni ordinarij u RH

Dostaviti e_poštom:
1. naslovu, svima
2. Pismohrana, ovdje

DEKRETI I IMENOVANJA

TRAVANJ – SRPANJ 2023.

Don Josip Kešinović imenovan je vojnim kapelanom za 39. hrvatski kontingent (HRV-CON) u NATO operaciji potpore miru KFOR na Kosovu, s danom 10. svibnja 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-9, od 10. svibnja 2023.).

Don Vladislav Mandura imenovan je privremenim upraviteljem vojne kapelanije „Sveti Leopold Bogdan Mandić“ u Osijeku, za vrijeme tra-

janja NATO operacije potpore miru KFOR na Kosovu na koju je poslan vojni kapelan don Josip Kešinović, s danom 17. svibnja 2023. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-10, od 17. svibnja 2023.).

Fra Ilija Mikulić, OFM imenovan je kapelanom poslužiteljem Vojne kapelanije „Gospa velikoga hrvatskog krsnog zavjeta“ u Kninu te mu se produžuje služba za slijedećih godinu dana, od 1. srpnja 2023. do 30. lipnja 2024. godine (KLASA: 811-01/23-01/01, URBROJ: 512-07-23-11, od 26. lipnja 2023.).

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI

25. OBLJETNICA I DAN VOJNE KAPELANIJE SVETOG LEOPOLDA BOGDANA MANDIĆA U OSIJEKU

Vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan predslavi euharistijsko slavlje u župnoj crkvi Svetog Mihovila u osječkoj Tvrđi, 5. svibnja 2023.

U petak 5. svibnja ove godine, svečano je proslavljena 25. obljetnica i Dan vojne kapeLANIJE "Svetog Leopolda Bogdana Mandića" zaštitnika Zapovjedništva zapovjedništva za obuku i doktrinu "Fran Krsto Frankopan" u Osijeku.

Slavlju je nazočilo oko stotinjak djelatnika ZOD "F.K.F." sa zapovjednikom brigadnim generalom Željkom Ljubasom, zapovjednik Gardijske mehanizirane brigade brigadni general Dražen Ressler, zapovjednik Gardijske oklopno-mehanizirane brigade brigadir Valentin Skroza, načelnik PU Osječko-baranjske g. Ladislav Bece, zamjenik Župana

Osječko-baranjske županije g. Mato Lukić, predsjednik gradskog vijeća Grada Osijeka g. Tihomir Florijančić, gradonačelnica Grada Iloka gđa. Marina Budimir, predsjednica uprave Pleter-usluge d.o.o. gđa Martina Pu-ljić, predsjednik udruge veterana 3. gardijske brigade "Kune" g. Tihomir Kmet, te ostali djelatnici postrojbi i uprava koje djeluju na području grada Osijeka.

Vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan predslavio je euharistijsko slavlje u župnoj crkvi Svetog Mihovila u osječkoj Tvrđi u koncelebraciji s dekanom Osječkog vojnog dekanata vlč. Vladislavom Mandurom,

vojnim kapelanom fra Matom Vincetićem, policijskim kapelanom don Ivanom Bego-
vićem, nekadašnjim vojnim kapelanom i
župnikom Župe svetog Josipa u Dalju vlč.
Antom Mihaljevićem, nekadašnjim vojnim
kapelanom i župnikom Župe svetog Ćirila i
Metoda u Osijeku vlč. Alojzom Kovačekom,
župnikom župe svete Rozalije u Ivanovcu
vlč. Andrijom Vrbanićem i vojnim kapela-
nom domaćinom don Josipom Kešinovićem.
Biskup Bogdan čestitao je svima nazočnima
blagdan Svetog Leopolda Bogdana Mandića
i dvadeset i petu obljetnicu vojne kapelani-
je. U propovijedi je u svjetlu Isusovih riječi:
"Ja sam pastir dobri. Pastir dobri život svoj
polaže za ovce. Najamnik - koji nije pastir
ni vlasnik ovaca - kad vidi vuka gdje dolazi,
ostavlja ovce i bježi, a vuk ih grabi i razgoni:
najamnik je i nije mu do ovaca" (Iv 10, 11-
13), razmatrao život i djelo Svetog Leopolda
Bogdana Mandića, nebeskog zaštitnika vojne
kapelanijske u Osijeku.

Biskup je istaknuo kako je sveti Leopold
Mandić (rođen 12. svibnja 1866. u Herceg-
Novom, preminuo u Padovi, 30. srpnja
1942.), drugi kanonizirani hrvatski svetac
Rimokatoličke Crkve. „Preci su mu podri-
jetlom iz Zakučca (kraj Omiša), iz zaselka
Mandići. Tamo su doselili negdje iz Bosne u
XV. stoljeću. Njegov pradjed Nikola je došao
u Herceg Novi gdje se i oženio. Na krštenju
je dobio ime Bogdan, a po ulasku u kapucine
promijenio ga je u Leopold. Bio je dvanaesto
(neki pišu jedanaesto) dijete u obitelji Man-
dić. Njegovi roditelji bili su vjerni kršćani,
bogobožni katolici, Hrvati. U duboko kr-
šćanskom obiteljskom ozračju Bogdan je od
malena naučio moliti. Rodbina i znanci zvali
su ga 'naš Bogdo', a bio je visok samo 135 cm.
Još od rane mladosti odlazio je redovnicima
kapucinima u kapucinsku crkvu u rodnome
gradu.“, rekao je biskup na početku propo-
vijedi.

„Leopold je stupio u kapucinsko sjemenište
u Udinama u sjevernoj Italiji, a u kapucinski
red je ušao u mjestu Bassano del Grappa u
sjevernoj Italiji u dobi od 18 godina, 2. svib-

nja 1884. godine. Venecijanski kardinal Do-
menico Agostini ga je zaređio za svećenika
20. rujna 1890., u crkvi Gospe od Zdravlja u
Veneciji. Početkom Prvog svjetskog rata nije
htio primiti talijansko državljanstvo pa je
kao stranac iz neprijateljske države morao u
progonstvo. On je bio austrougarski držav-
ljanin hrvatske nacionalnosti a Italija i Au-
stro-ugarska su bile u ratu. Obrazložio je to
riječima: 'Krv nije voda!' Najviše je djelovao u
Padovi kao ispovjednik. Imao je izvanrednu
sposobnost razumijevanja onih koji su mu se
povjeravali i sposobnost pomaganja u zamr-
šenim tjeskobama.“

„Kad se 30. srpnja 1942. godine proširila vi-
jest da je u kapucinskome samostanu u Pa-
dovi preminuo ispovjednik otac Leopold
Bogdan Mandić, mnoštvo vjernika spontano
je pohrlilo iskazati poštovanje ovom samo-
zatajnome redovniku i kroz četrdeset godina
padovanskome ispovjedniku. Trideseti dan
poslije smrti, radi velikog interesa vjernika,
slavljena je za ovog skromnog kapucinskog
redovnika misa zadušnica u bazilici svetog
Ante koju drže franjevci konventualci. Pro-
povijedao je sveučilišni profesor msgr. Gi-
useppe Andreotti, koji se i sam redovito is-
povijedao kod oca Leopolda. Tada je među
ostalim rekao: 'Prošlo je trideset dana, otk-
ako se iz tisuća i tisuća grudi vinuo jednodu-
šan glas: 'Umro je svetac'. Te grudi, ta srca
titraju i danas istom snagom i osjećajima, to
govori i ovo veliko mnoštvo pristiglo i da-
nas u ovu baziliku kako bi iskazalo duboko
poštovanje prema svome ocu... Povijest Cr-
kve, povijest duhovnosti, pokazuje kako Bog
ne cijeni ljudske veličine, raskoš, svjetovnu
moć, i kako je zadovoljan poniznošću. Na
poniznost izliva obilje svojih darova! Pon-
iznost izabire kao temelj svojih velikih djela
i instrumenat svojih nedostižnih nacrti. Da-
nas komemoriramo jedno ime koje je najbolji
dokaz ove božanske ekonomije; ime koje je
kroz neko vrijeme ostalo u tami, u potpunoj
šutnji a uvijek je bilo sama poniznost. Kad
bi se poniznost morala pokazati u ljudsko-
me obličju, i kad bi se morala pojaviti pred
ljudima, ona bi se najbolje predstavila u ocu

Leopoldu.' Godine 1963. izvršena je ekshumacija i Leopoldovo tijelo je s Padovanskog gradskog groblja prenijeto u kapucinski samostan u Padovi."

Biskup Bogdan istaknuo je kako su o svetome Leopoldu mnogi dali svjedočanstva o njegovome krjeposnome životu. Spomenuo je svjedočanstvo oštroumnog redovnika franjevca konventualca, provincijala i potom generala reda Alfonsa Orlinija (1887.-1972.) (Alfons Orlić s Cresa, postao generalom sa 37 godina). On je zapisao 15. kolovoza 1943. o ocu Leopoldu: „Upoznao sam oca Leopolda iz Herceg Novog prije više od trideset godina i ostao s njime duboko povezan. On je bio vođa moje savjesti (moj duhovni vođa). Kad sam bio u Padovi za vrijeme velikog rata, dolazio sam mu svake sedmice, isto tako i u vrijeme moga boravka u Veneciji i u Rimu, svaki put kad mi je to bilo moguće. Dolazio sam k njemu primiti i čuti dragocjene savjete. U jedno sam čvrsto uvjeren, tj. da je časni Otac konstantno živio u Božjoj prisutnosti. Bez obzira o čemu se radilo, njegova misao težila je uvijek visokim načelima što je vlastitost onih koji sve promatraju u Božjemu svjetlu. Odatle je proizlazio jedan njegov osobiti dar, premda nije bio govornik radi urođenih teškoća u govoru, lako bi se zapalio i tada tečno govorio o božanskim stvarima. Zdušno je branio interese Crkve. Jedinstvo s Bogom prožimalo je njegovu čudesnu ljubav prema dušama za koje je primao svaku žrtvu što ga je učinilo apostolom Padove kroz više desetljeća. Njemu su podjednako dolazili ljudi svih društvenih položaja. Vrlo strog prema sebi bio je izvanredno blag prema drugima. Osobito sam cijenio kod njega dar diskrecije. Često mi je govorio o teškim slučajevima savjesti, po koji put povezanima sa Svetim Uficijem, izrečenima od njega u uopćenoj formi, na teoretskoj razini, ali sam ja bio uvjerenja da ih je on stvarno susretao u svojoj svetoj službi. Pronicao je srca. Ovdje mislim na čine i faze moga života koje on po ljudsku govoreći nije mogao poznavati. Kad sam izabran

provincijalom venetske provincije, rekao mi je smješeći se da to neće dugo trajati, jer ću uskoro biti izabran za generala reda. Nisam tada pridavao važnost tim riječima misleći da su to samo njegove lijepe kurtuozne riječi. Nisu prošla niti dva mjeseca a ja sam već bio izabran za generala reda. Mislim da se ustinu radi o daru proroštva."

Vojni ordinarij zaključio je propovijed riječima: „Papa Pavao VI. proglasio je Leopolda Bogdana Mandića blaženim 2. svibnja 1976., a sveti papa Ivan Pavao II. svetim 16. listopada 1983. Spomendan mu je 12. svibnja. Sveti Ante Padovanski je rekao: 'Tko je pun Duha Svetoga govori raznim jezicima. Različiti jezici su različita svjedočanstva o Kristu: tako drugima govorimo o poniznosti, siromaštvu, strpljivosti i poslušnosti, kad ih pokazujemo prisutnima u nama samima. Propovijed je učinkovita, pokazuje svu svoju elokvenciju, kad govore djela. Molim Vas neka odstupe riječi, neka govore djela'. Sveti Leopold je 'propovijedao' svojim životom: Svi su mogli razumjeti i cijeniti njegovu 'propovijed', ponizni i moćni, učeni i neuki, koji su ga podjednako bez razlike tražili. Pred njim su klečali za sakrament pomirenja kardinali (i sam Albino Luciani kasnije papa Ivan Pavao I), biskupi, sveučilišni profesori, akademici, jednostavni i ljudi skromne naobrazbe. Svi oni podjednako su osjećali u njemu velikog čovjeka, osjećali su Božji Duh koji u njemu i po njemu djeluje. Sveti Leopold Bogdane Mandiću, moli se Bogu za nas da uvijek ostanemo vjerni Isusu dobrome pastiru, spasitelju i otkupitelju čovjeka, a svojoj Crkvi izmoli od Boga dobre duhovne vođe Božjega naroda koji će besmrtnu dušu voditi Bogu."

Misno slavlje svojim pjevanjem uveličala je klapa Hrvatske ratne mornarice "Sveti Juraj", a prigodnim riječima vojni kapelan don Josip Kešinović zahvalio je biskupu, svećenicima, zapovjedniku ZOD "F.K.F.", klapi, te svim suradnicima na potpori u pripremi i proslavi 25. obljetnice i Dana vojne kapelanije.

29. NACIONALNO I 63. MEĐUNARODNO VOJNO HODOČAŠĆE U LURD

Paula KOVAČEVIĆ

Sveta misa u Crkvi Uzvišenja Svetog Križa u zagrebačkom Sigetu, 9. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Nakon što se 1858. godine Blažena Djevica Marija ukazala djevojčici Bernardici Soubiros, gradić *Lourdes* na obroncima francuskih Pirineja postao je središte duhovnosti i molitve za čitav svijet. Svake godine, milijuni hodočasnika iz cijelog svijeta dolaze u to mjesto posebnih Božjih milosti. Vojnici i policajci iz različitih naroda i država pridružuju se golemoj rijeci hodočasnika kako bi molili za Božju pomoć, ozdravljenje i mir po zagovoru Blažene Djevice Marije. Prvo vojno hodočašće u ovo Svetište organizirano je nakon završetka Drugog svjetskog rata, kada je nekoliko vojnih kapelana okupilo vojnike nedavno sukobljenih strana kako bi zajedno hodočastili u Lourdes u znak pomirenja i izgradnje mira. Ova inicijativa mironosnog karaktera brzo

se proširila te je već 1958. godine vojno hodočašće postalo međunarodno. Hodočasnici iz tridesetak naroda s različitih strana svijeta počeli su se okupljati u Lurdskom svetištu i sudjelovati u zajedničkim molitvama i pjesmama, razmjenjujući oznake i odore u znak pomirenja. Od 1993. godine na Međunarodnom vojnom hodočašću u Lurdu sudjeluju i katolički vjernici pripadnici Hrvatske vojske, policije i branitelja.

Ove godine 29. hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja i 63. međunarodno vojno hodočašće u Lurd održano je od 9. do 16. svibnja pod geslom: „Želim da ovdje izgrade kapelicu.“ U Uvodnoj riječi na početku Molitvenika-vodiča, koji je i ove godine detaljno

pripremljen i podijeljen svim hodočasnicima na početku hodočašća, vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan pojasnio je geslo riječima: "Ove je riječi izgovorila Blažena Djevica Marija djevojčici Bernardici Soubirous u sedmom ukazanju u Lurdu koje se zbilo u utorak, 23. veljače 1858. Bila je to izričita Gospina želja: 'Idi svećenicima i prenesi im kako želim da ovdje izgrade kapelicu.' Ova je Gospina želja izričaj njezina majčinskoga srca koje uvijek kuca za Boga. Jer, doista, koja je druga svrha svake kapelice i njezine izgradnje nego da se u njoj okupljaju vjernici i da se u njoj slavi i časti Boga? Ta je Gospina želja izraz njezine brige i za svakoga od nas: da se, kao Kristovi učenici i djeca Crkve, okupljamo, ne samo u Lurdu i u drugim njezinim svetištima nego i po svem svijetu, u svim našim crkvama i kapelicama, kako bismo ondje slavili Boga i izgrađivali naše bratsko zajedništvo."¹

Na ovom zajedničkom putovanju u svetište Majke Božje u Lurd sudjelovalo je 800 hrvatskih hodočasnika. Predvodio ih je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Glavni koordinator hodočašća bio je generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo. Na hodočašću su sudjelovali djelatnici Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova, pripadnici Oružanih snaga RH i Policije, kadeti Hrvatskog vojnog učilišta i polaznici Policijske akademije, hrvatski ratni vojni invalidi, branitelji, vatrogasci, pripadnici povijesnih postrojbi... Hodočasnicima su uvijek bili na raspolaganju za ispovijed ili za duhovni razgovor vojni i policijski kapelani, među kojima i biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić te biskupski vikar za pastoral u MORH-u i OS RH don Slavko Rajič. Zapovjednik ovogodišnjeg hodočašća bio je zamjenik zapovjednika Zapovjedništva za potporu brigadni general Ivan Raos, zamjenik zapovjednika bio je zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ brigadni general Željko

1 „Želim da ovdje izgrade kapelicu“, Riječ vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana povodom 29. hodočašća Hrvatske vojske, policije i branitelja u Lourdes, Molitvenik - vodič, Zagreb 2023., 13. - 14. str.

Ljubas, a zamjenik zapovjednika za MUP bio je pomoćnik zapovjednika Zapovjedništva za intervencije Stjepan Milković. Među hodočasnicima bio je i izaslanik ministra obrane brigadni general Perica Turalija, izaslanik ministra hrvatski branitelja Kornelije Brkić, glavna tajnica u Ministarstvu unutarnjih poslova Sanda Šimić Petrinjak, glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković, vojna izaslanica u Francuskoj Republici pukovnica Sandra Jonjić i otpravnica poslova gđa Senka Burić. Liturgijsko pjevanje tijekom hodočašća predvodili su Orkestar HV-a, Klapa HRM-a „Sveti Juraj“ i Policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Utorak 9. svibnja 2023. - prvi dan hodočašća

Hodočašće je započelo zajedničkim okupljanjem na zagrebačkom Sigetu. Prije polaska, hodočasnici su slavili svetu misu u Crkvi Uzvišenja Svetog Križa. Misno slavlje predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u koncelecijaciji s generalnim vikarom don Markom Medom, vojnim i policijskim kapelanim i drugim svećenicima. Na misi su, uz okupljene hodočasnike sudjelovali i izaslanik ministra hrvatskih branitelja državni tajnik Špiro Janović i zamjenik glavnog ravnatelja policije za granicu Jozo Šuker.

Biskup Bogdan u svojoj je homiliji naglasio smisao i cilj hodočašća. „Dragi hodočasnici, draga braćo i sestre. Zajedno krećemo ovdje, iz Crkve Svetoga Križa u Sigetu na dugi hodočasnički put majci Božjoj u Lurd. Svatko od nas hodočasti u stvarnosti svoga života, s tjeskobama i nadama, sa svojim brigama i tegobama, ali uvijek u vedrini onih koji u nadi, vjeri i ljubavi gledaju prema nebu, ne sami i izolirano, nego zajednički, kao članovi naroda Božjega – Crkve, Kristove Crkve. Idemo k Mariji, idemo na mjesto gdje su se na poseban – gotovo jedinstven način susreli nebo i zemlja, na mjesto osobitih Božjih milosti već 165 godina, sve tamo od 1858. godine.“

Biskup je pozvao hodočasnike na molitvu osobito za obitelji, bolesne, potrebite i nemoć-

ne, pozvao je na molitvu za mir, u svijetu, u Ukrajini, u našoj domovini i u našem susjedstvu. „Ovo hodočašće promatramo i kao osobni hod u vjeri te stoga želimo, kroz sakrament Božjega milosrđa i ljubavi prema čovjeku, u osobnoj sakramentalnoj svetoj ispovijedi i pričesti, obnoviti svoje duhovne snage za nastavak svih naših životnih putovanja, za sve ono što jesmo i što želimo biti, za sve ono dobro i plemenito, što je u našem srcu i u našim mislima.

Ovo hodočašće u Lurd, u tomu ima svoj temeljni smisao i značenje, svoj glavni cilj i svoju svrhu: da nam kroz sve ono što ćemo na njemu doživjeti i proživjeti pomogne i potakne nas da što bolje, kao ljudi i kao Kristovi vjernici, odhodočastimo dionicu života i da tako postignemo sretnu vječnost, u zajedništvu sa svima svetima u nebu“, naglasio je biskup.

Na kraju propovijedi biskup Bogdan preporučio je sve hodočasnike Bezgrješnoj Djevici Gospi velikog hrvatskog krsnog zavjeta, sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću i bl. Ivanu Merzu. Prije polaska na put, hodočascima su se obratili generalni vikar Vojnog ordinarijata i koordinator hodočašća don Marko Medo, izaslanik ministra hrvatskih branitelja državni tajnik Špiro Janović i zapovjednik 29. hodočašća brigadni general Ivan Raos. Dali su hodočascima zadnje upute prije polaska na put, a zatim su se svi smjestili u autobuse i krenuli na hodočašće. Svaki je hodočasnik dobio Molitvenik - vodič s programom hodočašća, liturgijskim tekstovima dana, duhovnim pjesmama, molitvom križnog puta i drugim pobožnostima, informacijama o vojnome hodočašću, Lurdskom svetištu, zemljama kroz koje se prolazi i mnogim drugim korisnim napomenama i uputama.

Polazak iz zagrebačkog Sigeta 9. svibnja 2023.

Msgr. Tomo Vukšić predslavi svetu misu u avignonskoj katedrali Notre-Dame des Domes 10. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Srijeda 10. svibnja 2023. - drugi dan hodočašća

Nakon puta kroz Sloveniju i Italiju, hodočasnici su stigli u francuski grad Avignon gdje su se susreli s hodočasnicima iz Bosne i Hercegovine – pripadnicima Oružanih snaga FBiH predvođenih vrhbosanskim nadbiskupom i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomom Vukšićem. U jutarnjim satima zajedno su sudjelovali na euharistijskom slavlju u avignonskoj katedrali Notre-Dame des Domes, koje je predslavio je msgr. Tomo Vukšić u sumisništvu s generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u RH don Markom Medom i drugim svećenicima.

Na temelju evanđeoskog odlomka u čijem je središtu Isusova rečenica „Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda“ (Iv 15,5), nadbiskup Vukšić je u homiliji promišljao o miru, kao jednom od plodova Kristova uskr-

snuća. Istaknuo je kako kršćansko poimanje mira započinje govorom o ljudskom srcu, savjesti, razmišljanju, planiranju i djelovanju. „Potrebno je prvenstveno izgraditi i utvrditi mir u sebi... Mir sa samim sobom koji je u konačnici mir s dragim Bogom i njegovim pravilima, jer samo na takav način čovjek izgrađuje unutrašnji pojedinačni mir. Iz toga se onda gradi mir s drugim, jednako pomirenim ljudima. Ljudski mir, gledano na kršćanski način, jest zbroj pojedinačne pomirenosti s Bogom i drugim ljudima“, rekao je nadbiskup uputivši kako je to temelj društvenoga mira. Na tom tragu ukazao je na smisao hodočašća te potaknuo nazočne da mole na tu nakanu. „Isus, govori o svom ostanku u ljudima i među ljudima. On je uskrsnuo, ali je i ostao na način našega pristajanja uz Njega i našega življenja, promoviranja i izgradnje mira i pomirenosti s ljudima i dragim Bogom“, poručio je msgr. Vukšić.

Nakon svete mise, hodočasnici su imali priliku obići stari grad. Avignon je na osobit način poznat po „avignonskom papinstvu“ ili „avignonskom sužanjstvu“.

Naime, zbog sukoba aristokratskih obitelji oko izbora rimskog biskupa – pape, u 14. je stoljeću sedam papa stolovalo u Avignonu. U Avignonu je sačuvana do danas monumentalna Papinska palača koju su pape izgradili za vrijeme svog boravka.

Putovanje je nastavljeno preko Montpellierera i Narbonea za Carcassonne, jednu od najvećih i najbolje očuvanih srednjovjekovnih utvrda u Europi. Hodočasnici su obišli ovo turistič-

ko središte koje se nalazi i na UNESCO-ovom popisu svjetske kulturne baštine.

U popodnevним satima hodočasnici su stigli u Lurd.

Četvrtak, 11. svibnja 2023. - treći dan hodočašća

Prvi dan boravka u Lurdu bio je posvećen nacionalnom molitvenom programu. U jutarnjim satima hrvatski hodočasnici su u svečanom postroju, praćeni koračnicama orkestra HV-a, krenuli u Gospino svetište pred Spilju ukazanja, mjestu gdje se Blažena Djevica Marija ukazala maloj siromašnoj djevojčici sv. Bernardici Soubirous.

FOTO: Durand

Lurd, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Euharistijsko slavlje predslavio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan, uz koncelebraciju vrhbosanskog nadbiskupa i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tome Vukšića, generalnog vikara don Marka Mede, vojnih i policijskih kapelana i drugih svećenika. Osvrnuvši se na evanđeoski tekst iz Matejeva evanđelja o Isusovu uskrsnuću (Mt 28, 1-10), biskup Bogdan u propovijedi je istaknuo kako za Mariju Magdalenu i drugu Mariju susret s Isusom znači promjenu njihova života. Odlazak na grob za njih postaje susret s novim životom, a grob više nije mjesto tugovanja nego mjesto neizmjerne radosti. Krist tom prigodom govori ženama: „Ne bojte se!“

Msgr. Bogdan podsjetio je na riječi koje je sv. papa Ivan Pavao II. izrekao nakon svog izbora za papu, prigodom prve pontifikalne mise na Trgu sv. Petra: „Ne bojte se. Otvorite, štoviše, širom otvorite vrata Kristu! Neka se njegovoj spasonosnoj snazi otvore državne

granice, ekonomski i politički sustavi, široka polja kulture, uljudbe i razvoja. Ne bojte se! Krist zna ‘što je u čovjeku’. Samo on to zna!“

Biskup Bogdan ukazao je i na riječi pape Franje koji je u vremenu pandemije u molitvi na Trgu sv. Petra istaknuo kako je „početak vjere svijest da nam je potrebno spasenje. Nismo sami sebi dovoljni, sami tonemo; tražimo Gospodina kao stari moreplovci zvijezde. Pozovimo Isusa u lađe našega života!“ Biskup je potom naglasio kako Gospino svetište ima snažnu dimenziju utjehe i ohrabrenja, ponovnog pronalaska smisla i ponovnog pronalaska života i životne nade, tjelesnog i duhovnog ozdravljenja. „On koji je živ ohrabruje nas i danas ovdje, u Lurdu i govori nam: ‘Ne bojte se!’“ Marija je pak, kazao je biskup Bogdan, najbolji tumač Gospodinovih poruka, ona prima naše molitve i predaje ih svome Sinu. Svojim dolaskom u Lurd odgovaramo na Gospin poziv i povjeravamo sebe i svoje brige Njezinom Sinu.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Misno slavlje pred Spiljom ukazanja, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

Misno slavlje pred Spiljom ukazanja, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Misno slavlje pred Spiljom ukazanja, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

Misno slavlje pred Spiljom ukazanja, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Nakon svete mise uslijedila je pobožnost Križnog puta na brdu *Espelugues*, tzv. lurdske Kalvariji. Za molitvu je ove godine izabran križni put koji je napisao Tomislav Ivančić pod nazivom „Pođi za mnom, susret s Isusom Kristom u križnom putu.“

Na postajama Križnog puta izmjenjivali su se kadeti Hrvatskog vojnog učilišta, polaznici Policijske akademije i kapelani koji su čitali tekstove i nosili zavjetnu svijeću, dok su križni put predvodili vojni biskup u RH Jure Bogdan i nadbiskup vrhbosanski i apostolski administrator Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić.

U nagovoru na kraju Križnog puta nadbiskup Vukšić govorio je o onima koji su izdali Isusa na križnome putu, ali i o onima koji su ostali na pravoj strani. Naglasio je da nam četrnaesta postaja zapravo nije kraj već

novi početak. Nadbiskup Vukšić pozvao je hodočasnike da dok kroče po svojim životnim križnim putovima na zaborave na petnaestu postaju – postaju uskrsnuća iz groba.

Na kraju jutarnjeg programa uslijedilo je paljenje zavjetne svijeće. Zavjetnu svijeću Hrvatskog vojnog hodočašća u Lurd zapalio je zapovjednik 29. hrvatskog vojnog hodočašća brigadni general Ivan Raos.

Sastavni dio svakog lurdske hodočašća je i prigoda za pristupanje sakramentu sv. ispovijedi. U popodnevnim satima, hrvatski su hodočasnici, okupljeni u crkvi sv. Bernardice sudjelovali na pokorničkome bogoslužju i sv. ispovijedi. Pokorničko bogoslužje s nagovorom predvodio je biskup Bogdan. Oba vojna biskupa te vojni i policijski kapelani bili su kroz nekoliko sati na raspolaganju hodočascima za osobnu ispovijed.

Križni put na lurdske Kalvariji, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

Križni put na lurdskej Kalvariji, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Križni put na lurdsjoj Kalvariji, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Križni put na lurdskoj Kalvariji, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Križni put na lurdskej Kalvariji, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Paljenje zavjetne svijeće, 11. svibnja 2023.

FOTO: Durand

Petak 12. svibnja 2023. - četvrti dan hodočašća

Četvrti dan hodočašća hrvatski hodočasnici započeli su euharistijskim slavljem u Bazilici Kraljice Svete Krunice. Svetu misu predslavio je vrhbosanski nadbiskup i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić u zajedništvu s vojnim ordinarijem u RH msgr. Jurom Bogdanom, generalnim vikarom Vojnog ordinarijata u RH don Markom Medom, vojnim i policijskim kapeanima i drugim svećenicima.

Osvrnuvši se na pročitano evanđelje po Ivanu o Isusovoj zapovijedi ljubavi (Iv 15, 12-17), nadbiskup Vukšić u propovijedi je istaknuo da Isus nije došao ukinuti starozavjetni Zakon, već ga je došao ispuniti (usp. Mt 5, 17-18). Zakon i njegove zapovijedi pronalaze svoj potpuni smisao i ispunjenje u Isusu. Krist ispunja Zakon ponajprije svojim djelima jer On na savršen način vrši Zakon i njegove zapovijedi. No, On također ispunja Zakon svojom riječju jer riječima Zakona daje novi duhovni smisao i značenje. Tako, dok u Starome zavjetu čitamo zapovijed „Ljubi bližnjega kao samoga sebe“ (Lev 19, 18), Krist upotpunjuje značenje ove zapovijedi riječima: „Ovo je moja zapovijed: ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio! Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za svoje prijatelje.“ (Iv 15, 12-13) Kršćanska ljubav znači ljubiti kao što nas je Krist naučio i kao što je on činio. Za nas ljubav izvire iz Isusova boravka na zemlji, iz njegovih riječi i djela. U tom smislu kršćanski ljubiti znači nasljedovati Krista u njegovim riječima i u njegovim djelima. Tijekom svete mise održana je i obnova i blagoslov bračnih zavjeta za bračne parove.

Poseban događaj ovoga dana bilo je odavanje počasti svim poginulim vojnicima na Trgu Esplanade. Ova svečanost u kojoj je sudjelovalo i hrvatsko izaslanstvo ima značaj-

no mjesto u vojnom hodočašću. Simbolično okupljanje predstavnika svih vojski koje sudjeluju u hodočašću budi sjećanje, ali i nadu. Molitvom, šutnjom i glazbom odali su počast svim poginulim vojnicima, a posebice se molilo za mir u svijetu.

U poslijepodnevnom satima održana je međunarodna konferencija za visoke uzvanike na temu: „Ukrajina. Komunikacijski rat. Rat dezinformacijama.“

Svečano otvorenje 63. međunarodnog vojnog hodočašća započelo je u 21 sat. Svečanom povorkom orkestara, stjegova i izaslanstava četrdesetak zemalja u Bazilici svetog Pija X. u Lurdu obilježen je početak 63. međunarodnog vojnog hodočašća (Pelerinage militaire international) pod geslom „Želim da ovdje izgrade kapelicu“.

U prvom dijelu programa - svečanom mimohodu, u Baziliku su redom ulazili vojni orkestri te izaslanstva sa stjegovima zemalja prisutnih na hodočašću. Tijekom nastupa Orkestra HV-a, kadeti s Hrvatskog vojnog učilišta i polaznici Policijske akademije razvili su hrvatsku zastavu sa kninske tvrđave. Tijekom ceremonije otvaranja mladi vojnici i redarstvenici iz cijeloga svijeta gradili su simboličnu kapelicu u znak zajedničkog doprinosa svih prisutnih zemalja ovome hodočašću.

Francuski vojni biskup i predsjednik Međunarodnog vojnog hodočašća msgr. Antoine de Romanet pozdravio je sve hodočasnike i istaknuo da je poruka ovogodišnjeg Međunarodnog vojnog hodočašća da smo svi pozvani graditi Crkvu i jačati kršćansku obitelj. Ovaj poziv je osobito značajan danas kada se Europa i svijet nalaze pred velikim izazovima, suočeni s ratom i stradanjem. Pročitana je i prigodna poruka pape Franje te je upaljena svijeća 63. međunarodnog vojnog hodočašća u Lurdu.

Sveta misa u Bazilici Kraljice Svete Krunice, 12. svibnja 2023. FOTO: MORH/D. Jonjić

FOTO: MORH/D. Jonjić

FOTO: MORH/D. Jonjić

Otvorenje 63. međunarodnog vojnog hodočašća u Bazilici svetog Pija X., 12. svibnja 2023.

FOTO: Durand

Subota 13. svibnja 2023. - peti dan hodočašća

U jutarnjim satima hodočasnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine slavili su svetu misu u Bazilici sv. Pija X. Svetu misu je predslavio vojni biskup u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s vrhbosanskim nadbiskupom i apostolskim upraviteljem Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomom Vukšićem, generalnim vikarom Vojnog ordinarijata don Markom Medom i ostalim svećenicima.

Ova misa je na poseban način bila posvećena obiteljima i ljubavi u obitelji, rekao je u uvodu msgr. Jure Bogdan. U homiliji je podsjetio na riječi iz svetog Evanđelja koje čitamo u subotu V. Vazmenog tjedna, o večeri tijekom koje se Isus oprašta od svojih učenika, koji nisu svjesni trenutka da već idući dan u isti sat On neće biti među živima. Ukazao je na Isusove riječi, koje su ostale duboko upisano u njihovo srce: "Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije nego vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio; no budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi." Biskup Bogdan je rekao da je riječ *svijet* ključni pojam u ovoj Isusovoj poruci i nastavio: "U Svetom pismu riječ *svijet* je višeznačna. Svijet je izvrsno djelo što ga je Bog na početku stvorio djelatnošću svoje Riječi. Taj svijet trajno svjedoči o Bogu. Bilo bi ipak krivo previsoko ga cijeniti, jer ga čovjek pravom vrijednošću daleko nadilazi", rekao je i zaključio da se valja sjetiti da je, nakon stvaranja vidljivog i nevidljivog svijeta, vrhunac stvaranja upravo čovjek.

Biskup Bogdan objasnio je pojam *svijeta* opisanog u Ivanovu evanđelju, gdje sveti Ivan kaže što je god svjetovno, požuda tijela i oćiju i oholost života, nije od Oca, nego od svijeta. Svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje dovijeka". Isus nas želi jasno upozoriti na realnost takvog svijeta i života

u njemu, rekao je podsjetivši da je život po zakonu Kristovu trajna borba u kojoj nitko od nas neće ostati neokrznut. Druga poruka evanđelja je da slijediti Isusa znači dijeliti njegovu sudbinu, znači živjeti vrijednosti koje su često suprotstavljene današnjem svijetu. Slijediti Isusa i Njegovo evanđelje nije nikada bilo lagano i bez izazova. Taj put je uvijek bio i ostaje teži put, „uski put“. Biskup Bogdan je rekao da papa Franjo često poziva da se ne suobličujemo s mentalitetom ovoga svijeta, već da je u središtu našega života Isus. Papa nas poziva na promjenu mentaliteta obraćanjem: „Stoga je svaki trenutak našega života dragocjeno vrijeme za ljubav prema Bogu i bližnjemu, da tako uđemo u vječni život.“

Zaključujući propovijed, biskup Bogdan je rekao da se nalazimo u gradu svete Bernardice u Marijinom Lurdu. „Njezin život nam je primjer istinskog života po logici Krista i stoga je primjer borbe i, po Kristu – koji se združuje i poistovjećuje sa svojim – izvoje-vane pobjede“.

U nastavku dana biskup Bogdan je u pratnji zapovjednika 29. Hrvatskog vojnog hodočašća brigadnog generala Ivana Raosa i drugih visokih predstavnika obišao vojni kamp gdje je bilo smješteno 50-ak hrvatskih vojnika.

U gradu su toga dana bila razna događanja. Održan je **festival glazbe** na kojem su sudjelovali vojni orkestri raznih zemalja, među kojima i Orkestar HV-a. Kod Prerije, nasuprot Spilje ukazanja, održano je međunarodno **sportsko natjecanje** u kojem su sudjelovali hrvatski ratni vojni invalidi, kadeti HVU-a i polaznici Policijske akademije. U 17 sati u Bazilici svetog Pija X. održana je **euharistijska procesija** u kojoj je sudjelovala i povorka zastava zemalja prisutnih na međunarodnom vojnom hodočašću. Vojnici iz cijeloga svijeta tamo su se okupili u tihoj molitvi i klanjanju pred Presvetim Oltarskim Sakramentom.

FOTO: Durand

FOTO: Durand

Susret Vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana s vojnicima u vojnom kampu, 13. svibnja 2023. FOTO: MORH/D. Jonjić

Odavanje počasti svim poginulim vojnicima na Trgu Esplanade, 12. svibnja 2023.

FOTO: Durand

Orkestar HV-a sudjelovao je na festivalu glazbe, 13. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Međunarodno sportsko natjecanje u kojem su sudjelovali hrvatski ratni vojni invalidi, kadeti HVU-a i polaznici Policijske akademije, 13. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Marijanska procesija sa svijećama i s kipom Gospe lurdске, 13. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Vrhunac toga dana bila je **marijanska procesija sa svijećama i s kipom Gospe lurdске**. U procesiji su sudjelovali svi hodočasnici 63. međunarodnog vojnog hodočašća – biskupi, svećenici, vojnici, redarstvenici, ratni veterani i ranjenici, njihove obitelji, predstavnici civilnih vlasti i drugi hodočasnici iz cijeloga svijeta. Procesija hodočasnika s upaljenim svijećama krenula je od Prerije prema Trgu Esplanade moleći pritom otajstava krunice na više jezika. U marijanskoj procesiji sudjelovali su i hrvatski vojnici, policajci, hrvatski ratni vojni invalidi i branitelji, vatrogasci i drugi hodočasnici. Molitve i pjesme mogle su se čuti i na hrvatskome jeziku. Uz izvođače sa svih strana svijeta, klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“ i Policijska klapa „Sv. Mihovil“ pridonijeli su ovoj svečanosti svojim izvedbama. Kadeti Hrvatske vojske i polaznici Policijske akademije sudjelovali su nošenjem baklji. Noseći baklje, simbolično su razmicali tamu i obasjavali sve oko sebe svjetlom vjere i dobra.

Plato svetišta bio je ispunjen vojnim hodočascima iz više od četrdeset zemalja svijeta ujedinjenih u zajedničkoj molitvi.

Nedjelja 14. svibnja 2023. - šesti dan hodočašća

Kao središnja svečanost 63. Međunarodnog vojnog hodočašća, slavljena je **međunarodna sveta misa** u Bazilici sv. Pija X. Misu je predvodio vojni nadbiskup u SAD-u msgr. Timothy Paul Andrew Broglio u zajedništvu s vojnim biskupima među kojima su bili vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan i vrhbosanski nadbiskup i apostolski upravitelj Vojnog ordinarijata u BiH msgr. Tomo Vukšić, te vojnim i policijskim kapelanim i svećenicima iz cijeloga svijeta. Propovijedao je francuski vojni biskup, predsjednik Međunarodnog vojnog hodočašća msgr. Antoine de Romanet.

U propovijedi se msgr. De Romanet osvrnuo na povezanost ljubavi i zapovijedi iz navještenog

Evandjelja: „Ako me ljubite, zapovijedi ćete moje čuvati.“ (Iv 14, 15) Biskup je naglasio da ljubav nije samo osjećaj, već svjesno djelovanje u odnosu prema drugima. Ljubav ne proizlazi samo iz osjećaja, nego i iz osobne odluke. Nije samo strast, već prije svega svjesno djelovanje koje može na poseban način rasvijetliti naš odnos prema bližnjima. Takva ljubav veže se uz poslušnost koju nam sam Krist Gospodin pokazuje u svom odnosu prema Ocu. Riječ je, dakle, o prihvatanju Očevih zapovijedi i ljubavi kao milosti u koju predajemo svoju volju poput djeteta koje razumije da zapovijedi njegovih roditelja služe njegovom dobru. Stoga poslušnost Božjim zapovijedima nije ograničenje slobode, već način da razvijemo našu pravu prirodu. Biti kršćanin znači prepoznati Isusa kao most između neba i zemlje, prihvatiti da nas Bog ljubi i djelovati iz ljubavi u skladu s Njegovom voljom. Duhovni život je kombinacija milosti i volje - prednji pogon je milost, a stražnji pogon je volja. Stoga je potrebno povezati ljubav i zapovijedi na način da se s izvanjskih

pravila i zapovijedi prijeđe na unutarnju svijest i osobne odluke kako bismo se oslobodili ropstva grijeha i postali zaista slobodni, rekao je francuski vojni biskup.

Na misisu, među mnoštvom sudionika 63. međunarodnog vojnog hodočašća sudjelovali i hodočasnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

U poslijepodnevним satima održana je **svečana završna ceremonija**. Počela je mimohodom vojnih postrojbi svih zemalja sudionica sa stjegovima i uz pratnju vojnih orkestara. Tijekom ove ceremonije hodočasnici su pjesmom i molitvom zahvalili Bogu za sve primljene milosti tijekom ovog hodočašća. Simboličnim gašenjem zavjetne svijeće, koju je ugasio francuski vojni biskup msgr. Antoine de Romanet, završeno je 63. međunarodno vojno hodočašće u kojem je sudjelovalo oko 14 000 hodočasnika iz više od četrdeset zemalja svijeta. Najavljeno je i 64. međunarodno vojno hodočašće koje će se održati 24., 25. i 26. svibnja 2024. godine.

Svečanost zatvaranja 63. Međunarodnog vojnog hodočašća u Bazilici sv. Pija X., 14. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Završetak 63. međunarodnog vojnog hodočašća, 14. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Ponedjeljak i utorak 16. i 17. svibnja 2023. – povratak u Hrvatsku

U ranim jutarnjim satima, u ponedjeljak 16. svibnja, hrvatski hodočasnici slavili su svetu misu pred Spiljom ukazanja. Svetu misu predvodio je vojni ordinarij RH msgr. Jure Bogdan. Duhovno okrijepljeni nakon svete mise, smjestili su se u autobuse i započeli povratak u Hrvatsku. Tijekom putovanja iz Lurda, u utorak 17. svibnja, hodočasnici su posjetili Padovu gdje su obišli Svetište sv. Leopolda Bogdana Mandića. Hodočasnici su mogli vidjeti ispovjedaonicu gdje je 33 godine sv. Leopold provodio najveći dio dana u podjeljivanju sakramenta sv. ispovijedi, u duhovnom razgovoru s vjernicima i u tihoj molitvi. Nasuprot ispovjedaonice nalazi se grob u kojem počiva neraspadnuto tijelo sv. Leopolda Bogdana Mandića. Grob godišnje posjeti mnoštvo hodočasnika. Svetu misu predvodio je generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, a u propovijedi je hodočasnicima poručio: „Neka darovi Lurda ostanu u vama i neka drugi primijete da ste

se, barem malo, promijenili nabolje.“ Nakon svete mise, hodočasnici su imali priliku obići Baziliku sv. Antuna Padovanskog, Baziliku sv. Justine i središnji padovanski trg.

Po dolasku u Zagreb u popodnevnim satima hodočasnici su se okupili na zahvalnu molitvu u Crkvi Uzvišenja Svetog Križa na zagrebačkom Sigetu. Molitvu zahvale u 17 sati predvodio je vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj msgr. Jure Bogdan. Biskup je zahvalio svima koji su doprinijeli organizaciji i realizaciji hodočašća.

U svom završnom obraćanju, zapovjednik 29. hodočašća brigadni general Ivan Raos uputio je zahvalu svim sudionicima hodočašća na osobnom doprinosu i na dostojanstvenom predstavljanju naše domovine pred hodočasnicima koji u Lourdes dolaze iz cijelog svijeta. Ovaj 29. hodočasnički put katoličkih vjernika hrvatskih vojnika, policajaca i branitelja zaključen je blagoslovom hodočasnika te zahvalnom pjesmom Tebe Boga hvalimo. Potom su se hodočasnici uputili svojim domovima diljem Hrvatske.

Misno slavlje u Crkvi sv. Leopolda Bogdana Mandića u Padovi, 16. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

Zahvalna molitva u Crkvi Uzvišenja Svetog Križa na zagrebačkom Sijetu, 16. svibnja 2023.

FOTO: MORH/D. Jonjić

PROSLAVLJEN DAN VOJNE KAPELANIJE MARIJE POMOĆNICE U ĐAKOVU

Misno slavlje povodom Dana vojne kapelanije „Marija pomoćnica“ u Đakovu, 24. svibnja 2023.

Vojna kapelanija u Đakovu „Marija pomoćnica“ proslavila je 24. svibnja ove godine svoju nebesku zaštitnicu. Svetu misu povodom Dana kapelanije predvodio je vojni ordinarij u RH msgr. Jure Bogdan. Msgr. Jure Bogdan je svima čestitao blagdan Marije pomoćnice i Dan vojne kapelanije. U propovijedi je istaknuo kako je Isus utemeljio svoju Crkvu na dvanaestorici apostola. Nakon Uzašašća, jedanaestorica su zajedno s njegovom majkom nastavili moliti Duha Svetoga kojega je obećao, Duha koji će ispuniti njihova srca i dati im snagu da nastave njegovo djelo. Učenici su naime bili svjesni da zbog svojih ljudskih ograničenosti i nedostataka trebaju Božju pomoć.

Biskup je rekao: „U Devetnici Duhova, nakon svetkovine Uzašašća Gospodinova slavimo blagdan naše nebeske zaštitnice Blažene Djevice Marije, pomoćnice kršćana. Prva poruka koju je uskrsli Krist Gospodin uputio ženama koje su u nedjelju na Uskrsno jutro došle pogledati grob jest: ‘Ne bojte se’. Prilazi im On sam, Uskrsli, sa svojim proslavljenim tijelom i veli im: ‘Ne bojte se’. Preko žena - Marije Magdalene i druge Marije - taj pozdrav Gospodin upućuje i svima nama. Svima nama On govori: ‘Ne bojte se!’ Ove dvije žene na grob su Gospodnji došle, u osvit prvog dana u tjednu. Došle su tužne i žalosne zbog Učiteljeve smrti, jer na grob se ne dolazi radovati nego tugovati.

Došle su sa svojim strahovima i tegobama. Došle su zasigurno razočarane, jer je Učitelj život tako tragično završio. One nakon njegove smrti na križu nisu imale vremena niti da mu iskažu počast kakvu su Židovi iskazivali svojim pokojnicima, jer se približavala subota. I zato sada dolaze na grob s nakanom da pomažu Isusovo mrtvo tijelo. Ali, što se događa? Anđeo Gospodnji im navješćuje da je Isus Raspeti i na križu umrli, koga su one tražile - uskrsnuo! A onda im se i On sam, uskrsli Gospodin, ukazuje. I sve se mijenja. Odlazak na grob, postaje susret sa novim životom. Grob više nije mjesto tugovanja, nego neizmjerne radosti. Tužni i diskretni odlazak na grob koji je trebao biti zavijen tišinom i orošen suzama transformira se, završava povratkom ispunjenim radošću, u hitnji da se taj susret i poruka prenese drugima. Grob je prazan, Isus je živ; praznina je ispunjena životom, štoviše puninom života, smrt više nema posljednju riječ. Gospodin nas susreće i hrabri, poručuje nam: 'Ne bojte se!'.

I mi smo u našem životu često poput ovih dviju žena. I tužni i slomljeni i razočarani, obeshrabreni. Teško nam je, i život nas sa svih strana pritišće svojim tegobama i izazovima. I mi često odlazimo na mjesta našeg tugovanja, jer smo ljudi i sve nas ono teško i tragično duboko dira. Ali na tom našem putovanju prilazi nam živi, Uskrsli Gospodin, i poručuje nam: 'Ne bojte se'. On je živ, On je s nama, prilazi nam, hrabri nas i tješi. Tješi nas onom utjehom kojom nas može utješiti samo Bog!"

Biskup je zatim govorio o blagdanu Marije Pomoćnice: „Ovaj Gospin blagdan Marije Pomoćnice ima osobito snažnu baš tu dimenziju: dimenziju utjehe i ohrabrenja, dimenzi-

je ponovnog pronalaska smisla i ponovnog pronalaska života i životne nade, tjelesnog i duhovnog ozdravljenja. Marija, Isusova Majka, ona Bezgrješna Djevica poznaje, prima i svome Sinu posreduje naše molitve, naše želje, naše nakane. Ona je onaj, grad Božji u kojemu pravednost prebiva. Ona, koja je u svojem krilu začela i nosila Božjeg Sina i tako doista postala, Šator Božji s ljudima- ona to najbolje zna!

Draga braćo i sestre, ovo razmišljanje o Blaženoj djevici Mariji koja je suputnica svih kršćana, potiče nas da nastavimo apostolski živjeti u vjeri, moliti i djelovati u svome životnom poslanju, a ona koja je posrednica, zagovornica i pomoćnica neka nam u tome pomogne", zaključio je propovijed vojni biskup.

Prigodnim riječima vlč. Vladislav Mandura od srca je zahvalio na molitvenom zajedništvu biskupu, svećenicima, zamjeniku zapovjednika vojarne, časnim sestrama, te svima koji su sudjelovali u pripremi i proslavi Dana vojne kapelanije.

Biskup Bogdan ponovno je poručio ono što duboko u srcu osjeća, a to su Isusove riječi: "Hrabri budite, ja sam pobijedio svijet" (Iv 16, 33) „Koliko god nam se može činiti u ovome svijetu da nije lagano ostati čovjek kao moralan i etičan kršćanin, ne bojte se, s Marijom koja moli s učenicima i s vjerom u Isusa koji je živ, Crkva je kročila dvadeset stoljeća i ide naprijed. To je vjera naša. Bog je htio nas, danas u ovome prostoru, vremenu, narodu, kao svoje učenike i tu izvršimo svoje poslanje na ljudskoj, profesionalnoj i kršćanskoj razini po savjesti, radeći zajedno sa svojim Bogom u vjeri", zaključio je biskup Bogdan. Misno slavlje svojim pjevanjem uveličale su milosrdne sestre svetog Križa iz Đakova.

24. HODOČAŠĆE VATROGASACA MAJCI BOŽJOJ BISTRIČKOJ

24. hodočašće vatrogasaca u Nacionalno Svetište Majke Božje Bistričke, 28. svibnja 2023.

FOTO: HVZ

U nedjelju 28. svibnja 2023., u Nacionalnom Svetišu Majke Božje Bistričke održano je tradicionalno 24. hodočašće vatrogasaca na kojem je sudjelovalo velik broj vatrogasaca iz cijele Hrvatske. Domaćini hodočašća bili su vatrogasci Vatrogasne zajednice Istarske županije uz potporu Vatrogasne zajednice Krapinsko-zagorske županije.

Uz vatrogasce, hodočašću i misnom slavlju su prisustvovali izaslanik Predsjednika Republike Hrvatske i savjetnik Predsjednika za nacionalnu sigurnost Dragan Lozančić, izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora i saborska zastupnica Marijana Petir, izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske ministrica poljoprivrede Marija Vučković, izaslanik ministra obrane Josip Cigula, župan Istarske županije Boris Miletić, župan Krapinsko-zagorske županije Željko Kolar, državni tajnik u Ministarstvu poljoprivrede Zdravko Tušek, izaslanik Ministarstva unutarnjih poslova Darko Majstorović, načelnik

Općine Marija Bistrica Josip Milički i predsjednik Općinskog vijeća Teodor Švaljek, predsjednik Gasilske zveze Slovenije Janko Cerkvenik, zamjenik predsjednika Hrvatske vatrogasne zajednice i zapovjednik Vatrogasne zajednice Istarske županije Dino Kozlevac te predsjednik i zapovjednik Vatrogasne zajednice Krapinsko-zagorske županije Stjepan Skuliber i Marijan Lovrenčić. Prije svete mise održano je postrojavanje hodočasnika i svečani mimohod prema crkvi na otvorenom „Blaženi Alojzije Stepinac“ uz pratnju vatrogasnog puhačkog orkestra. Svečanu svetu misu predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. S biskupom su u koncelebraciji bili rektor svetišta vlč. Domagoj Matošević i drugi svećenici.

„Draga braćo i sestre, poštovani i dragi vatrogasci. Danas ste se okupili u Hrvatskom nacionalnom svetišu Majke Božje Bistričke kako biste svoj život i srce, svoje obitelji i prijatelje preporučili Blaženoj Djevici Mari-

ji. Kada nešto predamo Mariji, možemo biti sigurni da se nalazi u najboljim rukama jer Marija sve što ima prikazuje svome božanskom Sinu Isusu Kristu. Zato pred Majku Mariju uvijek stupamo otvoreno i iskreno, konkretno i pouzdano“, rekao je na početku propovijedi msgr. Bogdan.

Zatim je biskup počeo govoriti o svetkovini Duhova: „Danas slavimo svetkovinu Duhova. Duh Sveti silazi nad apostole pedeseti dan nakon Isusova uskrsnuća. Ispunilo se Isusovo obećanje da će poslati Branitelja koji će ostati s njima zauvijek. U tome času su apostoli osnaženi, osjetili su čudesnu duhovnu snagu. Duh Sveti je sišao nad apostole da ih pročisti od svega što je u njima odisalo zemaljskim i svjetovnim interesima. Duh Sveti je sišao nad apostole i svetom je vatrom spalio u njima svaki strah i malodušje. Zapalio je u njima oganj koji se više ne gasi. Oni su tada postali neustrašivi, u njima je nestalo svake bojazni. Dok su se prije zatvarali i puni straha očekivali istu patnju koja je zadesila njihova Učitelja (...) Isus učenike šalje da naviještaju spasenjsku poruku i svijetu donose mir, kao što

su i sami primili. ‘Kao što je mene poslao Otac i ja šaljem vas... Primite Duha Svetoga.’ (Iv 20,21-22) Duh Branitelj bit će s njima. Apostoli izlaze iz skrovišta u javnost da svim narodima navijeste Radosnu vijest, život, smrt i uskrsnuće svoga božanskog Učitelja. Zapaljeni ognjem Božje ljubavi i milosti više se ne plaše trpljenja ni smrti. Osnaženi Duhom Svetim hrabro propovijedaju Kristov nauk spasenja.“

Vojni ordinarij potom je istaknuo kako svaki kršćanin posjeduje darove Duha Svetoga koje treba koristiti kako bi pomogao drugima: „Posjedujemo tolike primljene darove kako bismo se lakše ostvarili i bili od pomoći drugima. Nismo ih ničim zaslužili, besplatni su dar Božji. Svaki dar traži zahvalnost od onoga koji ga prima. Božji darovi ponajviše. Ne smiju se zanemariti, zakopati ni prokockati. Posebice ne smiju biti zloupotrebljeni, na osobnu propast ili propast drugih. Koliko li samo nevolje i tuge zbog zloupotrebe darova! Koliko li izgubljenih i očajnih! Koliko besmisla u mladima koji ne znaju cijeniti svoje darove i dostojanstvo, pa to olako prosipaju i izlažu na tržnici današnjega svijeta koja

24. hodočašće vatrogasaca u Nacionalno Svetište Majke Božje Bistričke, 28. svibnja 2023.

FOTO: HVZ

24. hodočašće vatrogasaca u Nacionalno Svetište Majke Božje Bistričke, 28. svibnja 2023.

FOTO: HVZ

podjednako trguje s vrednotama i nevrednotama, sa svetinjama i profanosti. Vaga na kojoj su tijelo i duh toliko oprečni i suprotstavljeni. Tržnica svijeta koja ne brine za istinu, ne traži je i ne cijeni. Tržnica svijeta na kojoj se ne nalazi vjernost nego nevjera, i to u svim mogućim pojavama, a dobrota se kupuje ispod cijene! Bez velikodušnosti, uslužnosti, blagosti i uzdržljivosti, s neprijateljstvima, svađama, ljubomorom, srdžbama, razdorama, zavišću, pijančevanjima, vraćanjima, idolopoklonstvima. Tržnica svijeta na kojoj je ljubav daleko najpotrošeniji pojam o kojemu svi govore i u čiju se vrijednost svi zaklinju. Koliko li boli zbog neiskrenih, lažnih ljubavi! Koliko li tek boli i razočaranja zbog odbacivanja Duha i slijepa držanja tijela i tjelesnosti, nečistoća i razvrata, očitih djela tijela, kako ih naziva sv. Pavao. Kako onda naći radost i mir?" Biskup Bogdan završio je propovijed riječima: „Pedeseti dan nakon uskrsnuća Isus šalje učenicima obećanoga Duha Svetoga. Poput ognja i vihora Duh kojega primaju

ruši u njima sve što je staro, skučeno, nijemo i bojažljivo te ih vodi u ostvarivanje zadaće koju im je Krist povjerio. Do tada prestrašeni učenici izlaze van i propovijedaju uskrsloga Krista, ne bojeći se ničega. Mnoštvo koje ih je slušalo tražilo je da se krsti. Pa se s pravom kaže da je na današnji dan rođena Crkva... Neka nas zahvati oganj Božje ljubavi i milosti, oganj Duha Svetoga, i u nama sažee sve što je nevaljalo. Neka dah Duha Svetoga, vjetar, zapuše i donese svježinu i pročisti naše živote. Neka nam Duh Sveti bude nadahnuće da govorimo novim jezicima ljubavi, praštanja i mira. Neka i nas zahvati svojom snagom i sruši sve ono što nije Božje.“

Nakon svete mise, održan je križni put. Misu je pjevanjem uvećao domaći župni zbor iz Marije Bistrice, a vatrogasce je u procesiji dopratio Puhački orkestar DVD Špičkovina. Klapa Hrvatske vatrogasne zajednice "Sveti Florijan" otpjevala je državnu i vatrogasnu himnu.

SVETA MISA POVODOM DANA HRVATSKE VOJSKE I DANA HRVATSKE KOPNE NE VOJSKE

Sveta misa u crkvi „Sveta Mati Slobode“ na zagrebačkom Jarunu, 28. svibnja 2023.

Povodom obilježavanja Dana Hrvatske vojske, Dana Hrvatske kopnene vojske i 32. obljetnice ustrojavanja Hrvatske vojske, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predslavio je svetu misu u nedjelju 28. svibnja 2023. u crkvi „Sveta Mati Slobode“ na zagrebačkom Jarunu. U koncelebraciji s biskupom bili su generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajič, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić i vojni kapelan don Danko Bizjak.

U euharistijskom slavlju su sudjelovali izaslanik Predsjednika RH i savjetnik Predsjednika za obranu general bojnik Ivica Olujić, izaslanik Predsjednika Hrvatskog sabora i potpredsjednik Hrvatskog sabora Ante Sa-

nader, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ministar obrane Mario Banožić, načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj, državni tajnici, generali, pripadnici Hrvatske vojske, predstavnici generalskog zbora, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, obitelji poginulih, nestalih i umrlih hrvatskih branitelja, vjernici župljani. Liturgijsko pjevanje predvodila je klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“.

Polazeći od misnih čitanja biskup je rekao da nas današnje evanđelje vraća na dan Uskrsa i pokazuje nam uskrslog Isusa koji se pojavljuje u dvorani Posljednje večere gdje su se učenici sklonili. Bili su u strahu za vlastiti

život. Isus je ubijen kao razbojnik, raspet na golgotskome brdu između dva razbojnika. I bojali su se sada za sebe jer su mislili da su oni sljedeći na redu. Isus staje u njihovu sredinu i govori im: „Mir vama!“ Te prve riječi koje izgovara uskrsli Gospodin nešto su više od pozdrava, one označavaju oprostjenje učenicima koji su Isusa u trenucima njegove muke napustili. To su riječi pomirenja i opraštenja. Mi također želimo mir drugima, opraštamo i ujedno tražimo oprostjenje. Isus nudi svoj mir onim učenicima koji se boje, kojima je teško povjerovati čak i ono što su vidjeli svojim očima. Isus uvijek oprašta i daje svoj mir, Isus se nikada ne umara opraštajući. Biskup je nastavio propovijed istaknuvši da je Isus dao apostolima poslanje da nastave njegovo djelo na zemlji: „Kao što mene poslao Otac i ja šaljem vas!“ (Iv 20,21) Kako bi izvršili to poslanje, Isus daje apostolima svo-

jega Duha. U evanđelju se kaže: „To rekavši, dahne u njih i kaže im: ‘Primitite Duha Svetoga.’“ Duh Sveti je oganj koji spaljuje grijeh i čini muškarce i žene novim ljudima. To je vatrena ljubav kojom će učenici moći zapaliti svijet, ljubav i nježnost koja najviše ljubi siromašne, isključene i obespravljene. U sakramentima krštenja i potvrde svi smo primili od Duha Svetoga njegove darove. Duh Sveti nama, kao i apostolima, daje jakost da izađemo izvan naših „zidova dvorane Posljednje večere“ i da hrabro navještamo Krista.

Nakon svete mise sudionici misnog slavlja uputili su se u procesiji do spomen-obilježja „Pietà Croatica“, gdje su visoki uzvanici uz mirozov položili vijence i zapalili svijeće za poginule i preminule hrvatske branitelje, odavši im počast i zahvalu, a biskup Bogdan je izmolio molitvu odrješenja.

Polaganje vijenaca za poginule i preminule hrvatske branitelje kod spomenika „Pietà Croatica“, 28. svibnja 2023.

DAN POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI EUZEBIJE I POLION“

Policijska kapelanija „Sv. Euzebije i Polion“ Policijske uprave vukovarsko-srijemske dana 29. svibnja 2023., svečanim je euharistijskim slavljem u župnoj crkvi Presvetog Imena Marijina u Vrbanji, proslavila svoje nebeske zaštitnike. Misno slavlje predvodio je biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić, u zajedništvu s vojnim kapelanima fra Matom Vincetićem i don Vladislavom Mandurom, te policijskim kapelanima fra. Ivicom Pavlovićem i don Ivanom Begovićem, te domaćim župnikom vlč. Matijom Aušićem.

Na početku misnog slavlja domaći župnik Matija Anušić pozdravio je sve nazočne i policijskim službenicima uputio čestitke povodom proslave dana policijske kapelanije. Biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić, u propovijedi je istaknuo da su sveti Euzebije i Polion ranokršćanski mučenici iz rimskog razdoblja, te da svjedočanstvo i mučeništvo njih dvojice ne slabi niti s vremen- skim protekom i odmakom koji se mjeri stoljećima.

Uputio je potom čestitke povodom desete obljetnice postojanja policijske kapelanije sv. Euzebija i Poliona u PU vukovarsko-srijemskoj, kapelanu don Ivanu Begoviću i načelniku policijske uprave Anti Zovaku sa suradnicima, te policijskim službenicima i djelatnicima Policijske uprave vukovarsko-srijemske.

Nadalje, istaknuo je da slika pšeničnog zrna koje umire kako bi donijelo obilat rod iz evanđeoskog odlomka, nije daleka ni nama i nije teško razumljiva. Potvrđena je u nebrojenim svjedocima vjere, svecima, mučenicima svih poziva i zanimanja. Istaknuo je da nema spasa bez trpljenja i žrtve, koje dobivaju svoj pravi smisao samo u vjeri u neprolaznost.

Također istaknuo je da je posao koji obavljaju policijski službenici zahtjevan i težak, da je potrebna velika hrabrost, snaga i dosljednost s puno odricanja i žrtve, te da je časno služiti drugima i svojoj domovini, pa i kada se čini da izostaje i najmanji osjećaj zahvalnosti. S toga je iskoristio prigodu da zahvali djelatnicima PU vukovarsko-srijemske, na svemu dobrom što čine, izrekavši im blagoslov, da ih prati zagovor svetih mučenika Euzebija i Poliona da i dalje budu na ponos drage nam domovine Hrvatske. Na kraju s osobitim osjećajem zahvalnosti, prisjetio se svih poginulih branitelja i preminulih policijskih službenika i djelatnika PU vukovarsko-srijemske.

Prije završnoga blagoslova, policijski kapelan Policijske kapelanije „Sv. Euzebije i Polion“ PU vukovarsko-srijemske don Ivan Begović, kratko i prigodno se obratio riječima zahvale svim prisutnima na svetoj misi, koji su svojom nazočnošću uveličali svečanost obilježavanja blagdana sv. Euzebija i Poliona.

PROLJETNI SUSRET DJELATNIKA VOJNOG ORDINARIJATA U VALBANDONU

Sudionici proljetnog susreta u Svetištu Majke Božje Trsatske u Rijeci, 15. lipnja 2023.

Proljetni formativni susret djelatnika Vojnog ordinarijata i pomoćnika policijskih i vojnih kapelana, održan je od utorka 13. do petka 16. lipnja 2023. u policijskom odmaralištu Valbandon kod Pule. Susret je započeo u utorak, 13. lipnja u večernjim satima okupljanjem sudionika u Valbandonu.

U srijedu 14. lipnja, drugi dan susreta započeo je jutarnjim misnim slavljem u kapelici bl. Miroslava Bulešića koje je predvodio biskupski vikar za pastoral u MORH-u i Oružanim snagama RH don Slavko Rajič u zajedništvu s vlč. Josipom Bošnjakovićem, profesorom na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu i psihoterapeutom. Vlč. prof. Josip Bošnjaković održao je prvo predavanje na temu „Otkrivati ljepotu Boga kako bi nam se obnavljale snage za život i za rad“.

Istaknuta je važnost razvijanja suosjećajne ljubavi i prepoznavanje druge osobe kao subjekta.

Drugo predavanje pod naslovom „Jesmo li laici?“ održala je Elizabeta Matuzović - teologinja, bračna i obiteljska savjetnica, sveučilišna specijalizantica supervizije u psihosocijalnom radu. Govorila je o identitetu vjernika laika kao svojevrsnom pozivu na djelovanje. Laici su pozvani od Boga, da radeći svoje uobičajene poslove, vođeni duhom Evanđelja posvećuju svijet iznutra, poput kvasca (LG 31).

Treće predavanje „Izazovi u razumijevanju i pristup fenomenu nasilja“ održala je Suzana Matošević, teologinja, bračna i obiteljska savjetnica, sveučilišna specijalizantica psihosocijalnog pristupa u socijalnom radu.

Čovjek je stvoren na sliku Božju i ima težnju biti dobar. Ipak, povijest čovjeka prepuna je napetosti i sukoba, a narušeni odnosi među ljudima kulminiraju do destrukcije, straha i nasilja. Bitno je izgraditi sposobnost da sagledavamo sami sebe i svoju odgovornost jer svi ponekad možemo biti žrtve, a isto tako i počinitelji nasilja. Nasilje ostavlja posljedice na psihofizičko stanje osobe i na obitelj. Stoga je nužno uvijek pronalaziti modele za rješavanje problema i suzbijanje nasilja.

Završno predavanje na temu „Suočavati se sa zlostavljanjem u Crkvi“ održao je prof. Bošnjaković. Predstavio je dva priručnika za učitelje, odgojitelje i pastoralne radnike koja je 2023. izdala HBK. Govorio je također i o pet koraka za pomoć zlostavljanim osobama.

Trećeg dana susreta održano je studentsko putovanje u Rijeku prilikom kojeg se sudjelovalo na proslavi Dana policijske kapelanije „Sveti Vid“ u PU primorsko-goranskoj. Svetu misu predslavio je msgr. Jure Bogdan, vojni ordinarij u RH u dominikanskoj crkvi sv. Jeronima u Rijeci. Uz biskupa Bogdana, koncelebrirali su biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajič, dekan riječkog i splitskog policijskog dekanata don Ilija

Jakovljević i don Darko Poljak, vojni kapelan don Branko Čagelj i policijski kapelan domaćin pater Kristijan Dominik Gerbic OP.

Msgr. Bogdan u homiliji se osvrnuo na život svetog Vida, koji je kao mladić kršćanin podnio mučeništvo za Dioklecijanovih progona. Kršćani su tada stvarali novi mentalitet i nove vrijednosti utemeljene u Isusovoj nauci ljubavi. Vid svjedoči svoju ljubav prema Bogu i ustraje u vjeri do kraja, jer kao kršćanin vjeruje da je smrt prijelaz k Bogu, zato što je Krist uskrsnuo i pobijedio smrt te dokazao kako je čovjek vječan. Stoga je biskup Bogdan pozvao neka živimo ovaj život čestito i izgrađujemo civilizaciju ljubavi jer time kupujemo kartu za vječnost.

Dan je prema rasporedu nastavljen u marijanskom svetištu Gospe Trsatske na Trsatu gdje su djelatnici upoznati s poviješću Svetišta. Posjetili su i kapelu zavjetnih darova. Po završetku obilaska vratili su se u Valbandon. Četvrtog završnog dana susreta, nakon slavlja sv. mise, biskupski vikar don Slavko Rajič, govorio je o aktualnostima i drugim pastoralnim aktivnostima u Vojnom ordinarijatu u kojima surađuju pomoćnici vojnih i policijskih kapelana.

PROSLAVA DANA POLICIJSKE KAPELANIJE „SVETI VID“

Policijska kapelanija „Sveti Vid“ Policijske uprave primorsko-goranske u četvrtak 15. lipnja proslavila je blagdan svojega nebeskog zaštitnika. Svetu misu u dominikanskoj crkvi sv. Jeronima u Rijeci predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan u zajedništvu s biskupskim vikarom za pastoral MORH-a don Slavkom Rajičem, policijskim kapelanom domaćinom fr. Kristijanom Gerbicem OP i drugim vojnim i policijskim kapelanima.

Na svetoj misi su sudjelovali načelnik PU primorsko-goranske Hari Brnad, načelnici

policijskih postaja i drugi djelatnici PU primorsko-goranske, djelatnici iz kurije Vojnog ordinarijata, djelatnici MORH-ova Samostalnog odjela za potporu, djelatnici MUP-ove Samostalne službe za suradnju, pomoćnici policijskih i vojnih kapelana koji su bili na proljetnom formativnom susretu u Valbandonu, kao i drugi vjernici.

Biskup Bogdan u propovijedi je rekao: „Mi slavimo blagdan sv. Vida, mučenika, nebeskog zaštitnika Grada Rijeke i ove policijske kapelanije. Kao što je slučaj i s mnogim

Sveta misa u dominikanskoj crkvi sv. Jeronima u Rijeci, 15. lipnja 2023.

ostalim kršćanskim mučenicima iz ranih kršćanskih vremena, o životu i djelu sv. Vida znamo samo neke podatke koje crpimo iz martirologija sv. Jeronima. Kršćanski mladić Vid, prema martirologiju, podnio je mučeništvo u vrijeme rimskog cara Dioklecijana 15. lipnja 303. godine u gradu Lucani u današnjoj Italiji. U to vrijeme i u našim su krajevima – u Srijemskoj Mitrovici, Vinkovcima, Sisku, Saloni, Poreču i drugim mjestima kršćani također podnijeli mučeništvo. I naša je zemlja također natopljena krvlju mučenika iz ranih vremena kršćanstva.“

„Vida je othranila hraniteljica Kresencija a odgojio ga je učitelj Modest. Oboje su bili kršćani. Oni su u njega usadili vrijednosti kršćanske vjere. Mučeništvo su podnijeli zajedno sa Vidom. Njihovo mučeništvo svjedoči o snazi i čvrstoći vjere kršćanske zajednice iz 3. i 4. stoljeća... Kršćani su u antičkome rimskome svijetu i ambijentu uvodili novi stil života, novu kulturu, novi mentalitet. Stvarali su novi svijet. Oni su ostavljali starog grešnog čovjeka, grešne navike i živjeli iz vjere po načelima evanđelja. Tako su kršćani svojom čestitošću utemeljenoj na Kristovoj nauci o ljubavi, postali nova nada i nova snaga za bolji svijet i za bolju budućnost.“

Biskup je potom objasnio sam pojam mučenika. „Kršćanski mučenici ne mogu se poistovjetiti s pojmom žrtve. Mučenik je žrtva ali on umire in odium fidei, onpodnosi mučeništvo zbog svoje pripadnosti kršćanskoj zajednici i zbog mržnje prema vjeri. Mučenik međutim nikada ne umire s mržnjom prema svojim progoniteljima, on nikada ne proklinje svoje ubojice. U snazi Duha Svetoga mučenici ostaju dosljedni Kristu i njegovu nauku.“

Govoreći o kultu i štovanju sv. Vida, msgr. Bogdan je rekao: „Kada se nekoga podiže na oltar, na čast blaženika ili sveca, to se ne

čini samo kako bi se sačuvao spomen na nekoga čovjeka. Dragi Bog u toj osobi podiže primjer drugima i traži od nas da upoznamo život toga kreposnog čovjeka, mladića, muža ili žene. Sveti Vid je uzor za nasljedovanje. Štovanje sv. Vida širilo se brzo na Istoku i Zapadu, ali i izvan Rimskoga carstva. Danas, nakon mnogo stoljeća, vjernici širom svijeta časte sv. Vida. Njegov primjer privlači i govori nam kako u zgodno i nezgodno vrijeme valja ostati vjeran kršćanskim i vjerničkim idealima.“

Biskup je zaključio propovijed riječima: „Smrt sv. Vida je prijelaz u novi i vječni život. Mi kao vjernici vjerujemo da smrt nije ‘točka’ na kraju rečenice ljudskog života nego ‘zarež’. Koliko god nam se život ponekad može činiti beznačajan, on se nakon smrti ne zaustavlja nego se nastavlja. To nije tako samo zato što bi mi tako željeli ili što tako mislimo nego zato što je Krist tako naučavao. On je pobedio smrt i uskrsnuo od mrtvih. On je tri dana nakon što je boravio u grobu uskrsnuo, i četrdeset se dana ukazivao ženama, Jedanaestorici i drugima i utvrđivao ih u vjeri. Kristovo uskrsnuće je temelj našeg kršćanskog svjetonazora i naše vjere. Svi mi moramo živjeti iz ove vjere. Stvoreni smo za vječnost. Živimo ovaj zemaljski život čestito, kao zajednica vjernika pomažući drugima, širimo kulturu života i pozitivne vrijednosti – čestitost i poštenje. Kao i prvi kršćani time izgrađujemo bolji svijet.“

Biskup je na kraju čestitao policajcima blagdan sv. Vida. Zahvalio im je na svemu dobrome što čine u svojoj službi istaknuvši kako imaju odgovoran posao brinuti se za sigurnost građana. S druge strane, pripadnici policije su također i obiteljski ljudi od kojih se očekuje da istovremeno budu potpuno posvećeni svojoj obitelji i svome poslu. Molimo sv. Vida da im pomogne ustrajati u izvršavanju obiteljskih i policijskih dužnosti.

PROSLAVLJENA SVETKOVINA SV. PETRA I PAVLA U HRVATSKOM RATNOM ZRAKOPLOVSTVU

U četvrtak, 29. lipnja pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske koji su na službi u vojarni „Pukovnik Marko Živković“ na Plesu, proslavili su svetkovinu svojih nebeskih zaštitnika svetih Petra i Pavla i Dan vojne kapelanije.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je biskupski vikar za pastoral MORH-a i OSRH don Slavko Rajič uz koncelebraciju vršitelja

dužnosti vojnog kapelana u Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu o. Zdravka Barića SMM. Na svetoj misi prisustvovali su također načelnik stožera i zamjenik zapovjednika HRZ-a, zapovjednik 91. Krila, zapovjednici bojne nuklearno biološko-kemijske obrane, bojne Veze, bivši zapovjednici, te članovi obitelji poginulih branitelja Hrvatskog ratnog zrakoplovstva.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. ILIJE U PETRINJSKOJ VOJARNI

U četvrtak 20. srpnja 2023. godine u petrinjskoj vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“, svečano je proslavljen Dan vojne kapelanije „Sveti Ilija prorok“. Sveto misno slavlje je predvodio vlč. Domagoj Matošević župnik i rektor Hrvatskog nacionalnog Svetišta Majke Božje Bistričke uz koncelebraciju desetak svećenika. Uz pripadnike hrvatske vojske prisustvovali su i predstavnici policije, vojske, kao i pripadnici obitelji pokojnih branitelja, braniteljskih udruga i drugi uzvanici.

U svojoj propovijedi vlč. Domagoj je govorio o liku i djelu svetog Ilije, kroz što je sve prolazio i da njegov put nije bio lagan. Posebno jer nije bilo ni vrijeme u kojem je živio lako, a on kao prorok Božji je živio autentično svoj poziv usprkos svim nevoljama. Propovjednik je pozvao prisutne da se ugledamo u sv. Iliju i da dostojno živimo poziv na koji smo pozvani usprkos svim nedaćama. Da oslušujemo glas Božji i damo se voditi od Boga upravo poput svetog Ilije. Bog koji je vodio i pratio svetog Iliju će

biti uvijek uz nas, ali mi bi trebali biti i uz Boga. Vlč. Matošević je na kraju propovijedi čestitao pripadnicima kapelanije njihov dan i zaželio da ih njihov nebeski zaštitnik i dalje prati i čuva.

Na kraju misnog slavlja prisutnima se obratio don Branko Čagelj kao kapelan koji je na službi u petrinjskoj vojarni. Zahvalio se misniku vlč. Matoševiću, kao i kolegama svećenicima na velikom odazivu kao i svima prisutnima. Istaknuo je kako se svake godine ide pješice u Mariju Bistricu iz petrinjske vojarne i da mu je izuzetno drago da je rektor svetišta došao i do vojarne na ovaj veliki dan za kapelaniju. Don Branko je govorio o tome što je učinjeno kroz dane pripreme i zahvalio svima koji su pomogli na bilo koji način, jer je dan prije bilo strašno nevrijeme koje je uradilo štetu. Zahvalio je svim dobročiniteljima, svima koji su doprinijeli u organizaciji slavlja. Liturgijsko pjevanje predvodila je policijska klapa „Sv. Mihovil“ iz Splita.

IZ KRONIKE VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA

SVIBANJ 2023.

Okučani, 1. svibnja 2023., ponedjeljak. U Okučanima je obilježena 28. obljetnica vojno-redarstvene operacije „Bljesak“. Obilježavanje toga dana započelo je u ranim jutarnjim satima budnicom Orkestra OS RH ulicama Okučana. Svečanost kod spomen-obilježja „Kristalne kocke vedrine“ započela je u 9 sati polaganjem vijenaca izaslanstava. Molitvu za poginule branitelje predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. Svetu misu za sve poginule hrvatske branitelje i civilne žrtve u Domovinskom ratu predvodio je požeški biskup msgr. Antun Škvorčević u župnoj crkvi sv. Vida u Okučanima. Koncelebrirali su vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan, generalni vikar Vojnog ordinarijata don Marko Medo, vojni kapelani don Vladislav Mandura i don Željko Volarić i svećenici iz Novogradiškog dekanata Požeške biskupije. Liturgijsko pjevanje predvodile su Klapa Hrvatske ratne mornarice „Sv. Juraj“ i Policijska klapa „Sveti Mihovil“.

Zagreb, 2. svibnja 2023., utorak. U sjedištu HBK na Ksaveru u Zagrebu, biskup je sudjelovao na sjednici Stalnog vijeća Hrvatske Biskupske konferencije.

Zagreb, 3. svibnja 2023., srijeda, dvadeset i peta obljetnica smrti Gojka Šuška, ratnog ministra obrane RH. Biskup je zajedno s generalnim vikarom don Markom Medom pohodio zagrebačko groblje na Mirogoju i kod groba ministra Gojka Šuška predvodio molitvu odrješenja. Poslijepodne u 16 sati biskup je u franjevačkom samostanu Bezgrišnjog začeca BDM u Dubravi (Zagreb) slavio sv. misu za pok. Gojka Šuška. Pod misom je pjevala klapa HRM „Sv. Juraj“.

Zagreb, 4. svibnja 2023., četvrtak. Povodom spomendana sv. Florijana i Dana vatrogasa-

ca, biskup je u kapelici Vojnog ordinarijata slavio sv. misu za Hrvatsku vatrogasnu zajednicu. Na misnome slavlju sudjelovao je predsjednik Predsjedništva Hrvatske vatrogasne zajednice Ante Sanader, počasni predsjednik Franjo Gregurić, glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković, zapovjednici županijskih vatrogasnih zajednica i drugi vatrogasci. Liturgijsko pjevanje predvodio je mješoviti pjevački zbor Društva prijatelja glagoljice „Baščina“.

Osijek, 5. svibnja 2023., petak. Svečano je proslavljena 25. obljetnica ustanovljenja i Dan vojne kapelanije „Svetog Leopolda Bogdana Mandića“ zaštitnika Zapovjedništva zapovjedništva za obuku i doktrinu „Fran Krsto Frankopan“ u Osijeku. Slavlju su nazočili djelatnici ZOD „F.K.F.“ sa zapovjednikom brigadnim generalom Željkom Ljubasom, zapovjednikom GMBR brigadnim generalom Draženom Resslerom, zapovjednikom GOMBR brigadirom Valentinom Skroza i drugima. Vojni biskup msgr. Jure Bogdan predvodio je misno slavlje u crkvi sv. Mihovila u osječkoj Tvrđi u koncelebraciji s dekanom Osječkog vojnog dekanata vlč. Vladislavom Mandurom, vojnim kapelanom fra Matom Vincetićem OFM, policijskim kapelanom don Ivanom Begovićem, župnikom Župe Svetog Josipa u Dalju vlč. Antom Mihaljevićem, župnikom Župe Svetog Ćirila i Metoda u Osijeku vlč. Alojzom Kovačekom, župnikom župe Svete Rozalije u Ivanovcu vlč. Andrijom Vrbanićem i vojnim kapelanom domaćinom don Josipom Kešinovićem. Misno slavlje svojim pjevanjem uveličala je Klapa HRM „Sveti Juraj“.

Zagreb, 7. svibnja 2023., nedjelja. Biskup je slavio sv. misu u Vojnome ordinarijatu. Uz redovito nedjeljno sudjelovanje puka na sv. misi su bili članovi prethodnice za vojno hodočašće u Lurd - jedanaestorica vojnika i

policaajaca s fra Ivicom Pavlovićem OFM, policijskim kapelanom u Dubrovniku. Nakon sv. mise biskup ih je blagoslovio i ispratio na polasku u Lurd.

Zagreb, 9. svibnja 2023., utorak. Započelo je 29. Hrvatsko vojno hodočašće u Lurd. Biskup je u 10 sati u Crkvi Sv. Križa u Sigetu slavio sv. misu za sve sudionike vojnoga hodočašća u Lourdes. Šesnaest autobusa hodočasnika, oko osam stotina osoba krenulo je u Lurd na hodočašće. Pod sv. misom pjevale su Policijska klapa sv. Mihovil i Klapa HRM "Sv. Juraj". Glavni koordinator hodočašća je don Marko Medo, generalni vikar Vojnog ordinarijata u RH. Zapovjednik hodočašća je brigadni general Ivan Raos.

Lourdes, 10. - 16. svibnja 2023., srijeda. Dvadeset i deveto hrvatsko vojno hodočašće, 63. međunarodno vojno hodočašće (PMI) u Lurd. Biskup je boravio u Lurdu na vojnome hodočašću. Hodočašće je službeno započelo slavljem sv. mise u zagrebačkom Sigetu u Crkvi Uzvišenja Sv. Križa 9. svibnja u 10 sati nakon čega su hodočasnici krenuli na put u Lurd. U toj istoj crkvi je hodočašće i završeno po povratku iz Lurda, u utorak 16. svibnja u 17 sati pjevanjem zahvalnice "Te Deum".

Zagreb, 19. svibnja 2023., petak. U 12.30 sati na zagrebačkome groblju Mirogoj održan je sprovod msgr. Valentina Pozaića DI pomoćnog zagrebačkog biskupa u miru. Sprovođne obrede predvodio je msgr. Dražen Kutleša nadbiskup metropolit zagrebački. Na sprovodu i poslije na sv. misi sudjelovali su (nad) biskupi: msgr. Dražen Kutleša, kardinal Josip Bozanić, msgr. Antun Škvorčević, msgr. Vlado Košić, msgr. Vjekoslav Huzjak, msgr. Bože Radoš, msgr. Josip Mrzljak, msgr. Juraj Jezerinac, msgr. Jure Bogdan, msgr. Ivan Šaško, msgr. Mijo Gorski, msgr. Ivan Milovan, msgr. Mate Uzinić, msgr. Tomislav Rogić, msgr. Ante Ivas, msgr. Roko Glasnović, msgr. Ivan Ćurić. Bilo je puno svećenika, časnih sestara, svijeta. Na groblju su se od pok. biskupa govorima oprostili: prof. dr. Rok Čivljak predsjednik Hrvatskog katolič-

kog liječničkog društva, msgr. Dražen Kutleša i isusovački provincijal o. Dalibor Renić. Msgr. Valentin Pozaić je pokopan u isusovačkoj grobnici na Mirogoju.

Nakon sprovoda služena je misa zadušnica u bogoslužnome prostoru bl. Alojzija Stepinca na Kaptolu. Predvodio je kardinal Josip Bozanić koji se u uvodnome dijelu mise oprostio od svoga negda pomoćnog biskupa. Homiliju je održao pomoćni zagrebački biskup msgr. Ivan Šaško.

Đakovo, 24. svibnja 2023., srijeda. Povodom Dana vojne kapelanije i blagdana Marije Pomoćnice, biskup je u vojarni 3. gardijske brigade „Kune“ u Đakovu slavio sv. misu. Koncelebrirali su: vlč. Vladislav Mandura, prof. dr. Ivica Pažin, fra Mato Vincetić OFM, vlč. Ivan Blaževac iz Karlovca, vlč. Željko Volarić iz Požege, vlč. Ivan Begović, još nekoliko đakovačko-osječkih svećenika. Pod misom su pjevale sestre Sv. Križa iz samostana u Đakovu.

Zagreb, 25. svibnja 2023., četvrtak. Proslavljen je dan Policijske kapelanije u Policijskoj upravi zagrebačkoj, blagdan Majke Božje od kamenitih vrata. Biskup je predslavio sv. misu u kapelici u Petrinjskoj ulici. Koncelebrirao je vlč. Marin Drago Kozić.

Zagreb, 26. svibnja 2023., petak. Povodom Dana Oružanih snaga Republike Hrvatske predsjednik RH priredio je u večernjim satima prijem na Pantovčaku. Na prijemu je bio i vojni biskup msgr. Jure Bogdan.

Marija Bistrica - Zagreb, 28. svibnja 2023., nedjelja. U Nacionalnom svetištu Majke Božje Bistričke održano je tradicionalno 24. hodočašće vatrogasaca na kojem je sudjelovalo velik broj vatrogasaca iz cijele Hrvatske. Prije svete mise održano je postrojavanje hodočasnika i svečani mimohod prema crkvi na otvorenom „Blaženi Alojzije Stepinac“ uz pratnju vatrogasnog puhačkog orkestra. Svečanu svetu misu predvodio je vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan. S biskupom

su u koncelebraciji bili rektor Svetišta vlč. Domagoj Matošević i drugi svećenici. Povodom obilježavanja Dana Hrvatske vojske, Dana Hrvatske kopnene vojske i 32. obljetnice ustrojavanja Hrvatske vojske, vojni ordinarij msgr. Jure Bogdan predslavio je svetu misu u crkvi „Sveta Mati Slobode“ na zagrebačkom Jarunu u 14 sati. U koncelebraciji s biskupom bili su generalni vikar don Marko Medo, biskupski vikar za pastoral MORH-a don Slavko Rajič, biskupski vikar za pastoral MUP-a vlč. Frano Musić i vojni kapelan don Danko Bizjak.

U euharistijskom slavlju su sudjelovali izaslanik Predsjednika RH i savjetnik Predsjednika za obranu general bojnik Ivica Olujić, izaslanik Predsjednika Hrvatskog sabora i potpredsjednik Hrvatskog sabora Ante Sander, potpredsjednik Vlade i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, ministar obrane RH Mario Banožić, načelnik Glavnog stožera OS RH admiral Robert Hranj, državni tajnici, generali, pripadnici Hrvatske vojske, predstavnici generalskog zbora, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, obitelji poginulih, nestalih i umrlih hrvatskih branitelja drugi. Liturgijsko pjevanje predvodila je Klapa HRM-a „Sv. Juraj“.

Zagreb, 30. svibnja 2023., utorak, Dan Državnosti Republike Hrvatske. Biskup je ujutro sudjelovao kod spomenika „Oltara Domovine“ u programu polaganja Vijenaca i paljenja svijeća. U deset sati sudjelovao je na sv. misi koncelebraciji u Bogoslužnome prostoru bl. Alojzija Stepinca na Kaptolu. Sv. Misu za Domovinu predvodio je msgr. Dražen Kutleša zagrebački nadbiskup metropolit.

Istoga dana navečer, povodom Dana Državnosti RH, biskup je bio na svečanoj akademiji u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu.

Zagreb, 31. svibnja 2023., srijeda. Povodom blagdana Majke Božje od Kamenitih vrata biskup je navečer sudjelovao u svečanoj koncelebraciji ispred zagrebačke prvostolnice koju je predvodio kardinal Mario Grech mal-

težanin, generalni tajnik Biskupske sinode. U koncelebraciji su sudjelovali: nadbiskup metropolit Dražen Kutleša, umirovljeni nadbiskup metropolit zagrebački kardinal Josip Bozanić, apostolski nuncij u RH Giorgio Lingua, nadbiskup metropolit Đuro Hranić, nadbiskup metropolit Mate Uzinić, nadbiskup Milan Zgrablić, biskupi: Antun Škvorčević, Vlado Košić, Vjekoslav Huzjak, Bože Radoš, Ivan Štironja, Ivica Petanjak, Zdenko Križić, Tomislav Rogić, Roko Glasnović, Ivan Šaško, Mijo Gorski i Jure Bogdan. Koncelebriralo je i nekoliko desetaka svećenika. Nakon mise održana je velika procesija s Gospinim likom od prvostolnice do Kamenitih vrata.

LIPANJ 2023.

Zagreb, 1. lipnja 2023., četvrtak. Povodom Dana Hrvatskog katoličkog sveučilišta biskup je sudjelovao na Hrvatskom katoličkom sveučilištu na prigodnome programu. Većina biskupa HBK sudjelovala je na programu. *Lectio Magistralis* održao je generalni tajnik sinode kardinal Mario Grech. Govorio je na temu „Consensus (Suglasnost), Promišljanje o strukturnom elementu demokratske države i sinodalne Crkve“.

Poslijepodne u 16 sati u sjedištu HBK biskup je sudjelovao na zasjedanju HBK. S kardinalom Mariom Grechom biskupi su razgovarali na temu sinode o sinodalnosti.

Na poziv apostolskoga nuncija u RH nadbiskupa Giorgia Lingue biskupi su sudjelovali u apostolskoj nuncijaturi na proslavi Papi-nog dana.

Wettingen (Švicarska), 2. lipnja 2023., petak. Poslijepodne biskup je u pratnji vlč. Frane Musića otputovao u Švicarsku radi podjeljivanja sakramenta sv. potvrde na nekoliko Hrvatskih katoličkih misija. Prvi dan je odsjeo kod fra Nike Leutara OFM.

Luzern (Švicarska), 3. lipnja 2023., subota. U mjesnoj župnoj crkvi u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Wettingenu s početkom u 11 sati,

biskup je slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde 39 mladih iz misije. Istog dan poslijepodne u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Churu krizmao je devetoro mladih. Navečer je doputovao u Luzern kod fra Branka Radoša OFM gdje je također odsjeo i msgr. Ivan Ćurić pomoćni đakovačko-osječki biskup koji je također dijelio sakrament sv. potvrde u Zurichu i u Luzernu.

Zug (Švicarska) - Zagreb, 4. lipnja 2023., nedjelja. U mjesnoj crkvi u gradu Zug, u Hrvatskoj katoličkoj misiji biskup je slavio sv. misu i podijelio sakrament sv. potvrde devetnaestorici mladih iz HKM. Domaćin je bio fra Slavko Antunović OFM. Istoga dana u večernjim satima biskup se zrakoplovom vratio u Zagreb.

Zagreb, 6. lipnja 2023., utorak. Predsjedao prijepodne sjednicom u Vojnome ordinarijatu gdje se razgovaralo na temu "Raščlamba ovogodišnjeg Lurdskeg hodočašća". Sudjeluju generalni vikar i biskupski vikari za MORH i MUP, zapovjednik 29. hodočašća brigadni general Ivan Raos, zamjenici zapovjednika brigadni general Željko Ljubas i Stjepan Milković, savjetnik Ministra obrane brigadni general Perica Turalija, glavni vatrogasni zapovjednik Slavko Tucaković, predstavnik ministarstva Hrvatskih branitelja, predstavnici uprava i službi iz MORH-a, Oružanih snaga RH i MUP-a koji su bili uključeni u provedbu hodočašća i drugi.

Zagreb, 12. lipnja 2023., ponedjeljak. U Vojnome ordinarijatu u 10 sati biskup je primio ministra obrane RH Marija Banožića.

Split, 13. lipnja 2023., utorak. Na blagdan sv. Ante Padovanskoga, u Crkvi sv. Frane na Obali u Splitu, kod franjevac konventualaca, biskup je predvodio svečanu večernju sv. misu. S biskupom su koncelebrirali o. Martin Jaković OFM conv, o. Roko Bedalov OFM conv.

Rijeka, 15. lipnja 2023., četvrtak. Policijska kapelanija sv. Vida u Rijeci slavi danas svoga nebeskog zaštitnika. Biskup je pohodio Po-

licijsku upravu Primorsko-goransku zajedno s kapelanom fr. Kristijanom Dominikom Gerbicem OP, susreo se s načelnikom Harijem Brgudom i njegovim zamjenikom Tomislavom Dizdarom. Potom je u dominikanskoj crkvi sv. Jeronima slavio sv. misu za policajce i policijske djelatnike.

Zagreb, 19. lipnja 2023., ponedjeljak. U Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu biskup je sudjelovao na svečanome obilježavanju 70 godina postojanja Centra za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“ pod nazivom „Znanje, istina, pravda za sve“. Svečanom programu prisustvovao je potpredsjednik Vlade i ministar unutarnjih poslova Davor Božinović, glavni ravnatelj policije Nikola Milina, ravnatelj Ravnateljstva civilne zaštite Damir Trut, načelnica Centra za forenzična ispitivanja, istraživanja i vještačenja „Ivan Vučetić“ Andrea Ledić, intendantica HNK-a Iva Hraste Sočo, rektor Sveučilišta u Zagrebu Stjepan Lakušić, predstavnik Američke akademije za forenzične znanosti (AAFS) Dragan Primorac, predsjednik Europske mreže forenzično znanstvenih instituta (ENFSI) Dorijan Keržan, članovi diplomatskog zbora i predstavnici veleposlanstava i konzulata u RH, predstavnici Državnog odvjetništva i sudova u RH, vojske i sustava socijalne skrbi, obrazovnih institucija u RH i drugi.

Zagreb, 20. lipnja 2023., utorak. Biskup je u Vojnome ordinarijatu primio msgr. Tomu Vukšića vrhbosanskoga nadbiskupa metropolitu i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini.

Split, 24. lipnja 2023., subota. Na svetkovinu rođenja sv. Ivana Krstitelja, u mjestu Mravince kraj Splita, biskup je predvodio svečano misno slavlje s procesijom kroz mjesto. Uz nebeskog zaštitnika župe proslavljena je 150. obljetnica izgradnje i posvete župne crkve sv. Ivana Krstitelja u Mravincima.

Istoga dana poslijepodne, kod franjevac trećoredaca u Crkvi Sv. Obitelji u Splitu, biskup

je slavio sv. misu i pod misom krstio Martu Emanuelu.

Split, 25. lipnja 2023., nedjelja. Prijepodne posjetio umirovljenog nadbiskupa metropolitu splitsko-makarskog msgr. Marina Barišića.

Zagreb, 26. lipnja 2023., ponedjeljak. Povodom završetka akademske godine na Hrvatskom vojnom učilištu u Zagrebu, biskup je u kapelici Učilišta slavio sv. misu.

SADRŽAJ

„MIR VAM OSTAVLJAM, MIR VAM SVOJ DAJEM”

Poruka msgr. Jure Bogdana, vojnoga ordinarija uz proslavu blagdana Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta	167
---	-----

SVETA STOLICA	171
---------------------	-----

Poruka Svetoga oca Franje za 3. Svjetski dan djedova, baka i starijih osoba	171
Poruka Svetoga oca Franje za Svjetski dan molitve za skrb o stvorenom svijetu	173
Poruka Svetoga oca Franje za 109. Svjetski dan selilaca i izbjeglica	176
Poruka Svetoga oca Franje za 7. Svjetski dan siromaha	178
Poruka Dikasterija za evangelizaciju povodom Svjetskog dana turizma	182

HRVATSKI BISKUPI	184
------------------------	-----

Priopćenje s izvanrednog zasjedanja HBK	184
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 29. nacionalnom i 63. međunarodnom vojnom hodočašću u Lurd - Siget, Zagreb	185
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 29. nacionalnom i 63. međunarodnom vojnom hodočašću u Lurd - Spilja, Lurd	187
Propovijed vojnog ordinarija msgr. Jure Bogdana na 29. nacionalnom i 63. međunarodnom vojnom hodočašću u Lurd - Bazilika sv. Pija X	189

PROMIŠLJANJA	192
--------------------	-----

Marko TROGRIĆ, Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata (1975. – 1984.), Ususret 50. godišnjici od početka hrvatskih jubilejskih gibanja	192
---	-----

IZ UREDA VOJNOG ORDINARIJATA	201
------------------------------------	-----

DEKRETI I IMENOVANJA	212
----------------------------	-----

IZVJEŠĆA I DOGAĐAJI	213
---------------------------	-----

25. obljetnica i Dan vojne kapelanije Svetog Leopolda Bogdana Mandića u Osijeku	213
29. nacionalno i 63. međunarodno vojno hodočašće u Lurd	216
Proslavljen Dan vojne kapelanije Marije Pomoćnice u Đakovu	244
24. hodočašće vatrogasaca Majci Božjoj Bistričkoj	246
Sveta misa povodom Dana Hrvatske vojske i Dana Hrvatske kopnene vojske	249
Dan policijske kapelanije „Sveti Euzebij i Polion“	251
Proljetni susret djelatnika Vojnog ordinarijata u Valbandonu	252
Proslava Dana policijske kapelanije „Sveti Vid“	253
Proslavljena svetkovina sv. Petra i Pavla u Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu	256
Proslavljen blagdan sv. Ilije u petrinjskoj vojarni	257

IZ KRONIKE VOJNOG ORDINARIJA MSGR. JURE BOGDANA	258
---	-----

SADRŽAJ	263
---------------	-----

29. nacionalno i 63. međunarodno vojno hodočašće u Lourdes

FOTO: Durand

FOTO: Durand

29. HODOČAŠĆE HRVATSKE VOJSKE, POLICIJE I BRANITELJA

63. MEĐU NARODNO VOJNO HODOČAŠĆE PIH, LOURDES 9.-16. SVIBNJA 2023.

FOTO: Durand

